

Kisebbségek „lenyomata”
A magyarországi kisebbségek az MTI
könyomatos híreiben
1920-1925

JELIGE: KOZMA MIKLÓS

TARTALOM

Bevezetés.....	3
Magyar kisebbségpolitika a Horthy-korszak első öt évében.....	4
Rövid áttekintés.....	4
Nemzetiségi viszonyok Magyarországon a huszadik század elején	6
A Bethlen-kormány időszaka	10
A magyarországi kisebbségek az MTI híreiben	15
A Magyar Távirati Iroda az 1920-as években.....	15
Előzmények	15
Kozma Miklós	18
A vizsgált MTI-hírek bemutatása, értékelése.....	21
Kérdések.....	21
Kutatási módszer, releváns hírek.....	22
Öt év és három hónap hírei	23
Összegzés	30
Bibliográfia.....	33
Mellékletek.....	35
A magyarországi nemzeti kisebbségek és a magyarországi zsidóság kronológiája 1919-1925	36
Táblázatok, grafikonok.....	69
A kutatáshoz felhasznált keresőszavak statisztikája	72
Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1920	75
Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1921	80
Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1922	88
Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1923	92
Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1924	97
Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1925	102

„Gyakran hallható az, hogy az MTI kurzusvállalat. Magyar Távirati Iroda mai formájában fiatal intézmény, de nem kurzusintézmény, abban az értelemben, ahogyan azt a baloldal használni szokta. Természetes, hogy az MTI-nek át kellett alakulnia abban a pillanatban, midőn 1919 nyara likvidálta a forradalmakat. Ez az átváltozás megtörtént és megfelelt az akkori viszonyoknak, amikor Magyarország elindult egy jobb nacionalista jövő felé. A Magyar Távirati Irodát tehát új szellem, de nem rossz értelemben vett kurzusszellem hatotta át. (...) A Magyar Távirati Iroda a kormány félhivatalos, és szerződéses könyomatosa sok más intézménynek is. Ezek számára mi szócsövek vagyunk, s ha illetékes vagy hivatalos helyről jelentenek valamit, annak mi csak szócsöve vagyunk, azért mi nem felelhetünk. A másik momentum, ami miatt számos támadást kaptunk az, hogy állítólag az elhallgatással, ha negatív is, politikát csinálunk. Bárki jönne erre a helyre, ezzel a váddal jogosabban volna illethető, mint én és mi.” (Kozma Miklós)

Bevezetés

A kisebbségek történetének kutatása az MTI hírarchívumának fényében furcsa kísérletnek tűnhet, de ha figyelembe vesszük, hogy a nemzeti hírügynökség 1920 és 1925 között közel negyvenezer oldal híryanagot készített, és a korszakban lett egy fiókszervből nemzetközi elismerést is kivívó „médiabirodalom”, akkor máris új megközelítésbe helyeztük a témát. Trianon nemzetiségpolitikailag is a legnagyobb törésvonal Magyarország történetében, amikor az egyik pillanatról a másikra, a nemzetiségi viszonyokat tekintve, egy rendkívül heterogén „középhatalomból” egy majdnem homogén kis ország lett; új kihívásokkal, új félelmekkel, egy új felállásban.

A dolgozatban tárgyalt bő öt év magyarországi kisebbségpolitikájáról eddig nem túl sok szakirodalom született, azok is inkább áttekintő jellegűek. Ez alól talán Tilkovszky Lóránt művei kivételek (*Nemzetiség és magyarság. Nemzetiségpolitika Magyarországon Trianontól napjainkig; Nemzetiségi politika Magyarországon a 20. században*), igaz ezek is túl nagy időszakot fognak át ahhoz, hogy az 1920-as évek kisebbségpolitikai eseményeit részletesen kifejthessék. Születtek remek tanulmányok és monográfiák is, de ezek legtöbbje csak egy-egy kisebbség helyzetével, történetével foglalkozik. Meglepő módon komoly kronológia sem született, mely feldolgozná a korszak eseményeit a nemzeti kisebbségek nézőpontjából; ennek részleges pótlására a dolgozat melléklete tesz szerény kísérletet.

A magyarországi kisebbségekről szóló MTI hírek adatbázisba rendezése nem volt egyszerű feladat, tekintve, hogy a két világháború között közel félmillió oldalnyi hír keletkezett, ráadásul a *Magyar Országos Levéltár* és az MTI közös projektjében digitalizált hírarchívum online keresője sem mindig segíti a leghatékonyabban a kutató munkáját. A dolgozat – az igen jelentős levéltári, hírügynökségi anyag vizsgálata során – elsősorban a nemzeti kisebbségek hírbeli helyzetére, megítélésére koncentrál. Különös hangsúlyt kapnak azok a kérdések, melyek a kisebbségi csoportok identitására, államhoz kapcsolódó lojalitásukra, asszimilációs hajlandóságukra és a velük szemben, mellettük és fölöttük működő magyar kormányzat, magyarországi politikai rendszer irántuk tanúsított politikájára keresik a választ.

A dolgozat újíító szándékkal próbál kisebbség-, sajtó- és intézménytörténeti vonalon eljutni a végkövetkeztetésekig, mindezt úgy, hogy ne feshítse szét a téma és a terjedelem korlátait. Reményünk szerint, „öszvér” jellege ellenére is hasznos lehet ez a kísérlet, és talán segít jó néhány homályos kérdésben egy picit tisztábban látni.

Magyar kisebbségpolitika a Horthy-korszak első öt évében

Rövid áttekintés

A huszadik század kezdetét nem tekinthetjük igazi választóvonalnak a magyar történelemben, így a magyarországi kisebbségek történetében, a magyar kisebbségpolitikában sem. Sokkal inkább Trianon jelenti azt a törést, amely új fejezetet nyitott a fenti kérdésekben is. Egy évezreden keresztül sosem volt etnikailag homogén állam a Magyar Királyság és a 19. századi, különösen a dualizmus kori magyar nemzetpolitikai törekvések (és „álmok”) épp a tragikus békediktátumban teljességgel be; a kisebbségeivel hadakozó Magyarország egy csapásra (gyakorlatilag) homogén nemzetállammá vált. Az egy tömbben, leginkább az ország peremterületein élő nemzetiségek helyett csak szórványban, diaszpórában maradtak a trianoni ország területén nemzetiségi csoportok.

A huszadik század elején épp, hogy többségbe került a magyar nemzetiségű lakosság az országban. 1900-ban 51,5%, 1910-ben 54,6% volt csupán a magyarság aránya, míg a Trianon utáni első népszámláláson, 1920-ban, 89,6%.¹ A Horthy-korszak bel- és külpolitikáját a revízió álma határozta meg, minimális szinten a magyarlakta területek visszaszerzésével, míg a Magyarországon maradt kisebbségek kérdése sokkal kisebb figyelmet kapott, és az asszimilációjuk volt a kívánatos irány a kormányzat részéről.

1938 és 1941 között négy ízben sikerült Magyarországnak realizálnia revíziós törekvéseit, ugyanakkor a visszacsatolt területeken élők majdnem fele, 49,5%-a nem magyar nemzetiségű volt, így a megnagyobbodott ország lakosainak már 22,5%-a valamely kisebbséghez tartozott, annak ellenére, hogy a népszámlálások adataiból az derül ki, hogy a trianoni ország területén tovább csökken a nemzetiségek aránya.²

A második világháború – borzalmi és szörnyű embervesztései után – újabb súlyos következményekkel járt Magyarországra nézve. A revízióval sikeresen visszaszerzett területekről újra le kellett mondani, sőt, a pozsonyi hídfő elvesztésével további három falut veszített el az ország. A szomszédos államok által újra megszállt területekről magyar menekültek tömegei érkeztek az ország területére, melynek kezelése újabb nehézségeket okozott. A magyarországi németek kitelepítése és a csehszlovák-magyar lakosságcsere máig ható trauma, illetve érzékeny pont a szomszédsági kapcsolatokban.

¹ Az 1920. évi népszámlálás. Magyar Statisztikai Közlemények. Új sorozat. 69. kötet., Budapest, 1923. 10-13. p.

² Tilkovszky Lóránt: *Nemzetiségi politika Magyarországon a 20. században*. Debrecen, 1998. 10. p.

A baloldali diktatúra alatt gyakorlatilag minden maradék nemzetiségi mozgástér megszűnt, nemzetiségi identitás tagadásával és elnyomásával, valamint a kisebbségi egyesületek és szervezetek betiltásával az asszimiláció soha nem látott mértékben felgyorsult. 1980-ra elérkezett a mélypont; a népszámláláson az ország lakosságának 98,5% vallotta magát magyarnak. Innentől kezdve a nemzetiségi mozgalmak új lehetőségeket kaptak, sőt, a központi szervek is igyekeztek korrigálni a riasztó adatokat, és a tanácsok becslése alapján kozmetikázták a nemzetiségi arányokat.³

A '80-as években, a reformmozgalmak megindulásának, az enyhülésnek és a határon túli magyarságra fordított figyelemnek köszönhetően, megindult a kisebbségi törvény előkészítése.⁴ A kormányzati szervek gesztusokat tettek a nemzetiségek felé, nem utolsósorban a tömegeket demonstrációra szólító helyzetben lévő határon túli magyar kisebbségi csoportoknak való kedvezményezést remélve.

³ Tilkovszky i. m. 11-12. p.

⁴ Dobos Balázs: *A kisebbség joga. Kisebbségi törvénykezés Magyarországon (1988-2006)*. Budapest, 2011. 110-115. p.

Nemzetiségi viszonyok Magyarországon a huszadik század elején

A kiegyezés a magyar nemzetiségi politikában is változásokat eredményezett, 1868-ra megszületett a nemzetiségi törvény. Az előremutató kezdeményezés mögött a szabadságharc keserű tapasztalatai és az ebből következő elkeseredett nemzetiségpolitikai lépések húzódtak. A komoly parlamenti vita után megszületett jogszabály azonban nem lett sikeres, csak a meglévő szakadékot mélyítette, hisz a korban modernnek számító törvény betartása helyett a magyar politikai elit félelemtől vezérelve inkább az asszimilációs politikára helyezte a hangsúlyt.⁵

A felföldi nemzetiségi tannyelvű iskolák bezárása, az 1907-es *Lex Apponyi*,⁶ a nemzetiségek elleni atrocitások mind ebbe az irányba hatottak. Ráadásul a 19. század közepétől egyre erősödő nemzetiségi mozgalmakkal és nemzetépítési törekvésekkel szemben a magyar kormány „erőből” próbált politizálni.⁷ Az egyik ilyen súlyos eset az 1907. október 27-ei csernovai sortűz; amely több halálos áldozatot követelő sajnálatos eseményeket a magyarosítás egyik kicsúcsosodásának tekintik a szlovákok.⁸

Tisza István felismerte a sovinszta politika hibáit, miniszterelnöksége alatt több ízben is tárgyalt nemzetiségi vezetőkkel, de nem ért el eredményeket,⁹ sőt, az 1914. márciusi máramarosi skizmaper során a nemzetiségi mozgalmakkal szembeni erélyesebb fellépést sürgetőknek tett gesztusokat.¹⁰ Az első világháborúba is feszült nemzetiségi viszonyok mellett sodródott bele az ország.

A háború során a nemzetiségi mozgalmak egyre komolyabb jogokat követeltek maguknak, melyeket a kormányzat csak késve és megkurtított formában volt hajlandó támogatni. A túrócszentmártoni szlovák és a gyulafehérvári román gyűlések egyértelművé tették, hogy a nemzetiségek nem kívánnak többé a közös hazában élni.¹¹ A párizsi békekonferencia által kiadott új demarkációs vonalat kijelölő jegyzéket a budapesti antantmisszió vezetője, Vix alezredes adta át a magyar kormánynak, ami Károlyi Mihály köztársasági elnök és a Berinkey-kormány politikájának végét jelentette, a hatalom végül a kommunisták kezébe került.

⁵ Tilkovszky i. m. 16-17. p.

⁶ Romsics Ignác: *Magyarország története a XX. században*. Budapest, 2001. 85. p.

⁷ Uo. 84-86. p.

⁸ Tilkovszky 20-21. p.

⁹ Romsics i. m. 2001, 87. p.

¹⁰ Tilkovszky i. m. 24. p.

¹¹ Romsics Ignác: *A trianoni békeszerződés*. Budapest, 2007. 67-68. és 71-72. p.

A rutén terület 1919 áprilisi elvesztése nagy csapás volt a Szovjetunióval szomszédi kapcsolatot remélő Tanácsköztársaságnak. A területvédelmi politikát a világforradalom terjesztésének politikája vette át, így a magyar Vörös Hadsereg északi hadjárata során visszaszerzett felföldi területek nem lettek újra Magyarország része, hanem a június 16-án, Eperjesen kikiáltott Szlovák Tanácsköztársaságé. A békekonferencia meghívójának – de facto nemzetközi elismerés – reményében Kun Béla eleget tett a kiűritési parancsnak, így a hadjárat eredménye is elveszett.

A visszavonulás után a morálisan tönkretett Vörös Hadsereg már nem tudott ellenállni a román és cseh offenzívának.¹² A román csapatok megtörve a Tanácsköztársaság hadseregének maradék ellenállását, július 30-án átkeltek a Tiszán és megindultak a főváros felé. A Forradalmi Kormányzótanács augusztus 1-jén lemondott, vezetői elmenekültek, a Tanácsköztársaság megbukott.

A szociáldemokrata Peidl Gyula a népköztársaság „hagyományaihoz” kívánt visszalépni, mikor augusztus 1-jén megalakította szakszervezeti kormányát, amely azonban mindössze hat napot élt meg. Friedrich István kormánya (amiben Bleyer Jakab lett a nemzetiségi miniszter) 1919. augusztus 21-én kiadta a kisebbségek számára vonzónak vélt, és lojalitásuk erősítését kívánó 4044/1919. ME számú „A nemzeti kisebbségek egyenjogúságáról” szóló rendeletet.¹³

Huszár Károly kormánya idején, 1920. január 8-án megalakult Magyarország Magyarbarát Nemzeti Kisebbségeinek Szövetsége. A szervezet nevéből is sejthető, hogy a tárca a kisebbségeket a kormányzati hatalom és sajátmaga számára egyfajta legitimációs eszköznek tekintette.¹⁴ A szintén minisztériumi kezdeményezésből született pártok, így a Bleyer Jakab vezette Német Keresztény Gazdasági Párt, a Gündisch Guidó-féle Német Paraszt és Polgári Párt, a Magyarországi Tót Néppárt és a Magyarországi Rutén Párt is a Magyarországhoz hű kisebbségek politikai csoportosulásai kívántak lenni, miközben a lojalitás toposztát is velük kívánták építeni. Ebből a szempontból a legtipikusabb Kutkafalvy Miklós Magyarországi Rutén Pártja, amely a területi autonómia ígéretének fejében kész volt állást foglalni a Magyarországhoz tartozás mellett.¹⁵ A párt alapvető feladata volt, hogy a rutén autonómia mellett, a csehszlovákiai magyarság ez irányú törekvése is nyilvánosságot kapjon. 1922-1923-ban a szlovák és a rutén párt a Nemzetek Szövetsége különböző fórumain is támadta

¹² Ormos Mária: *Magyarország a két világháború korában 1914-1945*. Debrecen, 1998. 61-65. p.

¹³ Közli Balogh Sándor – Sipos Levente: *Magyar állam és a nemzetiségek 1848-1993*. Budapest, 2002. 234-236.

p.
¹⁴ Tilkovszky i. m. 39-40. p.

¹⁵ Uo. 40-41. p.

Csehszlovákiát, így dolgozva a magyar külpolitika kezére, a kérdés kimerülése után azonban a kormányzat szép lassan, csendben „leszerelte” a szervezeteket.

A minisztertanács 1920. január 9-én elfogadta egy szlovák autonómiatervezet alapelveit, melynek szövegét Bleyer fogalmazta meg. A dokumentumot a január 5-én Párizsba küldött békedelegáció is magával vitte, azonban a Huszár-kormány a minisztertanácsi döntés után sem hozta nyilvánosságra Magyarországon, mert tartott az autonómia-ellenes közhangulattól.¹⁶

Az 1920. január 25-26-i választásokon a kormány több nemzetiségi jelöltet is indított, akiknek szerepe nem a kisebbségek jogvédelme és a meghozott jogszabályok betartásának ellenőrzése, hanem a nemzetgyűlésben a magyar (állami, nemzeti) érdekek támogatása volt. A Területvédő Liga (TEVÉL) és a különféle nacionalista szervezetek azonban hallani sem akartak az autonómia kérdéséről, sőt a trianoni béke aláírása után, memorandumot intéztek Simonyi-Semadam Sándor kormányához az addigi nemzetiségi politika felszámolását követelve.¹⁷

Teleki Pál kormánya nemzetiségpolitikai toleranciát hirdetett. A nemzetiségi iskolarendelet vitás pontjait módosították, de a területi autonómia kérdése sem került le a napirendről. A TEVÉL sorozatos támadásai miatt Bleyer beadta lemondását, amit ekkor még nem fogadtak el. Decemberben Ausztriába és Németországba utazott tárgyalni, ahol sajátos „pángermán” érvrendszert használt, a nyugat-magyarországi területek Magyarországhoz tartozása mellett: azt bizonygatta, hogy a „burgenlandi” németek elcsatolásával olyan kevés német nemzetiségű marad Magyarországon, hogy asszimilációjuk feltartóztathatatlan lesz, így elsorvad az az „etnikai híd”, mely a bácskai, bánáti svábokat és erdélyi szászokat anyaországukhoz köti.

Bleyer, mire hazaért, azzal szembesült, hogy a december 16-án újjáalakuló Teleki-kormányból kihagyták, ugyanis a miniszterelnök a nemzetiségi politikus személyét és tevékenységét ért támadásokkal szemben már tehetetlen volt. Ráadásul a nemzeti kisebbségek minisztériumának ügyeit ezentúl a mindenkori külügyminiszter látta el, jelen esetben Teleki Pál. Nyugat-Magyarország megtartása érdekében a magyar kormány Gratz Gusztáv bécsi követ útján tárgyalásokat kezdeményezett Ausztriával, hogy amennyiben az osztrákok

¹⁶ Közli Balogh – Sipos i. m. 249-257. p. A témával kapcsolatban részletesebben lásd Tilkovszky Lóránt: *Területi integritás és területi autonómia. A magyar kormány 1920. évi felvidéki szlovák autonómia-terve.* in. Századok, 2000. 3. sz. 555-596. p.

¹⁷ Tilkovszky i. m. 41. p.

lemondanak a megszállt területekről, a magyar kormány kész minden magyarországi német nemzetiségi jogait biztosítani.¹⁸

Bleyer miniszteri pozíciójának elvesztése ellenére újabb németországi „kampányútra” vállalkozott, de ekkor már tartva a nyugat-magyarországi ügy kudarcától, a Magyarországon maradó németiség kulturális intézményeihez kért támogatást. A német tőkések eleinte tartottak a korábban magyar miniszterként működő Bleyer támogatásától, később mégis az ő támogatásuknak köszönhetően tudta működtetni lapját, az 1921 októberében indított *Sonntagsblattot*.¹⁹

¹⁸ Uo. 42. p.

¹⁹ Erről bővebben lásd Fata Márta: *Bleyer Jakab nemzetiségi koncepciója és politikája*. in. *Regio*, 1994. 1. sz. 175-190. p.

A Bethlen-kormány időszaka²⁰

Gróf Bethlen István miniszterelnöksége kezdetén rendeződött „Német-Nyugat-Magyarország” ügye. A szerb megszállás alól felszabaduló dél-baranyai területek után, egy Velencében megkötött megállapodás értelmében Magyarország átadta Ausztriának a kérdéses nyugat-magyarországi területeket, kivéve Sopront és környékét, hisz ezen települések sorsáról népszavazás dönthetett. Az 1921. december 14-e és 16-a között végrehajtott szavazás magyar sikerrel zárult: a zömében német (és horvát) nemzetiségű települések lakói a Magyarországhoz tartozás mellett szavaztak.²¹

Bethlen miniszterelnök ígéretet tett a „visszatért”, „felszabadult” területek német lakosságának, hogy a kormányzat biztosítani fogja a magyarországi németek kisebbségi jogait, amelyek azonban csak felemás módon valósultak meg. 1922 elején egy osztrák-magyar kisebbségvédelmi egyezmény megkötését is tervezték, melynek megszületésére volt akarat osztrák, magyar és magyarországi német körökben is. Azonban a súlyos aránytalanság a burgenlandi magyarok és a magyarországi németek száma között nehezítette ennek megszületését, pedig Bleyer Jakab és a magyarországi németek vezetői azzal kampányoltak, hogy a reményeik szerint megkötött egyezmény mintául szolgálhatna a Duna-medencei kisebbségi kérdések rendezésénél, így a határon túli magyarság esetében is.²²

A miniszterelnök idővel átvette ezt a nézetet,²³ csak hogy egy, a szomszédos országokkal kötött kisebbségvédelmi egyezmény a – pártállástól függetlenül áhított, és a rendszer legitimációs alapját adó – revíziós politika jövőbeli (remélt) sikerét csökkentette volna, ráadásul a megmaradt magyarországi nemzetiségek támogatott asszimilációját is nehezítette volna. Így Bethlen törekvéseivel szemben a radikálisabb, sovíniszta nemzetiségpolitikai nézet győzött, miszerint a magyarországi nemzetiségek sorsa magyar belügy.²⁴

1922. február 10-én, a már fokozatosan leépített és többször átszervezett nemzeti kisebbségek minisztériumának megszüntetéséről döntött a kormány. A minisztérium feladatainak intézését a miniszterelnökség Pataky Tibor vezette nemzetiségi ügyosztálya vette át, melynek munkájában a nagyobb (és külpolitikai szempontból is fontosabb) nemzetiségek ügyét egy-

²⁰ A dolgozat időbeli és területi korlátai miatt, csak 1925-ig bezárólag tárgyaljuk a Bethlen-éra nemzeti kisebbségeket érintő politikáját.

²¹ A népszavazás előzményeiről bővebben lásd Botlik József: *Nyugat-Magyarország sorsa 1918–1921*. Vasszilvágy, 2008.

²² Tilkovszky i. m. 43. p.

²³ Vö. Tilkovszky i. m. 44. p. és Mikó Imre: *Nemzetiségi jog és nemzetiségi politika*. Kolozsvár, 1944. 285-289.

²⁴ Tilkovszky i. m. 44. p.

egy kormánybiztos segítette. A szlovák lakosság számára Pechány Adolf, a román lakosság számára Siegescu József pápai prelátus személyében már 1921-ben, még a külügyminiszter hatáskörébe rendelt nemzeti kisebbségek minisztériuma alatt kineveztek egy-egy kormánybiztost. 1922. július 6-án Steuer Györgyöt nevezték ki a magyarországi németek kormánybiztosává, míg a magyarországi délszlávok nem kaptak külön kormánybiztost, ügyeiket Margitai József, a nemzetiségi ügyosztály egyik referense vitte.²⁵

A kormánybiztosok kötelessége volt a rájuk bízott nemzetiségi lakosságú falvak látogatása, a településeken tapasztaltakról, a lakosság hangulatáról tájékoztatniuk kellett a miniszterelnökséget. Ebből is láthatjuk, hogy a „nemzetiségi ügyek ellátása” nem jogvédő, kvázi „ombudsmani” feladatokat takart esetükben, hisz nem a nemzetiségek önállóságának megőrzését és valamiféle önkormányzatiság kiépítését várták, hanem a kormány tisztviselőjeként a trianoni országrészen maradt nemzetiségek asszimilációs folyamatának felügyeletét, elősegítését. A külön figyelmet tehát nem a kedvezményezés és a védelem eszméje szülte, hanem a rendszer finomra hangolt asszimilációs és diszkriminatív politikája.

A kormányzati szerveknek szándékában állt a nemzetiségi pártok elszorvasztása is. Az 1922. május-júniusi választáson már Bleyer pártjának jelöltjei sem szereztek mandátumot, így nemzetiségi pártoknak nem maradt önálló képviselő a magyar parlamentben (egészen a bécsi döntésekkel elkövetkező területgyarapodásokig). Ezek után a kormánypárt jelöltjeként indultak a választásokon, így a kormány „domesztikálhatta” a nemzetiségi politikusokat, ráadásul a kormánypárti frakción belül már különvéleményüknek is nehezebben tudtak hangot adni.²⁶

A szomszéd államok egykor Magyarországhoz tartozott területén az „oszd meg és uralkodj” elve alapján a német kisebbség törekvéseit támogatták (itt szembeötlően kedvezőbb helyzetben voltak, mint a magyarországi németiség), a magyar közösségekével szemben, hogy ne működjön együtt a két legnagyobb kisebbség közös célok érdekében. Ez a politika abból is sejthető, hogy a kisantant államok a nem magyarok mellett, illetve közelében élő német kisebbségeikkel szemben sokkal kevésbé gyakorolták ezt a „támogatáspolitikát”. További feszültséget szült Magyarországon, hogy a kisantant országok német kisebbségei szervezeteiken és sajtótermékeiken keresztül nyomást próbáltak gyakorolni a magyar kormányra a magyarországi németiség helyzetének és jogainak rendezésére. A nagyobb

²⁵ Tilkovszky i. m. 44. p.

²⁶ Fata i. m. 180-181. p.

problémát az okozta, hogy a közvélemény előtt sem maradhatott titokban az a tény, hogy Bleyer és Gündisch „közbenjárt” ezért a kampányért.²⁷

A sajtókampány mégsem volt eredménytelen, mert a kormányzat 1923-ban és 1924-ben egy sor rendeletet bocsájtott ki a kisebbségi kérdés rendezésének érdekében. 1923. június 22-én például a trianoni békeszerződésben a nemzeti kisebbségek védelmében vállalt kötelezettségek realizálásának érdekében.²⁸ Még ez év augusztus 30-án megjelent a vallás- és közoktatási miniszter 1923. évi 110.478/VIII. A. számú rendelete a kisebbségek nyelvének az állami és községi népoktatási intézetekben tanítási nyelvül való alkalmazásáról.²⁹ 1924. február 29-én a nemzetgyűlés törvényt fogadott el a nemzetiségek bíróság előtti nyelvhasználatáról, melynek végrehajtásáról az 1924. november 5-én megjelent 7500/1924. ME. számú, a kisebbségi vidékeken alkalmazott tisztviselők szükséges nyelvismeretéről szóló rendelet szolgált.³⁰

A nemzetiségi népiskolai rendelet három iskolatípust különböztetett meg: az *A-típust*, melyben nemzetiségi anyanyelven oktattak, és a magyar nyelvet csak kötelező tantárgyként tanították; a *B-típust*, mely vegyes tanítási nyelvű volt és fele-fele arányban tanították a tantárgyakat magyarul és a nemzetiség nyelvén; valamint a *C-típust*, ahol a tanítás nyelve magyar volt, de a nemzetiségi anyanyelv kötelező tantárgyként szerepelt. A rendelet abban az esetben lépett életbe, és adott lehetőséget nemzetiségi népiskola létesítésére, ha az illető településen a nemzetiségi tankötelesek aránya elérte a negyven főt. A jogszabály az iskolatípus megválasztását – szokatlanul demokratikus módon – az érdekelt szülők egybehívandó értekezletére bízta.³¹

A népiskolai rendelet nem véletlenül különböztetett meg három típust, hiszen a Magyarországon maradt nemzetiségi közösségek a legtöbb esetben már bizonyos asszimilációs folyamatokon átestek, ritka kivételtől eltekintve kétnyelvűek voltak, így jogosan élt a rendeletalkotóban az a kép, hogy jövőbeli jobb érvényesülési lehetőségeik miatt a nemzetiségi szülők rögtön vegyes- vagy magyar tannyelvű (*B-*, illetve *C-típus*) iskolába íratják be gyermekeiket.³²

²⁷ Fata i. m. 180-182. p. és Tilkovszky i. m. 45. p.

²⁸ Közli Balogh – Sipos i. m. 270-275. p.

²⁹ Uo. 276-278. p.

³⁰ Uo. 27-280. és 281. p.

³¹ Mikó Imre: i. m. 459-464. p.

³² Ez a folyamat, illetve iskolaválasztási trend – mely hosszú távon a teljes asszimiláció irányába mutat – kiválóan megfigyelhető ma a szlovákiai magyarság körében is. Erről bővebben lásd Maurovich Horvath Lajos – Kollai István: *Asszimiláció és identitás a legújabb korban*. in. Kollai István (szerk.): *Meghasadt Múlt. Fejezetek a szlovákok és a magyarok történelméből*. Budapest, 2008. 206-207. p.

A rendelet végrehajtása során azonban a hatalom részéről lehetőség nyílt a kisebb-nagyobb visszaélésekre, mikor a szülőket az egybehívott értekezleteken olyan módon befolyásolták, hogy a lehető legkisebb számú iskola tartozzon az *A-*, illetve a *B-típusba* és lehetőleg csak *C-típusú* iskolák legyenek. A törekvés olyannyira sikeres volt, hogy a kisebb nemzetiségek népiskoláinak több mint 90%-a, a németiség iskoláinak pedig 75%-a *C-típusú* volt.³³

Fontos megjegyezni, hogy akár előremutatónak, demokratikusnak és modern nemzetiségi nyelvhasználati jognak is tekinthetnénk az 1923-as népiskolai rendeletet, de nem mehetünk el a már megszületése pillanatában megjelenő kritikák mellett sem. A csehszlovák sajtó heteken keresztül, sőt később többször visszatérően, nem egyszer vezércikkekben támadta a magyar jogszabályt, melynek betartására nem láttak garanciát.³⁴ A csehszlovák kritika egyik gondolata az volt, hogy Magyarország csak a remélt népszövetségi kölcsön reményében adta ki a rendeletet, és a kormánynak esze ágában sincs betartani azt. Mint fentebb már többször utaltunk rá, a rendszer célja nem a kisebbségek megőrzése, hanem további asszimilálása, elmagyarosítása volt, így a túlzások ellenére, részben igazat kell adnunk a prágai és pozsonyi lapok kritikáinak. Az is igaz, hogy nem kizárólag jószántából és demokratikus-jogvédő indíttatásból, vagy meggyőződéséből hozta meg a kormány a rendeletet, hanem erősen közrejátszott a németországi, népszövetségi és csehszlovákiai kül- és sajtópolitika nyomása is. Összegezve elmondhatjuk, hogy jó célért, jó szövegezéssel, ám hamar elmaradó gyakorlattal párosulva a rendelet alapvetően a kirakatba készült, hisz nem volt igazi politikai akarat, és a társadalom, a közvélemény döntő többsége sem kívánta, inkább ellenezte a kisebbségek irányába tett gesztusokat.

A népiskolai kérdés mellett meg kell jegyeznünk, hogy egy másik területen is többé-kevésbé jogos kritikát kapott Magyarország: a félmillió német kisebbségnek nem volt kulturális egyesülete.³⁵ Ez a helyzet 1924-ben oldódott meg, amikor augusztus 3-án a Várszínházban megalakult a Magyarországi Német Népművelődési Egyesület. Elnöknek Gratz Gusztávot, ügyvezető alelnöknek Bleyer Jakabot választották meg. Az elnökhelyettesek Bleyer Jakab, Bónitz Ferenc miniszteri tanácsos, dr. Dengl János egyetemi tanár lettek, míg az egyesület igazgatójává Wild József nemzetgyűlési képviselőt választották. A tisztikarban helyet foglalt még egy sor befolyásos személyiség is, mint például Fröhvirt Mátyás, Gschwindt Ernő,

³³ Tilkovszky i. m. 46. p. és Maurovich Horvath – Kollai i. m. 201-202. p.

³⁴ Az élesebb hangvételű kritikákat az MTI csak a szűk előfizetői körnek kiadott *Bizalmas értesítésekben* szemlélte.

³⁵ Fata i. m. 181-182. p.

Kühne Lóránt, Marschall Ferenc, Neuberger Ferenc, Pintér László nemzetgyűlési képviselők és Herczeg Ferenc író.³⁶

A második legnagyobb magyarországi kisebbség, a szlovákság kultúregyesületi élete is hányattatott volt. A kormány és a helyi hatóságok nem támogatták, hogy Békéscsaba központtal létrejöjjön egy öntudatosabb és lényegesen önállóbb szlovák kulturális szervezet, így maradt a budapesti központú Magyarországi Tót Közművelődési Egyesület és az 1902 óta működő Katolikus Tót Munkáskör. A tótajkúak kormánybiztosa azonban éberrel ügyelt rá, hogy ha lehetséges, minél kevesebben kerüljenek kapcsolatba a budapesti csehszlovák követség által működtetett egyesületekkel és azok rendezvényeivel.³⁷

³⁶ A bethleni politika elgondolása csak részben volt sikeres, hisz a hazai némettség két legbefolyásosabb tagját egy szervezetbe tudta terelni, de hosszútávon nem a szepesi szász – egykori bécsi magyar követ, majd külügyminiszter – Gratz Gusztáv irányzata vált uralkodóvá, hanem Bleyeré. Az azonban sikernek mondható, hogy a némettség körében nagy befolyásnak örvendő szociáldemokrata párt német bizottsága háttérbe szorult. Tilkovszky i. m. 46-47. p.; illetve MOL, K 428. a) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Napi tudósítások, 1924. augusztus 4.

³⁷ Uo. 47. p.

A magyarországi kisebbségek az MTI híreiben

A Magyar Távirati Iroda az 1920-as években

Előzmények

A Magyar Távirati Iroda indulása a kiegyezés utáni gazdasági- és társadalmi fejlődéshez köthető. A megnövekedett ipari és külkereskedelmi tevékenység és az európai gazdasági vérkeringésbe is mindinkább bekapcsolódó Magyarországon is szükség volt a külföldi és hazai hírek gyors áramlására, áramoltatására. Egyre több külföldi lap előfizetésére volt lehetősége a magyar olvasóknak, valamint a bécsi távirati iroda, a Császári és Királyi Távirati és Levelező Iroda (*K. u. K. Telegraphen-Korrespondenz-Bureau*) hírei is elérhetővé váltak. Belföldi hírekre specializálódott hírügynökség megindulására azonban 1880-ig várni kellett.³⁸

Egyesy Géza és Maszák Hugó – mindketten országgyűlési gyorsírók – összefogásával alakult meg a Magyar Távirati Iroda 1880-ban, azonban tényleges működése 1881-ben kezdődött. Az „alapító atyák” a hírszolgálati gyakorlatot a szintén általuk 1869-ben alapított *Országgyűlési Értesítő*vel szerezték. Elképzelésük szerint az MTI a belföldi lapok hírellátását biztosította volna, tudósítói hálózat létrehozásával pedig a főváros és az ország különböző távolabbi vidékei között a hírszolgáltatást és hírámoltatást biztosította volna.³⁹

Munkájuk sikerét jelzi, hogy 1882-ben az MTI a miniszterelnökség támogatásával félhivatalos tudósító irodává lépett elő és megkezdte nemzetközi kapcsolatainak kiépítését is. A gyors előretörésnek köszönhetően, a *Császári és Királyi Távirati és Levelező Iroda* 1882 júliusában megszüntette budapesti fiókját, így ennek feladatait a Magyar Korona területén – immár kizárólagos hírszolgáltatási joggal felruházva – az MTI látta el. Ugyanakkor a Távirati Iroda továbbra sem volt független, mozgástere egészen 1920-ig alig volt több, mint a *Korrespondenz-Bureau* budapesti fiókja.⁴⁰

1898. július 19-én a miniszterelnök dr. Radó Sámuel bízta meg a Magyar Távirati Iroda vezetésével. Vezetése alatt az MTI tovább terjeszkedett, pozícióit és külföldi kapcsolatait tovább erősítette. Az első világháború, majd ennek végével a forradalmi és ellenforradalmi történések merőben új helyzet elé állították az újságírást, a sajtót is. Az 1914-es sajtótörvény

³⁸ Andreides Gábor: *Az államosítás és a Magyar Távirati Iroda működése a Tanácsköztársaság alatt*. in. Médiakutató, 2009. 4. sz. 19. p.

³⁹ Pirityi Sándor: *A nemzeti hírügynökség története*. Budapest, 1996. 34-35. p.

⁴⁰ Kozma György: *A leveldi Kozma-család története*. Budapest, 1940. 192. p. illetve Pirityi: i. m. 37. p.

nem sokáig maradt életben, hisz még ugyanabban az évben háborús cenzúrát vezettek be.⁴¹ A világháború alatt a források beszűkültek, egyoldalúvá váltak és az MTI is a háborús gépezet része lett.⁴²

A háború után, 1918 novemberében Károlyi Mihály miniszterelnök rövid levélben értesítette az MTI igazgató-tulajdonosát, dr. Radó Sámuel, hogy az MTI-t államosították,⁴³ vezetésével Németh Alfrédot és Fabro Henriket bízták meg, így azonban nemzetközileg teljesen elszigetelődött és hitelét veszítette a vállalat.⁴⁴ Károlyi az öszirózsás forradalom keretében a háborús cenzúrát eltörölte, a sajtószabadságot visszaállította, de mindezek a nyomasztó papírhány miatt valódi jelentőséggel nem bírtak.⁴⁵ A Tanácsköztársaság ideje alatt az MTI a hírügynökségi feladatok mellett, a drótnélküli táviró-szolgálatának felhasználásával bizonyos diplomáciai „futárszolgálatot” is ellátott, melynek keretében moszkvai és magyarországi híryanagok cseréje is előtérbe került.⁴⁶ Érdekes, hogy mire a Peidl Gyula vezette szakszervezeti kormány átvette az irányítást, nem maradt olyan lap, melyet az MTI-nek ki kellett volna szolgálnia.⁴⁷

Trianonnal és a Horthy-rendszer kiépülésével megváltoztak az MTI lehetőségei és részben a feladatai is. A magyar sajtó a határon túlra került lakosság elvesztésével olvasótáborának egy jelentős részét is elvesztette, ráadásul olyan vidéki fellelővárosok – a magyar irodalom és újságírás szempontjából megkerülhetetlen városok – is elvesztek, mint Nagyvárád, Kolozsvár, Szabadka, Pozsony, Kassa, Arad és Temesvár.⁴⁸ 1920 júliusában az első Teleki-kormány sajtófőnöki posztját Eckhardt Tibor kapta meg, míg ekkor került az MTI élére az a két személy, akik a két világháború között a Távirati Iroda munkáját és arculatát meghatározták: Zimmer Ferenc főszerkesztő (a *Die Zeit* és a *Neue Freie Presse* című bécsi lapok korábbi

⁴¹ Buzinkay Géza: *Kis magyar sajtótörténet*. Budapest, 1993. 91-92. p.

⁴² Erről bővebben lásd: Pirityi: i. m. 48-52. p.

⁴³ Pirityi: i. m. 54. p.

⁴⁴ A budapesti és országos lapok ekkor már igen gyakran kritizálták az MTI hírkészítésének a minőségét és használhatóságát. Visszatérő panasz volt, hogy a „könyvnyomtatás” technikája olyan primitív színvonalon állt mint Gutenberg első nyomdagépe, ráadásul majd minden szóban hiba volt. vö. Andreides Gábor: *A Magyar Távirati Iroda működésének története 1918 és 1922 között*. Kézirat. [é. n.] MTI Archívum.

⁴⁵ Pirityi: i. m. 53-54. p.

⁴⁶ Pirityi: i. m. 55. p.

⁴⁷ Az államosításról és a Tanácsköztársaság alatti időről lásd Andreides Gábor: *Az államosítás... i. m. 19-26. p.* Az 1920-as évek sajtóviszonyairól bővebben: Sipos Balázs: *A médiarendszer és az „irányított demokrácia” az 1920-as évek Magyarországon*. in. Mezey Barna (szerk.): *Eckhardt Ferenc emlékkönyv*. Budapest, 2004. 439-462.

⁴⁸ Buzinkay: i. m. 99. p.

budapesti tudósítója), valamint a korszakban az MTI-ből „médiabirodalmat” építő, vitéz leveldi Kozma Miklós.⁴⁹

⁴⁹ „Zimmer Ferenc közel két évtizedig felelős, majd főszerkesztőként vezette a távirati iroda hírkiadási munkáját. Újságírói alapelve a pontosság és a gyorsaság volt; ennek megfelelően irányította a munkát a távirati irodában, amely ezért is lett elismert hírügynökség Európában. Az objektivitásra való törekvésnek azonban határt szabott, hogy az MTI a kormány félhivatalosa és emiatt a magyar sajtó irányításának egyik eszköze volt. Ez a feladat különösen a második világháború alatt határozta meg a cég működését, a hírkiadást, hiszen ekkor a valóság bemutatását, az objektivitásra való törekvést a hadiérdekek is korlátozták, továbbá propaganda célú anyagokat is továbbítania kellett.” Zimmerről bővebben lásd Andreides Gábor: „Mindenkor objektív hírszolgálatot igyekeztem kifejteni” *Zimmer Ferenc főszerkesztő élete*. in. *Múltunk*, 2006/3., 226-242. p.

Kozma Miklós⁵⁰

Az első világháborúban huszártisztként szolgáló Kozma igen nagy ívű pályát futott be, életútja tele volt bonyodalmakkal, nem egyszer botrányokkal is. Igen érdekes történet, hogy a katona és jogász felmenőkkel bíró ifjú,⁵¹ hogyan lesz huszártisztból az öszirózsás forradalom lelkes, majd hamar kiábránduló híve, nem sokkal később, a Fővezérség hírszerző osztályának vezetője, majd az MTI vezérigazgatója, belügyminiszter és végül Kárpátalja katonai kormányzója.

1920 augusztusában gróf Teleki Pál miniszterelnök megbízta Kozma Miklóst a még mindig állami tulajdonban lévő MTI vezetésével. Kozmának ugyan nem volt gyakorlata, és csak minimális elképzelése volt a hírügynökségi és újságírói munkával kapcsolatban,⁵² nagy lendülettel és katonás rendszerességgel látott hozzá vezetői feladataihoz.⁵³ Ekkor, zsidóbarátsággal is megvádolták, mert nem akarta elbocsájtani az MTI nagy százalékban zsidó munkatársait, döntését azzal indokolva, hogy „*a helyükre nem ültethetek valakit csak azért, mert keresztény, de nem tud semmit*”.⁵⁴

Mindenekelőtt ki akart törni a nemzetközi elszigeteltségből, így a bécsi kapcsolatok megtartásán túl felvette a kapcsolatot a római (*Agenzia Stefani*), a kolozsvári (*Agence Damian*, később *Agence Dacia*), a prágai, valamint a svájci (*Schweizerische Depeschenagentur*) és a lengyel (*Polska Agencja Telegraficzna*) ügynökségekkel.⁵⁵ A külföldi kapcsolatok és partneri viszony érdekében Kozma több utat is tett Angliában, Franciaországban és Svájcban. Vegyes fogadtatásban volt része, hisz benne a rossz hírű Magyarország (forradalmak, vörös- és fehérterror, cenzúra) hivatalos képviselőjét látták. Ekkor fogalmazódott meg Kozma számára, hogy részvénytársasággá kell alakítani a Távirati

⁵⁰ A dolgozat tárgya és a Távirati Iroda két világháború közötti története megérthetetlen Kozma Miklós személye nélkül, aki ugyan akaratán kívül került az MTI élére, mégis a két világháború közötti a magyar „médiaipar” legbefolyásosabb személyévé vált. Kozma Miklós életét Ormos Mária dolgozta fel monográfiájában: Ormos Mária: *Egy magyar médiavezér: Kozma Miklós. Pokoljárás a médiában és a politikában. I-II.* Budapest, 2000.

⁵¹ Felmenői között nem egy híressé vált embert ismerünk: nagyapja, Kozma Sándor volt az első magyar főügyész, aki a tiszaszlári pernél a felmentő körülmények feltárását támogatta; nagyapjának testvére, Kozma Ferenc a magyar lótenyésztés kiváló szakembere volt. Édesapja, Kozma Ferenc huszártiszt létére Bárd Miklós álnéven írt verseket, míg atyai nagybátyja Kozma Andor szintén verseket írt, de otthagyta a jogi pályát és később a *Borsszem Jankó* című élelaphnál dolgozott. vö. Tarr László: *Az MTI története II. 1918-1930.* kézirat, [Budapest], MTI Archivum, 58-60.p.; illetve az egyes felmenőkről bővebben lásd Kozma György: *A leveledi Kozma-család története.* Budapest, 1940. és Ormos: i. m. 27-33. p.

⁵² „*Majd leestem a székről, úgy meglepődtem. (...) Azt feleltem, hogy eszem ágában sincs. Azt sem tudom mi fán terem a Távirati Iroda... Eckhardt azonban nem tárgított.*” Idézi: Tarr László i. m. 64. p.

⁵³ Első látogatását a szerkesztőségben bejelentés nélkül, egyenruhában tette és első intézkedései között bevezette az utasításkönyvet, melyben a turnusvezetőknek (szerkesztőségi „műszakvezetők”) adott utasításokat a szerkesztőségi irányelvekről. Tarr László i. m. 69. p.

⁵⁴ Idézi Ormos: i. m. 81. p.

⁵⁵ Tarr László i. m. 77-78. p.

Irodát. Véleménye szerint, ha továbbra is államosított formában működik, akkor bürokratikussá válik, ez a működést is ellehetetlenítené, ráadásul a külföldön hitelét veszített kormánynak, így a közvetlenül befolyása alatt álló hírügynökségnek sem lett volna szavahihetősége.⁵⁶

Kozma Teleki kérésére, a kormányzó számára, készített egy előterjesztést az MTI átszervezéséről és részvénytársasággá alakításáról, melyben érvként hozta fel egy esetleges rendszerváltás (rém)képét, ami után nem lehetne garantálni az MTI keresztény irányzat melletti kiállását. Míg, ha „politikailag minden tekintetben megbízható részvényeseket” vonnak be a Távirati Iroda tulajdonosai közé, akkor biztosítható a látszatfüggetlenség, a keresztény kurzus és a rendszer iránti hűség.⁵⁷

IV. Károly visszatérési kísérlete miatt ideiglenesen elhalasztódott a részvénytársaság megalakítása, majd azon keresztény tőkések felkutatása okozott gondot, akik lejegyeztek volna másfél millió koronát. Ráadásul 1921. április 21-én Drozdy Győző képviselő nemzetgyűlésben elmondott interpellációja bombaként robbant, melyben az MTI deficitese működéséről beszélt, és arról, hogy Eckhardt Tibor sajtófőnök testvérének akarják kijátszani a hírügynökséget.⁵⁸ Április 27-én Bethlen István miniszterelnök válaszolt a vádakra és

⁵⁶ Pirityi i. m. 60-61. p.

⁵⁷ Idézi Tarr László i. m. 81-83. p.

⁵⁸ „Újabban azonban egészen pozitív formában beszélnek róla és írnak is arról a lapok, hogy Eckhardt sajtófőnök a távozása előtt még egy nagy dolgot akar keresztülvinni, és ez az, hogy a Magyar Távirati Irodát a Hangyának és Ergonnak főérdekeltsége mellett alakuló részvénytársaságnak akarja bérbe adni. (...) [Szilágyi Lajos képviselő bekiabálása: „A testvére a vezérigazgató!”] Nem akarok kitérni arra, hogy a sajtófőnök urat miféle nexus, miféle kapcsok fűzik az Ergonhoz. Nem akarok kitérni arra, hogy a [Eckhardt] Tibor a [Eckhardt] Vilmostal milyen viszonyban van, sőt nem akarom azt sem állítani, hogy pl. a mozi rendeletnél a nepotizmus játszott szerepet... de itt még a nepotizmusnál is több az, ami szerepet játszik; még pedig az üzleti érdek, mert tudomásom szerint a sajtófőnök úr üzletileg is érdekelve van az Ergonnál. A külföldi hírszolgáltatás szempontjából az állam életére nézve ilyen rendkívül fontos szerv nem kerülhet a rideg spekulációnak, gseftsmanoknak kezébe. (...) Hogy mit jelent az a hírmonopólium, amelyről itt szó van, azt csak az tudhatja, aki ismeri a modern börzének a játékát és technikáját. (...) Belátom, hogy a Távirati Iroda jelen helyzetében nem maradhat meg, ott valamit tenni kell, mert lehetetlen az, hogy az államnak ilyen óriási költségbe kerüljön, és mégse lássuk hasznát, mert úgy külföldön, mint belföldön a helytelen vezetés következtében teljesen hitelét veszítette.” vö. Nemzetgyűlési napló, 1920. IX. kötet. 1921. március 21. – 1921. május 12. Budapest, 1921. 252-255. p.

politikailag megvalósíthatónak vélte a részvénytársasági formát.⁵⁹ Másnap, 1921. április 28-án megalakult a Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság.⁶⁰

Alapítása évében 24 budapesti és 4 hétfői lapot szolgáltat ki,⁶¹ a korszakban azonban, Kozma Miklós vezetésével a hírügynökség fokozatosan egyre hatalmasabb médiabirodalommá vált; megvásárolta a Telefonhírmondó Részvénytársaság részvényeit, megalapította a Magyar Hirdető Irodát és a Magyar Filmiroda Részvénytársaságot.⁶² Bővítette külföldi tudósítói hálózatát, valamint a Magyar Telefonhírmondó és Rádió Részvénytársaság létrehozásával 1925-ben megkezdődött a műsorszóró rádió működése Magyarországon.⁶³ 1930-ban pedig a Magyar Távirati Iroda Rt. felvásárolta Magyar Gazdasági Bank Rt-t. Kozma 1935. március 4-én belügyminiszter lett Gömbös Gyula kormányában, két évvel később azonban visszatért a távirati iroda élére.

1941-ben Magyarország is belépett a háborúba, és az MTI konszern is igyekezett mindenben a megváltozott, háborús követelményekhez igazodni. 1941. december 7-én a rádió adását megszakítva közölte a hírt: 57 évesen elhunyt Kozma Miklós, Kárpátalja kormányzói biztosa, a Magyar Távirati Iroda Rt. elnöke.⁶⁴

⁵⁹ Bethlen miniszterelnök így magyarázta Kozma kinevezését: „Azért állították Kozma Miklóst az MTI élére, mert az ellenforradalom idejében megfelelő szervezési képességet tanúsított különösen a propaganda terén. (...) Különösen az antibolsevista propaganda terén bizonyos érdemeket szerzett volt.” A magánosításra több indokot is felsorolt, melyek közül az MTI hitelességének visszaállítását emelte ki. „Bizonyos az, hogy egy állami szerv a külföld részéről bizonyos gyanúval kísértetik. A Magyar Távirati Iroda, de bármilyen ilyen állami távirati iroda által leadott hírek könnyen azzal a gyanúval találkozhatnak, hogy ezek hivatalos hírek lévén, talán kissé elferdítve adják vissza a valóságot, és hogy propaganda-célokat is szolgálnak.” vö. *Nemzetgyűlési napló*, 1920. IX. kötet. 1921. március 21. – 1921. május 12. Budapest, 1921. 348-354. p.

⁶⁰ A Károlyi-kormány által államosított MTI eredeti tulajdonosát ekkor kártalanították. vö. Kozma György: *i. m.* 193. p.

⁶¹ Andreides Gábor: *A Magyar Távirati Iroda működésének története 1918 és 1922 között*. Kézirat. [é. n.] MTI Archívum. 28-29. p.

⁶² Tarr László *i. m.* 130. p.

⁶³ Kókay György – Buzinkay Géza – Murányi Gábor: *A magyar sajtó története*. [Pécs], [1995]. 174-177. p.

⁶⁴ Kozma halála után két esztendőre Horthy feltétlen híve, vitéz Náray Antal tábornok vette át a hírügynökség vezetését, azonban a cégbirodalom szétesését sem ő, sem Kozma negyedszázados munkatársai nem tudták megakadályozni. vö. Andreides Gábor: *A Magyar Távirati Iroda története a második világháború alatt*. in. *Médiakutató*, 2011. 2. sz. 97-105. p.

A vizsgált MTI-hírek bemutatása, értékelése

Kérdések

A kutatás elsődlegesen megfogalmazott célja az volt, hogy az óriási forráshalmaz feltérképezésével és leszűkítésével választ találjunk arra, hogy az 1920-as évek Magyarországon a nemzeti kisebbségek történetének, helyzetének és mindennapi életének melyek a legmeghatározóbb kérdései, és ezekre milyen magyarázatot találunk a kormányzat „szócsöveként” működő MTI-hírekben.

Milyen a magyarországi kisebbségek helyzete? Mennyiben más, mint a határon túli magyaroké? Mennyiben függ össze a határon túli magyarok és a magyarországi nemzetiségek helyzete? (Kinek az érdeke, hogy összefüggjön?) Milyen a kisebbségek társadalmi-kulturális beágyazottsága? Mennyire lojálisak Magyarországhoz? Mennyiben „kacsintanak ki” anyaországuk felé? Mi a magyar politika célja? 1.) Demonstrálni a Szent István-i politika eredményeit, hagyományait? (Minden kisebbség jól érzi magát?) 2.) Igazolni, hogy a kisebbségek kifelé kacsintanak, azaz árulók, akik esetleg hátba támadják a csonka országot is? 3.) Megadni a kisebbségeknek azt (jogot, lehetőséget, mozgásteret), amit a határon túli, elszakított magyaroknak elvárunk? 4.) Egyszerűen nem is foglalkozni a kisebbségekkel, hiszen „alig vannak”? 5.) Vállaltan asszimilálni? 6.) Megjelenik-e a kettős identitás propagálása, támogatása?

Az MTI hírarchívumának ilyen jellegű kutatása több szempontból is alkalmas lehet ezen kérdések megválaszolására, hisz ugyan nem állami tulajdonban volt, de az 1921-es privatizáció során kormányhoz közelálló részvényesek tulajdonába került, ráadásul állami támogatást élvezett, lehetőségei, eszközei és apparátusa révén gyakorlatilag monopol helyzetbe került. Kozma Miklós minőségre törekvő, profi vállalatirányítása mellett sem tudta kikerülni eszmei és társadalmi helyzetének, valamint a kormányzónak tett hűségének érvényesülését. Az MTI és a köré épülő „médiabirodalom” látszólag magántulajdonban volt, minőségét tekintve a 1920-as években az európai elitbe emelkedett, de érthető okokból nem ment szembe a rendszerrel, sőt egyértelmű szócsöve lett.⁶⁵ Ezek alapján az MTI

⁶⁵ Kozma Miklós az MTI konszern vezetőségi ülésén, 1924. december 14-én így fogalmazott: „Gyakran hallható az, hogy az MTI kurzusvállalat. Magyar Távirati Iroda mai formájában fiatal intézmény, de nem kurzusintézmény, abban az értelemben, ahogyan azt a baloldal használni szokta. Természetes, hogy az MTI-nek át kellett alakulnia abban a pillanatban, midőn 1919 nyara likvidálta a forradalmakat. Ez az átváltozás megtörtént és megfelelt az akkori viszonyoknak, amikor Magyarország elindult egy jobb nacionalista jövő felé. A

híradatbázisát a kormányzati, hivatalos kommunikáció egyik (ha nem a legfőbb) csatornájának tekinthetjük.⁶⁶

Felmerül a kérdés, hogy a „félhivatalos” magyar hírügynökség milyen módon segítette a magyarországi kisebbségek számára a „nyombiztosítást”? Ablonczy Balázs tanulmánygyűjteményének címét kölcsönözve,⁶⁷ kísérletet teszünk arra, hogy rekonstruáljuk a Távirati Iroda hírgyártását, hírválogatását a kisebbségek szempontjából nézve, és összegyűjtjük a még meglévő nyomokat.⁶⁸ Tesszük ezt úgy, hogy az MTI-hírkiadások alapvetően az előfizetők, a kiszolgált szerkesztőségek számára és külföldi partnerek tájékoztatását szolgálta, a legolcsóbb papírt és technikát használva, így ezen, kisebbségekről szóló nyomok rendszerint a papírkosárban végezték. Általában nem híres emberekről, kalandorokról, vagy hagyományteremtő, messze földön híres iskolákról, egyetemekről szólnak ezek a hírek, hanem a hétköznapi élet történéseit, eseményeit rögzítik, akkor is, ha egy bombamerénylet (szerencsére) nem tartozik a hétköznapi dolgok sorába.

Kutatási módszer, releváns hírek

A kutatás központi részét a Magyar Távirati Iroda 1920 és 1925 közötti napi hírei képezték. Ez valamivel több, mint öt év anyagát jelenti, mert 1920-ból csak három hónap – október, november és december – hírei maradtak meg. A közel negyvenezer oldal átnézése során a magyarországi kisebbségekre és a magyar nemzetiségi-, illetve kisebbségpolitikára vonatkozó, velük kapcsolatba hozható híreket gyűjtöttük ki egy adatbázisba.⁶⁹

Magyar Távirati Irodát tehát új szellem, de nem rossz értelemben vett kurzusszellem hatotta át. (...) A Magyar Távirati Iroda a kormány félhivatalos, és szerződéses könyvmatosa sok más intézménynek is. Ezek számára mi szócsövek vagyunk, s ha illetékes vagy hivatalos helyről jelentenek valamit, annak mi csak szócsöve vagyunk, azért mi nem felelhetünk. A másik momentum, ami miatt számos támadást kaptunk az, hogy állítólag az elhallgatással, ha negatív is, politikát csinálunk. Bárki jönne erre a helyre, ezzel a váddal jogosabban volna illelhető, mint én és mi.” idézi Tarr László i. m. 150-152. p.

⁶⁶ Eckhardt Tibor a miniszterelnökség sajtófőnöke 1920 őszén figyelmeztette, majd utasította a minisztériumokat, hogy hivatalos közleményeiket az MTI-nek adják át, a kormányzót vidéki útjaira mindig elkísérte a Távirati Iroda egyik „megbízható” munkatársa is, hogy rajta keresztül jusson az ellenőrzött információ és tudósítás a bel- és külföldi sajtónak. vö. Márkus László (szerk.): *A magyar sajtó története*. Budapest, 1977. 146-147. p.

⁶⁷ A találó „nyombiztosítás” kifejezést Ablonczy Balázs alkalmazta kisebbség- és művelődéstörténeti tanulmánygyűjteményének címadásakor. vö. Ablonczy Balázs: *Nyombiztosítás. Letűnt magyarok*. Pozsony, 2011.

⁶⁸ Már a kortársak is tudták, hogy az olvasókra nem a véleményekkel, hanem a hírekkel lehet hatást gyakorolni. Az olvasók a hírek válogatásával, hangsúlyozásával megteremtett valósághoz próbáltak – a bennük kialakított „jól informáltságtól” vezérelve – alkalmazkodni. vö. Sipos Balázs: *Politikai rendszer és médiarendszer az 1920-as évek Magyarországon*. in. Püski Levente – Valuch Tibor (szerk.): *Mérlegen a XX. századi magyar történelem. Értelmezések és értékelések*. Debrecen, 2002. 174. p.

⁶⁹ Az adatbázis dokumentációját és a hírek listáját a dolgozat után mellékletben közöljük.

Az MTI 1920 és 1945 közötti hírarchívuma a Magyar Országos Levéltárban található K 428-as törzsszámú, a Magyar Távirati Iroda fondjába tartozó „Könyomatosok” című állag a) és i) sorozataként. A hírarchívumot 2009 és 2010 között digitalizálták, ezzel nagyban megkönnyítve az óriási iratanyag kutatását.⁷⁰ Ugyanakkor különös körültekintéssel és az elvégzett munka, kutatás iránti fegyelemmel és lelkiismeretességgel kellett eljárni az adatbázis készítése során, mert az mti.hu keresőmotorja nem működik az általános digitális-internetes keresési szabályok szerint.⁷¹

Mind a 13 magyarországi, törvényileg nevesített kisebbség⁷² nevére (és azok toldalékos alakjaira) – az adatbázis teljességre törekvő szellemisége miatt – rá kellett keresnünk, akkor is, ha az adott korszak ezt nem feltétlenül indokolná. Ezen kívül, ha az adott időszakban más névváltozat vagy írásmód is használatos volt egy-egy kisebbségre, nemzetiségre (pl. rutén/ruthén, cigány/czigány), akkor természetesen ezekkel is keresést végeztünk.

A keresési szavakról és a releváns találatokról külön statisztikát vezettünk, hogy mérni lehessen a nemzetiségek súlyát, szerepét, megjelenését az MTI-s hírekben. (Releváns találatok alatt értjük azon magyar nyelvű találatokat,⁷³ melyek az adatbank-építésnek megfelelnek, azaz a magyarországi kisebbségekre/nemzetiségekre vonatkoznak, illetve azokkal foglalkoznak.) Ha átfedés volt a találatok között, azaz több keresőszó is ugyanarra a találatra mutatott, akkor egyszer mentettük el, de mindegyik keresőszónál releváns találatként számoltuk. (Ezért nem feltétlenül azonos az összes releváns találat száma, az adott év összes cikkének számával.)

Öt év és három hónap hírei

A feldolgozott forrásanyag, az MTI 1920-as megmaradt és digitalizált híradatbázisa október elsejével indul. A dolgozat tárgyául a Horthy-korszak első öt – az MTI archívum szempontjából – teljes évét választottuk, így 1925. december 31-ig bezárólag vizsgáltuk a

⁷⁰ Vince Mátyás: *Nyitott archívumok - az MTI az interneten elérhetővé tette régi híreinek nagy részét.* in. *Tudományos és műszaki tájékoztatás*, 2010. 3. sz. 91-94.

⁷¹ Ezt részben a bedigitalizált anyag minősége okozhatja. (Nehezen olvasható, sok helyen géppel és kézzel javított dokumentumok, össze-vissza tördelve, elcsúszott, elforgatott bekezdésekkel.) A csonkolt szavas keresés a digitalizált szöveg és a programozás esetleges hibái miatt nem működik. Egyes esetekben kiadja a találatokat, de minden esetben végig kell vinni a szóba jöhető és az adatbank építése szempontjából fontosnak tartott toldalékolt változatokkal is. (Néha van átfedés – mintha működne a csonkolt szavas keresés –, néha abszolút nem.)

⁷² Az 1993. évi LXXVII. törvény: A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól. online elérhető jogtár: <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=9019> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

⁷³ Az MTI az 1920-as évek első felében a legfontosabb híreket német nyelven is továbbította előfizetői felé.

Távirati Iroda híreit. Az öt év és három hónap 38.122 oldalnyi hírügynökségi termése és a belőlük kikutatott és leszűkített 656, magyarországi kisebbségekkel foglalkozó hír képezi a kutatás alapját.

Első ránézésre is szembetűnő, hogy a legtöbb ilyen jellegű hír a magyarországi zsidósággal foglalkozik, majd következik a kisebbségi kérdéssel és a kisebbségekkel általában foglalkozó hírek halmaza, majd a hazai németiséget érintő közlemények. A többi kisebbségről elvétve, vagy alig találunk híreket; mintha nem is léteznének. E mögött a jelenség mögött az húzódhat, hogy érthető módon a kor és a kurzus számára legfontosabb és legnagyobb számú csoportok jelentek meg a hírekben legnagyobb számban, míg a gyors asszimilációban bízva a kisebb közösségekre úgy tekintettek – megelőlegezve beolvadásukat –, mintha nem is léteznének. Ha beszéltek is róluk a hírek, csak önkéntes asszimilációjukat sejtető, és az államhoz feltétlen hűségüket hirdető tudósítások kerültek az MTI kiadásába.

Érdekes tapasztalat, hogy a Magyarországot és a belpolitikai állapotokat esetleg negatív színben feltűntető lapszemlét, illetve tudósítást az MTI napi kiadásai nem közölnek, azok rendszerint a *Bizalmas értesítések* (BIZ) kiadásában jelennek meg.⁷⁴ A magyarországi zsidóságot ért atrocitásokról, egyetemi verekedésekről, antiszemita gyilkosságokról, a fehérterror különítményeinek garázdálkodásáról a Távirati Iroda szintén csak a *Bizalmas értesítések*ben számol be. Érdekes, hogy 1923 karácsonyán, a csongrádi Izraelita Nőegylet jótékonyági bálja ellen elkövetett ÉME bombamerényletről az MTI semmilyen formában nem informálja olvasóit, csak napokkal később, Csongrád nemzetgyűlési képviselőjének magyarázkodásából sejthető, hogy történt valami.⁷⁵ A BIZ 1924. február 27-én közli Rónai Zoltán, a Tanácsköztársaság egykori igazságügyi népbiztosának a *The New Leader*-ben február 22-én megjelent cikkét, melyben élesen bírálja Magyarországot és említést tesz az ÉME csongrádi merényletéről. Ugyanakkor a bombamerénylet ügyében, a szolnoki törvényszéken 1924. szeptember 17-e és 26-a között lefolytatott tárgyalásáról szóló részletes tudósítást már az MTI rendes kiadása hozza.⁷⁶ Mindezekből arra következtethetünk, hogy a

⁷⁴ A magyar kormány kisebbségpolitikáját bíráló csehszlovák, német, francia vagy angolszász újsághíreket csak a szűk és válogatott előfizetői réteg, a *Bizalmas értesítések* olvasói láthatták.

⁷⁵ Az MTI 1923. december 29-én közli dr. Schandl Károly Csongrád nemzetgyűlési képviselőjének nyilatkozatát, melyben sajtóvadásra reagál és említést tesz a bombamerényletről: „Csongrád társadalma teljesen távol áll attól a gyáva kórtól, mely balkáni gyilokkal dolgozik. (...) Ne gondolja senki, hogy az a gyáva bomba, az a gyalázatos gyilkos a csongrádi lélek műve. Azt idegen szellem csempészte oda. Meg egy tucatember sincs Csongrádon, akinek köze volna hozzá. Idegen mérge kábította el azt is, aki örült pillanatában dobta. Csongrádra ez is csak csapás, mint a többi volt.” vö. MOL, K 428. a) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Napi tudósítások, 1923. december 29., 9-10. p.

⁷⁶ Az ÉME csongrádi bombamerényletének történetét Borbély János dolgozta fel rövid cikkében (Borbély János: *Ébredő Magyarok akciója – gránát a bálteremben.* in *Élet és tudomány*, 2008. 46. sz. 1454-1455. p.), azonban

hírügynökség szerkesztői a kínos híreket a *Bizalmas értesítésekben* hozták, míg Magyarország toleranciáját, előremutató és nemzetközi szerződésekben megfogadott kisebbségpolitikáját alátámasztó híreket a nagy nyilvánossággal is megosztották.

A kutatás szempontjából különösen fájdalmas tény, hogy nem maradtak meg azok a turnuskönyvek, melyeket az egymást váltó szerkesztőségi „turnusok” (értsd: „műszakok”) egymás tájékoztatásául vezettek. Az ilyenfajta szerkesztőségi naplót arra használták, hogy értesítsék egymást a munkatársak, nehogy kimenjen olyan hír, amit már pár órával előbb valamely felsőbb szerv, minisztérium letiltott, vagy ellenkező esetben igen is közöljenek olyan híreket, amik megjelenését, „méltatását” valamely „illetékes hely” kérte. Hasonlóan szomorú, hogy Kozma Miklós utasításkönyve sem elérhető, csak Tarr László és Pirityi Sándor idéznek belőle.⁷⁷ Pedig a vezérigazgató, miután átvette a Távirati Iroda irányítását, rögtön kiadta azokat az utasításokat a munkatársaknak, melyek szerkesztési sorvetetőként szolgáltak a hírek válogatását, közlését és hangnemét illetően. Így kénytelenek vagyunk a minimális belső anyagból és a megjelent kiadásokból következtetni arra, hogy milyen módszereket, elveket alkalmaztak a hírek szerkesztésénél.⁷⁸

Kisebbségpolitika, kisebbségi jogok

A magyarországi kisebbségi politikával leginkább a külföldi sajtótermékek – azon belül is a csehszlovák lapok – foglalkoznak. Az MTI a legsúlyosabb és sokszor jogos kritikákat csak a *Bizalmas jelentésekben* hozza, a cáfolatokat azonban legtöbbször a rendes napi kiadásban.⁷⁹

Zsidóság

nem említi sem Zinner Tibor *Az ébredők fénykora 1919-1923* című könyvében (Budapest, 1989.), sem Gyurgyák János *Magyar fajvédők* című munkájában (Budapest, 2012.). Mindketten megjegyzik, hogy számos bombamerénylet, verekedés, gyilkosság kötődik az EME tagjaihoz. Beszámolnak az 1920. július 27-ei, Club kávéházbeli verekedésről és gyilkosságról, valamint az 1922. április 3-ai, Erzsébetvárosi Demokrata Kör elleni támadásról (vö. Zinner: i. m. 71-73. p. és 159-160. p. illetve Gyurgyák: i. m., 2012. 206-207. p.), de a csongrádi merényletről nem szólnak.

⁷⁷ „Közjogi kérdések fejtegetése az állami rend megszilárdításának folyamatát zavarja. Mellőzendő minden olyan közlemény, amely az államfői hatalom végleges rendezésének, a legitimitásnak, a király személyének a kérdését, ha tisztán közjogi szempontból is, tárgyalja. Úgyszintén azok sem adhatók ki, amelyek a volt országgyűlés visszaállításának és a jelenlegi nemzetgyűlés törvényességének kérdését tárgyalják.” Kozma „Utasításkönyvét” idézi Pirityi i. m. 58. p.

⁷⁸ Ahogy fentebb idéztük, az egészen biztos, hogy a kormányzói rendszert nyíltan támadó hírek nem jelenhettek meg, ráadásul az 1921. évi III. tv. perrel fenyegette azokat a sajtótermékeket, amelyek „a magyar állam vagy a magyar nemzet megbecsülésének csorbítására vagy hitelének sértésére alkalmas valótlan tényt állítanak vagy terjesztenek”. Idézi Sipos Balázs: *Sajtópolitikák a két világháború közötti Magyarországon*. in. Médiafüzetek, 2004/1. 19-26. p.

⁷⁹ Kissé ironikus, de egyszersmind jellemző, hogy a Távirati Iroda munkatársai egymás között csak Magyar Cáfolati Irodaként emlegették az intézményt, amikor napi szinten adott ki cáfolatokat az MTI különböző Magyarországot ért külföldi bírálatokra.

A dolgozatnak szándékosan nem témája a zsidóság megjelenésének vizsgálata a Távirati Iroda híreiben, hisz külön tanulmányt érdemelne hangsúlyosságának és a hírmegjelenések száma miatt is. Tudjuk, hogy a közösségen belül is több vita zajlott arról, hogy milyen csoportnak tekinti magát a hazai zsidóság,⁸⁰ mégis elengedhetetlennek tartjuk, hogy pár szóban meg ne említsük ezt a kérdést, hisz – a korszakban mindenképp – szorosan összefügg a többi vizsgált nemzeti kisebbség problematikájával is.

A zsidósággal foglalkozik a kutatás célkeresztjébe került hírek jelentős része; van, hogy egy év kisebbségekkel foglalkozó híreinek több mint a fele velük hozható kapcsolatba.⁸¹ Egyes esetekben, közvetlenül a hazai zsidóságról, izraelita hitközségekről és szervezetekről szólnak, vagy a zsidóságot érintő egyéb témák miatt kerülnek elő a tudósításokban. Ezek közül is a legtöbb a numerus clausus témáját érinti: lapszemle formájában a külföldi sajtó (csehszlovák, francia stb.) Magyarország-bírálatában, vagy a belföldi tudósításokban, politikusok beszédeiben, nyilatkozataiban.

Majdnem minden esetben a *Bizalmas értesítések*ben kerül elő, ha zsidóellenes atrocitásokról, antiszemita tüntetésről, zavargásról számolt be a hírügynökség. Érdekes, hogy a távirati iroda arról sem számolt be a napi kiadás hírei között (csak a *Bizalmas értesítések*ben), hogy 1920. október 27-én, a Budapesti Tudományegyetemen különítményesek Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter lányát is véresre verték, mert a fekete göndör hajú lányt zsidónak nézték.⁸²

Németség

A magyarországi németiség az egyetlen nemzetiség, mely számának és társadalmi szerepének köszönhetően tartósan jelen tud lenni az MTI híreiben. Köszönhető ez még olyan országos eseményeknek, mint az Ausztriának ítélt nyugat-magyarországi területek hovatartozásának kérdése, a soproni népszavazás, Bleyer Jakab minisztersége, a nemzetiségi népiskola-rendelet stb.

Szlovákság

A magyarországi szlovákság szinte kivétel nélkül a magyar-csehszlovák külügyi-, nemzetközi kapcsolatok és heves sajtóviták során kerül elő. Több esetben előkerül, csehszlovák

⁸⁰ Legutóbb 2006-ban került elő a kérdés, amikor a Társaság a Magyar Zsidó Kisebbségért egyesület aláírásgyűjtő akcióba kezdett, hogy az Országgyűlés fogadja el a zsidóságot kisebbségként. vö. Dobos Balázs: *A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény történeti kronológiája*. <http://doboskronologia.tortenelem.mtaki.hu/> (utolsó letöltés: 2012. november 30.). A vitáról és problémáról bővebben lásd Dési Tamás: *Nemzetiségi vagy „titokzsidók”?* in Szombat 2006. 7. sz. 15-17. p.

⁸¹ 1920 és 1925 között a kisebbségekkel foglalkozó hírek 35%-a a zsidósághoz kapcsolható.

⁸² MOL, K 428. i) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, *Bizalmas értesítések*, 1920. október 27.

politikusokat idéző újsághírekben, hogy a magyarországi szlovákok háromszázezren vagy még többen lennének.⁸³ Ennek a ténynek ellentmondani látszanak a népszámlálási adatok, mindenesetre érdekes, hogy ez a toposz kitart a második világháború utáni csehszlovák-magyar lakosságcsere tárgyalásokig, amikor a Beneš és politikustársai rendszeresen érvelnek a több százezres magyarországi szlovákság „tényével”.

Kitüntetett figyelmet szentel viszont az MTI a magyarországi forrásokból, *Slovenske Noviny* néven megjelenő új szlováknyelvű politikai hetilap indulásának. A hírügynökség méltatása szerint, „*a lap egész szellemében élénken dokumentálja a Magyarországhoz hű maradt tótság érzelmeit és politikai hitvallását*”. Az MTI „Pro Domo” rovatában a cikk után közli a miniszterelnökség sajtóosztályának kérését, miszerint a lapok szerkesztői „*megfelelően méltatni szíveskedjenek*” az induló szlovák lapot.⁸⁴

Cigányok

A cigányság két hírtípusban szerepel: cigányzenészek előadásai, fellépései kapcsán; ilyenkor igen kedvező, pozitív felhanggal, de jellemzően még bűnügyi- és közegészségügyi hírekben kerülnek elő. 1923-ban és 1924-ben többször foglalkozik az MTI a hazai cigánysággal a Hódmezővásárhely környékén fertőző tífuszjárvány kapcsán. 1924 áprilisában a népjóléti miniszter több körrendeletet is kiadott, mert „... *ebben az évben [1924] is több helyen fordult elő kiütéses tífusz-megbetegedés, és csaknem kizárólag cigányok között*”, és (helyenként elég brutális) kényszerintézkedéseket foganatosított: „... *a cigányokat, valamint a tömeglakások lakóit egészségi állapotukra és ruhatetvességre egyénenként meg kell vizsgálni. Ezeket a vizsgálatokat hetenkint egyszer meg kell ismételni. A vizsgálat eredményéhez képest a cigányokat és egyéb gyanús egyéneket egyenként fertőtleníteni és tetvetleníteni kell. Intézkedik a miniszter a fehérenemű és egyéb ruhanemű tetvetlenítéséről. Nagyfokú eltetvesedés esetén a cigányok haját és összes szőrzetét le kell nyírni, illetve le kell borotválni.*”⁸⁵

1923 novemberében a Távirati Iroda közli a Magyar Cigányzenészek Országos Egyesületének Pest, Buda és Óbuda egyesülésének évfordulójára szervezett ünnepi hangversenyének meghívóját.⁸⁶ Az egyesülettel se előtte, se utána nem találkozunk a hírekben, azonban meg

⁸³ A *Slovenski Dennik* vezércikkét közöl a magyarországi tót kisebbségről, és megállapítja, hogy a kisebbség száma tekintélyes, 300.000-nél is többen lehetnek. A magyarországi tótok eléggé kompakt tömegben élnek, de nagy baj, hogy Csehszlovákiában élő testvéreiktől távol. A lap rámutat arra, hogy a csehszlovák sajtónak minél sürűbben kellene megemlékeznie „*a Magyarországon szenvedő tótokról, hogy ügyük sohase kerüljön le a napirendről*” MOL, K 428. i) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Bizalmas értesítések, 1922. december 13.

⁸⁴ MOL, K 428. a) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Napi tudósítások, 1923. július 27.

⁸⁵ MOL, K 428. a) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Napi tudósítások, 1924. április 3.

⁸⁶ MOL, K 428. a) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Napi tudósítások, 1923. november 14.

kell jegyeznünk, hogy esetükben nem egy nemzetiségi, vagy kisebbségi egyesületről beszélhetünk, hanem sokkal inkább egy szakmai szervezetről, ami a cigányzenészek, mint zenei stílus (a korban igencsak elismert és megbecsült) művészeinek érdekét vitte.

Románok, rutének és délszlávok

A magyarországi románság érdekes módon alig-alig hagy nyomot az MTI híreiben. Magyarázható ez azzal, hogy a román sajtó is minimálisan foglalkozik a hazánkban élő nemzettársaival, ugyanis jóval több magyar nemzetiségű került Romániához és az ő helyzetük és jogaik sem voltak olyanok, melyekkel büszkélkedni, vagy „bezzegelni” tudtak volna a román újságírók. Siegescu György pápai preláthus, a magyarországi románok kormánybiztosa járta ugyan a román lakta falvakat, de inkább a kormány politikájának szócsöve volt, és semmiképpen sem a kisebbség jogainak védője vagy felügyelője.

A rutének (ruszinok, ruthének) leginkább Kutkafalvy Miklós államtitkár és a magyarországi rutén párt vezetőjének kapcsán kerülnek a hírekbe, ráadásul, miután a rutén autonómia kérdése mint politikai eszköz kiüresedett a Csehszlovákiával szemben folytatott nemzetközi kampányban, a kormányzat szép lassan leszerelte őket.

A magyarországi délszlávok közül a legtöbbször a horvát kisebbség szerepel az MTI híreiben, ami érthető is, hiszen a nyugat-magyarországi kérdés kapcsán a horvátok lakta falvak hűsége és ragaszkodása Magyarországhoz kedvelt téma volt a Távirati Irodánál is. A szerbek és a szlovének (vendek) sokkal kisebb arányban jelesek meg, a szlovén/vend közösségek is elsősorban a határmegállapító bizottság működése során tűniktek ki – a tudósítások szerint – hazafias viselkedésükkel. A szerbség szempontjából a legfontosabb mozzanatok a vizsgált öt évben egyértelműen azok, amikor a Dél-Baranyából kivonuló szerb csapatok szerb nemzetiségű családokat visznek magukkal és a SHS területén élő magyar családokat toloncolnak át a határon, valamint, amikor 1921 végén a SHS budapesti követsége optálási lehetőségükről tájékoztatja a magyarországi szerbeket. Emellett említésre méltó esemény még, amikor 1924 márciusában a magyar külügyminisztérium és a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság budapesti követsége megállapodik a menekültek hátrahagyott ingóságainak kölcsönös hazaszállításáról.⁸⁷

⁸⁷ „Az ingóságok kölcsönös hazaszállítása oly módon történik, hogy a két állam meghatározott időközökben az érdekeltek meghatározott csoportjait bocsátja be területére. Magyar részről az első csoport a Bácskából menekült tisztviselőkből, a második csoport a Szerb-Horvát-Szlovén királyság területéről menekült katonatisztekből, a harmadik csoport pedig a Bánságból, Baranyából, a Muraközből s a Horvát- Szlavón- és Dalmátországból menekült tisztviselőkből áll. A Szerb-Horvát-Szlovén királyság részéről az első csoportba az úgynevezett szegedi háromszögből eltávozott lakosok, a második csoportba az úgynevezett bajai háromszögből, a

Egyéb magyarországi kisebbségek

Gyakorlatilag elvéve találkozunk velük a Távirati Iroda híradásaiban. Az 1993-as kisebbségi törvény által említett magyarországi nemzetiségek közül a görög és az ukrán érthető módon nem szerepel egy hírben sem. Görög kisebbségről Magyarországon jóformán csak a görög polgárháború után hazánkban letelepedett menekültek esetében beszélhetünk. Igaz, hogy magyar-görög kapcsolatok a középkortól élnek, sőt közvetítő kereskedelmet ellátó görögök több esetben is letelepedtek Magyarországon, de nem beszélhetünk kisebbségről (maximum diaszpóráról), egészen 1948-ig, így esetünkben a görögség nem játszik szerepet. Az ukrán kisebbség hiánya még érthetőbb; a huszadik század első felében nem volt bevett szó Magyarországon, nem különböztették meg az ukránokat a ruszinoktól (ruténektől), mely különállás mai napig vita tárgya.⁸⁸

harmadik csoportba pedig a Baranyából eltávozott szerbek tartoznak.” vö. MOL, K 428. a) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Napi tudósítások, 1924. március 29.

⁸⁸ Szemléletes példát jeltenek erre a rendszerváltás utáni időszak furcsa változásai: 1991 májusában megalakult a közös Magyarországi Ukrán-Ruszin Kulturális Egyesület, azonban az 1993. évi kisebbségi törvény megszületése után, mely külön-külön kisebbségként deklarálta az ukrán és a ruszin nemzetiséget, – a Magyarországi Ruszinok Szervezete kérésének eleget téve – lett az egyesület neve a Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesület. vö. Simon Mónika [et al.]: *Magyarországi ukránok*. (Körtánc füzetek), Budapest, 1998.

Összegzés

Kettősség, avagy „kettős látás” jellemzi a magyarországi kisebbségek helyzetét, ha az MTI hírkészleteit vizsgálva szeretnénk képet kapni. A magyarországi tudósítások elsősorban az asszimilációra kész, illetve helyzetükkel megelégedett kisebbségek képét jelenítik meg, míg a külföldi szemlézett lapokból átvett hírekben vissza-visszatér a vád, hogy Magyarország nem teljesíti a kisebbségek jogainak biztosítását és a szabad nyelvhasználatot- és tannyelv-választást akadályozza, holott a környező országokban a magyar nemzetiség jogai és iskolái adottak. Természetesen, a vádnak és sajtópropagandának ellentétes irányban is élnek ezen fordulatai, amikor – rendszerint cáfolatban – vág vissza a magyar kormányzat a Prágából, Bukarestből, Belgrádból vagy éppen Párizsból vagy Genfből érkező vádakra. A magyar diplomaták, illetve – az MTI szóhasználatával élve – az „illetékes helyek” rendszerint megjegyzik, hogy nyitott kapukat döngetnek a bős csehszlovák (román, szerb, francia stb.) bírálók, hiszen Magyarországon, Szent István óta békében élnek a nemzetiségek. Az ilyen jellegű „nemzetközi sajtóvitákban” mindig összehasonlítva, mérícskélve jelennek meg a kisebbségi közösségek, és minden esetben arra jutnak az újságírók, hogy a saját országukban minden rendben, csak a szomszédéban hagy kívánnivalót maga után a kisebbségi kérdés. A párhuzamos nemzetépítéseknél valahol törvényszerű is, hogy a véleményformálók és politikacsinálók ilyen egyszerűen, szemellenzősen látják a dolgokat.

Ha nincs kitüntetett szerepe a kisebbségnek, ha nem játszik a szomszédságpolitikában komoly szerepet, vagy száma alacsony akkor a magyar „média” számára érdektelen. Ez alól különleges események vagy országos jelentőségű ügyek jelentenek kivételt. A zsidóságon és a németsegen kívül egyik kisebbségi közösség sem tudja tartósan elérni az évenkénti tíz (!) „szereplést” a Távirati Iroda híreiben. A magyarországi szlovákok (tótok) csak egyszer, 1921-ben, amikor a határok kérdésében még feszültségek voltak, illetve a csehszlovák sajtó is ekkor foglalkozott először, érdemben helyzetükkel. A horvátok is csak egyetlen egyszer, szintén 1921-ben lépik túl az évi 10 szereplést, akkor a „nyugatmagyarországi kérdés” kapcsán foglalkozik sokat az MTI a magyarok, németek és horvátok által vegyesen lakott területtel.

A kormányzat „szócsöveként” működő MTI-híreket kutatva, arra juthatunk, hogy a magyar politika és társadalom számára Trianon után a nemzetiségi kérdés gyakorlatilag egyet jelentett a határon túli magyar kisebbségi közösségek ügyével, illetve a revízióval. A magyarországi kisebbségek az ügyükkel megbízott minisztérium számára is csak másodlagos jelentőségűek

voltak.⁸⁹ A hatalom és a sajtó („média”) irányítói számára egyértelmű volt, ha nem beszélnek róluk, az olyan, mintha nem is léteznének kisebbségek. Ez alól egyedül a zsidóság képzett – sajátos szerepéből adódóan – kivételt, hisz a rendszer és különösen egyes politikai csoportok számára identitásképző volt a velük szemben meghatározott állásfoglalás, mi több, a nyílt antiszemitizmus.

Hírértéke az MTI hírválogatási elvei szerint annak volt, amikor a hazai kisebbségek a lojalitásukat demonstrálták az antant határmegállapító bizottságai előtt,⁹⁰ vagy egyesületi gyűléseken elfogadott nyilatkozataikban.⁹¹ Egyes politikusokban élt olyan rémkép, hogy a maradék kisebbség veszélyt jelentene Magyarországra nézve, azonban ez egyre inkább a zsidóktól való félelemre egyszerűsödött. Élő (és a korszakban kiépülő) jelentős „anyaországi” kapcsolatokról csak a németiség esetében beszélhetünk.⁹²

A kisebbségek „nyombiztosítását” nem segítette az MTI, illetve csak a rendszer szempontjából értékes eseményeket örökíti meg. Aki nem lépett együtt, vagy nem igazodott a rendszerhez, azt igyekeztek figyelmen kívül hagyni. Nem uszít, a véleménye megfogalmazása

⁸⁹ Gratz Gusztáv külügyminiszter, amikor 1921. február 28-án átvette a nemzeti kisebbségek minisztériumát Teleki Páltól, kijelentette, hogy azért került hozzá a tárca megbízott irányítása, mert a „nemzeti kisebbségek minisztériumára bízott teendők a külügyi kérdésekkel elválaszthatatlanul összefüggnek.” Gratz hozzátette, hogy a békeszerződés ratifikálása után a minisztérium szerepe is megváltozik, már nem Nagy-Magyarország valamennyi kisebbségének védelme a feladata, hanem elsősorban „a békeszerződés amaz intézkedéseinek betartásának vagy be nem tartásának ellenőrzése, amelyek a tőlünk elszakított területek nemzeti kisebbségeinek jogait statuálják. Ezeket a kérdéseket legéberebb figyelemmel kísérni és az elszakadt területeken élő magyar és német kisebbségi jogok érvényesülése érdekében a békeszerződés alapján rendelkezésünkre álló minden eszközt felhasználni a jövőben elsősorban a külügyminisztérium feladata lesz. A minisztérium második feladata a Magyarország jelenlegi területén élő nemzeti kisebbségek jogainak érvényesítése, amelyek nemcsak a békeszerződésen alapulnak, de amelyeknek biztosítása a magyar politikának ettől függetlenül is őszinte szándéka és törekvése.” vö. MOL K428. „Könyomatosok”. 1921. február 28.

⁹⁰ 1922. március 3-án, az MTI tudósítása szerint Köpcseny, Horvátjárfalu és Németjárfalu – horvát, német és magyar kevertlakosságú – községekben, a falvak lakossága nemzetiségi népviseletbe öltözve követelte a népszavazás kiírását. Március 9-én, Beremend, Magyarboly, Kásád, Old és Ráczboly községek magyar és sokác lakossága az antant határkiigazító bizottsága előtt követelte a falvak Magyarországhoz tartozását. Lásd MOL, K 428. a) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Napi tudósítások, 1922. március 3.

⁹¹ 1925. január 31-én, Baranya vármegye németajkú lakosságának független társadalmi állású vezetői, Pécssett a vármegye közgyűlési termében népes értekezletet tartanak. A felszólalók hangoztatják, hogy „...a németajkú lakosság nagy többsége, mint eddig, a jövőben is a magyarsággal teljesen egyetértőleg kíván a haza javára dolgozni és ennek sorsában mindenben osztozni. Teszi pedig ezt azon eszme szükségességétől áthatva, hogy itt Magyarországon csakis az »Ungarn, Ungarn über alles« elvnek van létjogosultsága, annál is inkább, mert a magyar állam, a magyar nép a később bevándorolt németajkú lakosságot mindenkor a haza teljes jogú polgáraiként kezelte és gazdasági, kulturális és politikai haladásában a magyarsággal egyformán támogatta. Baranya németajkú vezetői ezért az egész németajkú lakosság nevében elítélik azokat a bizonyos oldalról tisztán politikai és egyéni célok elérésére hangoztatott törekvéseket, amelyek itt Magyarországon külön német nemzetiségű szellemet, bizonyos alldeutsch német nemzeti öntudatot és ettől az öntudattól áthatott német kultúrának szükségességét akarják a köztudatba átvinni.” Érdekes, hogy ezt a hírt is a Bizalmas értesítések hozza, lásd MOL, K 428. i) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Bizalmas értesítések, 1925. február 5.

⁹² Bleyer 1920-as és 1921-es tárgyalásait leszámítva nem éri el a közvélemény és a hírügynökség ingerküszöbét a kapcsolatrendszer megléte.

elől is kitér a hírügynökség, mégis idilli képet fest a többség és kisebbség kapcsolatáról, amiről azonban tudjuk, hogy nem ilyen egyszerűen jellemezhető.

Bibliográfia

Források:

- Magyar Országos Levéltár, K 428. a) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Napi tudósítások, <http://archiv1920-1944.mti.hu> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)
- Magyar Országos Levéltár, K 428. i) sorozat. MTI „Könyomatos” hírek, Bizalmas értesítések, <http://archiv1920-1944.mti.hu> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

Felhasznált irodalom:

- Ablonczy Balázs: *Nyombiztosítás. Letűnt magyarok*. Pozsony, 2011.
- Andreides Gábor: „Mindenkor objektív hírszolgálatot igyekeztem kifejtetni” Zimmer Ferenc főszerkesztő élete. in. *Múltunk*, 2006. 3. sz. 226-242. p.
- Andreides Gábor: *A Magyar Távirati Iroda működésének története 1918 és 1922 között*. Kézirat. [é. n.] MTI Archívum.
- Andreides Gábor: *A Magyar Távirati Iroda története a második világháború alatt*. in. *Médiakutató*, 2011. 2. sz. 97-105. p.
- Andreides Gábor: *Az államosítás és a Magyar Távirati Iroda működése a Tanácsköztársaság alatt*. in. *Médiakutató*, 2009. 4. sz. 19-26.
- *Az 1920. évi népszámlálás*. Magyar Statisztikai Közlemények. Új sorozat. 69. kötet., Budapest, 1923.
- Balogh Sándor – Sipos Levente: *Magyar állam és a nemzetiségek 1848-1993*. Budapest, 2002.
- Borbély János: *Ébredő Magyarok akciója – gránát a bálteremben*. in *Élet és tudomány*, 2008. 46. sz. 1454-1455. p.
- Botlik József: *Nyugat-Magyarország sorsa 1918–1921*. Vasszilvágy, 2008.
- Buzinkay Géza: *Kis magyar sajtótörténet*. Budapest, 1993.
- Dési Tamás: *Nemzetiségek vagy „titokzsidók”? in Szombat* 2006. 7. sz. 15-17. p.
- Dobos Balázs: *A kisebbség joga. Kisebbségi törvénykezés Magyarországon (1988-2006)*. Budapest, 2011.
- Dobos Balázs: *A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény történeti kronológiája*. <http://doboskronologia.tortenelem.mtaki.hu/> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)
- Gyurgyák János *Magyar fajvédők*. Budapest, 2012.

- Kókay György – Buzinkay Géza – Murányi Gábor: *A magyar sajtó története*. [Pécs], [1995].
- Kozma György: *A leveldi Kozma-család története*. Budapest, 1940.
- Márkus László (szerk.): *A magyar sajtó története*. Budapest, 1977.
- Fata Márta: *Bleyer Jakab nemzetiségi koncepciója és politikája*. in. *Regio*, 1994. 1. sz. 175-190. p.
- Maurovich Horvath Lajos – Kollai István: *Asszimiláció és identitás a legújabb korban*. in. Kollai István (szerk.): *Meghasadt Múlt. Fejezetek a szlovákok és a magyarok történelméből*. Budapest, 2008.
- Mikó Imre: *Nemzetiségi jog és nemzetiségi politika*. Kolozsvár, 1944.
- *Nemzetgyűlési napló*, 1920. IX. kötet. 1921. március 21. – 1921. május 12. Budapest, 1921.
- Ormos Mária: *Egy magyar médiavezér: Kozma Miklós I-II*. Budapest, 2000.
- Ormos Mária: *Magyarország a két világháború korában 1914-1945*. Debrecen, 1998.
- Pirtyi Sándor: *A nemzeti hírügynökség története*. Budapest, 1996.
- Romsics Ignác: *A trianoni békeszerződés*. Budapest, 2007.
- Romsics Ignác: *Magyarország története a XX. században*. Budapest, 2001.
- Simon Mónika [et al.]: *Magyarországi ukránok*. (Körtánc füzetek), Budapest, 1998.
- Sipos Balázs: *A médiarendszer és az „irányított demokrácia” az 1920-as évek Magyarországon*. in. Mezey Barna (szerk.): *Eckhardt Ferenc emlékkönyv*. Budapest, 2004.
- Sipos Balázs: *Politikai rendszer és médiarendszer az 1920-as évek Magyarországon*. in. Püski Levente – Valuch Tibor (szerk.): *Mérlegen a XX. századi magyar történelem. Értelmezések és értékelések*. Debrecen, 2002. 173-175.
- Sipos Balázs: *Sajtópolitikák a két világháború közötti Magyarországon*. in. *Médiafüzetek*, 2004. 1. sz. 19-26. p.
- Tarr László: *Az MTI története II. 1918-1930*. kézirat, [Budapest], MTI Archívum.
- Tilkovszky Lóránt: *Nemzetiségi politika Magyarországon a 20. században*. Debrecen, 1998.
- Tilkovszky Lóránt: *Területi integritás és területi autonómia. A magyar kormány 1920. évi felvidéki szlovák autonómia-terve*. in. *Századok*, 2000. 3. sz. 555-596. p.
- Vince Mátyás: *Nyitott archívumok - az MTI az interneten elérhetővé tette régi híreinek nagy részét*. in. *Tudományos és műszaki tájékoztatás*, 2010. 3. sz. 91-94.
- Zinner Tibor: *Az ébredők fénykora 1919-1923*. Budapest, 1989.

Mellékletek

Kronológia

Táblázatok, grafikonok

A magyarországi nemzeti kisebbségek és a magyarországi zsidóság kronológiája 1919-1925

A kronológiakészítés egyszerre rendkívül objektív és szörnyen szubjektív műfaj. Készítője arra törekszik, hogy a lehető legteljesebb és legpontosabb eseménysor összeálljon és mégis, minden egyes esemény, felbukkanó adat – esetünkben hírügynökségi dokumentum – esetében mérlegelnie kell, hogy a készülő kronológia tematikája, célja igényli-e, elbírja-e egy esetleg jelentéktelen dolog beemelését. Jelen dolgozat sem kerülheti el az ebből a kettősségből fakadó problémákat, mindezek mellett, mégis hiánypótlására vállalkozik; a magyarországi nemzeti kisebbségek történetéről mindezidáig nem készült átfogó kronológia. (Egyes kisebbségek esetében már részben megtörtént, de korántsem teljes mértékben.)

Eiler Ferenc – remekül használható online munkájában – elkészítette a magyarországi németek kronológiáját, de csak a második világháború végétől az ezredfordulóig terjedő időszakra kiterjedően.⁹³ Dobos Balázs szintén óriási munkát végezve (szintén online), elkészítette *A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény történeti kronológiáját*, amely azonban csak az 1970-es évek végén kezdődik.⁹⁴ A határon túli magyarságot illetően is készültek remek, hiánypótló munkák az elmúlt években, mint Popély Árpád a szlovákiai,⁹⁵ Fedinec Csilla a kárpátaljai,⁹⁶ Vékás János a vajdasági,⁹⁷ Balogh Béni⁹⁸ vagy Vincze Gábor⁹⁹ és mások az erdélyi magyarok történetét kronológiába foglaló művei.¹⁰⁰

E munka elkészítésekor Tilkovszky Lóránt *Német nemzetiség, magyar hazafiság*¹⁰¹ című könyvéből indultunk ki, mely a hazai németiségre vonatkozóan elég pontos kronológiát közöl. Azonban más nemzetiségekre és a magyarországi zsidóságra nézve sem készült a korszakról ez idáig komoly kronológia. A következő műveket és online adatbázisokat használtuk még

⁹³ Eiler Ferenc: *A magyarországi német kisebbség kronológiája*. <http://eilerkronologia.tortenelem.mtaki.hu/> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

⁹⁴ Dobos Balázs: *A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény történeti kronológiája*. <http://doboskronologia.tortenelem.mtaki.hu/> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

⁹⁵ Popély Árpád: *A (cseh)szlovákiai magyarság történeti kronológiája 1944-1992*. Somorja, 2006.

⁹⁶ Fedinec Csilla: *A kárpátaljai magyarság történeti kronológiája, 1918-1944*. Galánta-Dunaszerdahely, 2002.

⁹⁷ Vékás János: *Magyarok a Vajdaságban. 1944-1954*. Zenta, 2011. Uő: *Magyarok a Vajdaságban 1955-1959*. Zenta, 2012.

⁹⁸ Balogh Béni: *Dél-erdélyi magyarság 1940-1944*. <http://balogh.adatbank.transindex.ro/> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

⁹⁹ Vincze Gábor: *A romániai magyar kisebbség történeti kronológiája 1944-1989*. <http://vincze.adatbank.transindex.ro/> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

¹⁰⁰ Az Erdélyi Magyar Elektronikus Könyvtár honlapján: <http://adatbank.transindex.ro/belso.php?k=9> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

¹⁰¹ Tilkovszky Lóránt: *Német nemzetiség, magyar hazafiság*. Pécs, 1997. 191-249.

munkánk során: a *Holokausz Emlékközpont kronológiája*;¹⁰² Manherz Károly (szerk.): *Magyarországi németek*. Budapest, 1998. 121-124.; Romsics Ignác: *Magyarország története a XX. században*. Budapest, 2001. 585-614.; Randolph L. Braham: *A magyar holocaust*. Budapest, 1988. 504-513.; Gyurgyák János: *A zsidókérdés Magyarországon. Politikai eszmetörténet*. Budapest, 2001.; Zeke Gyula kronológiája in. Gonda László: *A zsidóság Magyarországon 1526-1945*. Budapest, 1992. 305-329.; Balogh Sándor (főszerk.) – Sipos Levente (szerk.): *A magyar állam és a nemzetiségek. A magyarországi nemzetiségi kérdés történetének jogforrásai, 1848-1993*. Budapest, 2002.; Hegedűs Sándor (szerk.): *Cigány kronológia*. Piliscsaba, 2000.; Zinner Tibor *Az ébredők fénykora 1919-1923*. Budapest, 1989.

Saját kutatásunk, a fenti kronológiák kibővítése, a Magyar Távirati Iroda 1919 és 1925 közötti hírei alapján készült.¹⁰³ A táblázatszerű adatbázisban az első oszlopban a dátumot, a másodikban az eseményt – hol röviden, hol hosszabban kifejtve –, a harmadik oszlopban (a félreértések és a könnyebb eligazodás kedvéért) a forrást jelöltük, mely a fenti bevezető után értelemszerűen az átvett kronológiák, művek szerzői, vagy az MTI forrástípusát jelöli (MTI = MTI hírek, illetve BIZ = Bizalmas jelentések).

Az alábbi munka korántsem teljes – hisz csak egy, de talán rendkívül fontos és bő forrásanyagra épül –, azonban jó alapja lehet egy későbbi átfogó nemzetiségtörténeti kronológiának.

¹⁰² <http://www.hdke.hu/tudastar/kronologia> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

¹⁰³ MOL, K 428. MTI „Könyomatos” hírek – <http://archiv1920-1944.mti.hu> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

1919

1919. az év folyamán	Bleyer Jakab megalakítja a Magyar-Német Népi Tanácsot (<i>Deutschungarischer Volksrat</i>), majd a Német Keresztény Gazdasági Pártot, amelyet átkeresztelnek Integritás Párttá.	Manherz
1919. az év folyamán	A Tanácsköztársaság idején Hermann Antal néprajztudóst, aki korábban a Belügyminisztérium cigányügyi szakértőjeként működött, megbízzák a cigányügy országos rendezésének előkészítésével.	Hegedűs
1919. január 19.	A Székely Nemzeti Tanács vigadóbeli gyűlésén antiszemita jelszavak („ <i>Le a zsidó miniszterekkel!</i> ” „ <i>Halál Böhmre és Pogányra!</i> ” stb.) hangzanak el. Az ÉME gólyavári gyűlése antiszemita tüntetéssé alakul.	Gyurgyák
1919. január 19.	A MOVE Gömbös Gyulát választja elnökévé.	Gyurgyák
1919. január 29.	Megjelenik az 1919. évi VI. néptörvény a magyarországi németek önrendelkezési jogáról és autonómiájáról.	Romsics
1919. március 12.	Megjelenik az 1919. évi XIX. néptörvény a Felvidék szlovákok lakta területeinek autonómiájáról.	Romsics
1919. március 21.	A Magyarországi Szociáldemokrata Párt és a Kommunisták Magyarországi Pártjának vezetői kikiáltják a Tanácsköztársaságot.	Gyurgyák
1919. nyár	Még a kommün alatt megjelenik Szabó Dezső regénye, Az elsodort falu.	Gyurgyák
1919. június 19.	Kun Béla beszéde a tanácsok országos gyűlésén: „ <i>Zsidó volt az apám, ellenben én nem maradtam zsidó, mert szocialista lettem, kommunista lettem.</i> ”	Gyurgyák
1919. július	A proletárdiktatúra vezetése mintegy ezer zsidó galíciai menekültet deportál a lengyel határra.	Gyurgyák, Zeke
1919. július 19.	Ruszka-Krajna népbiztosa a ruszin származású vöröskatonáknak jelentkezési kötelezettséget ír elő.	MTI
1919. július 23.	A bécsi <i>Der Abend</i> lap a szegedi ellenforradalmi kormánynak tulajdonított felhívást közöl, melyben a zsidók ellen uszítanak. Többek között „ <i>a háború alatt bujkáló, idegen vámpír (sic!) - vérszívó zsidók, akik megrohanták a kivérzett Magyarországot</i> ”, képével riogat a felhívás.	MTI
1919. július 24.	A <i>Wiener Morgenzeitung</i> cikke szerint Károlyi Gyula, a szegedi ellenforradalmi kormány miniszterelnöke a zsidóellenes uszításból kialakult kényszerhelyzet miatt mondott le.	MTI
1919. július 25.	A VI. kerületi munkás- és katonatanács vallásügyi likvidáló bizottsága lefoglalja a Zsidó Nemzeti Alap pénzperselyeit.	MTI
1919. július 28.	A magyarországi szocialista-kommunista párt szlovák csoportja pártgyűlésén pártvezetőséget és végrehajtó bizottságot választ.	MTI
1919. július 28.	Ruszk-Krajna népbiztosa a ruszin származású orvosoknak jelentkezési kötelezettséget ír elő.	MTI
1919. augusztus 1.	A Tanácsköztársaság Forradalmi Kormányzótanácsának lemondása, Peidl Gyula szakszervezeti kormányának megalakulása. Nemzetiségi miniszter: Knaller Viktor. Elvi elhatárolódás nemzetiségpolitikai téren is a Tanácsköztársaságtól és visszatérési szándék a polgári demokratikus köztársaságnak a területi integritás gondolata által vezérelt nemzetiségpolitikájához. Az anyanyelvi oktatás védelmének és a német nemzetiségi autonómia továbbépítésének szándéka.	Tilkovszky
1919. augusztus 6.	A Peidl-kormány lemondatása.	Tilkovszky
1919. augusztus 14.	A weimari német köztársaság alkotmányának életbeléptetése.	Tilkovszky
1919. augusztus 15.	Bleyer Jakab a Friedrich-kormány, majd Huszár, Simonyi-Semadam és Teleki kormányának nemzetiségügyi minisztere lesz.	Tilkovszky
1919. augusztus 15.	Megalakul a Friedrich-kormány. Horthy Miklós fővezér leteszi a hivatali esküt.	Gyurgyák

1919. augusztus 17.	A nemzeti kisebbségek minisztériuma nyilatkozatot ad ki a „kommunista bitorlók rémuralmának” megbukása után, melyben a minisztérium a magyarság és a nemzeti kisebbségek között kiéleződött ellentétek megoldását tekinti fő feladatának.	Balogh-Sipos
1919. augusztus 21.	Megjelenik a Friedrich-kormány 4044/1919. ME. sz. rendelete a nemzeti kisebbségek egyenjogúsításáról.	Tilkovszky
1919. augusztus 22.	A Magyarországi Cionista Szervezet beadványa a kormányhoz, amelyben támogatásáról biztosítja, s kéri az atrocitások megszüntetését.	Gyurgyák
1919. ősz	Budapesten megnyílik a zsidó fiú- és leánygimnázium.	Gyurgyák
1919. szeptember 10.	A saint-germain-i békeszerződés Ausztriának ítéli Német-Nyugatmagyarországot (Deutsch-Westungarn).	Tilkovszky
1919. szeptember 17.	A Pázmány Péter Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának ülésén, amely a hallgatók számának korlátozásával foglalkozik, Kmoskó Mihály felveti, hogy a „szelekció a vallás, nemzetiség, faj, előmenetel és erkölcs kritériumai” szerint történjék. A javaslatot a bizottság elveti, s helyette a tanárvizsgára bocsáthatók számát korlátozná.	Gyurgyák
1919. szeptember 20.	A minisztertanács elfogadja Bleyer előterjesztését a nemzeti kisebbségek egyenjogúsításáról hozott rendelet végrehajtásának biztosításáról.	Tilkovszky
1919. szeptember 28.	A Magyarországi Szociáldemokrata Párt (MSZDP) Országos Német Bizottságának (<i>Landeskomitee der deutschsprechenden Sozialdemokraten Ungarns</i>) újjáalakulása. Titkára Knaller Viktor. Lapja a <i>Volksstimme</i> . Harc a keresztényszocialistákkal, Huber János kanonok <i>Neue Post</i> -jával.	Tilkovszky
1919. október 1.	Bleyer felkéri Csernoch János hercegprímást, hogy a katolikus egyházi iskolákban szerezzen érvényt a 4044/1919. ME. sz. rendeletnek.	Tilkovszky
1919. október 23.	A Bleyer-féle (sváb) irányzat éles sajtótámadása a Gündisch-féle (szász) irányzat ellen, amelyet az 1918-1919-es forradalmakkal való kollaborálással vádol.	Tilkovszky
1919. november 4.	Bleyer előterjesztése a 4044/1919. ME. sz. rendelet végrehajtásához szükséges kormányzati intézkedésekről.	Tilkovszky
1919. november 12.	Megalakul a Zsidó Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Szövetsége, mely elsősorban az antiszemitizmus elleni védekezést, később a numerus clausus elleni tiltakozást, továbbá a zsidó hallgatók szociális helyzetének javítását tűzte ki célul. 1922 után a szövetség mint az OMIKE főiskolai hallgatói csoportja működött. Szerepét 1927-ben a Magyar Izraelita Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Egyesülete vette át.	Gyurgyák
1919. november 23.	A Keresztény Nemzeti Egység Pártjának német csoportja nyilatkozatban bélyegzi meg Gündischt 1918 – 1919-es irányvonalaért, és a keresztény nemzetiségpolitika elleni aknamunkát tulajdonít a Tanácsköztársaság megdöntése után alapított Német Paraszt- és Polgári Pártjának.	Tilkovszky
1919. december	A zsidóságot ért atrocitások és sérelmek orvoslására megalakul a magyarországi zsidóság egységes szervezete, a Magyar Zsidók Országos Szövetsége. A szövetség elnöke a tiszasülyi Polnay Jenő lett, az elnökség tagjai: Frank Adolf (Orthodox Központi Iroda), Mezei Mór (Országos Iroda), Sándor Pál (OMIKE), továbbá Vázsonyi Vilmos, Vészi József, báró Weiss Manfréd és báró Wolfner Tivadar. Az elnökség megbízza Venetianer Lajost a magyar zsidók történetének megírásával, továbbá az ő közreműködésükkel kezdi meg Magyarországon az amerikai segélyszervezet, a Joint a működését. A Joint magyarországi bizottságának elnöke dr. Deutsch Ernő lett. A Magyar Zsidók Országos Szövetsége azonban hamarosan felbomlott.	Gyurgyák

1919. december 7.	Az Országos Antiszemita Párt nagygyűlése a Vigadóban. Támadás éri <i>Az Est</i> és a <i>Népszava</i> szerkesztőségét, valamint a <i>Világosság</i> nyomdáját.	Gyurgyák
1919. december 13.	Bethlen István, mint a béke-előkészítő iroda egyik csoportvezetője, kifogásolja Bleyer támadását Gündisch szász irányzata ellen, amelyet felhasználhatónak vélnek. Bleyer 21-i válasza további „kompromittáló” adatokat közöl.	Tilkovszky
1919. december 23.	Megjelenik a magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter 209494/1919. sz. rendelete a 4044/1919. ME sz. rendelet végrehajtására	Balogh-Sipos

1920

1920. az év folyamán	Megjelenik Szeckfü Gyula <i>Három nemzedék</i> és Bangha Béla <i>Magyarország újjáépítése és a kereszténység</i> című műve.	Gyurgyák
1920. az év folyamán	Németországban az NSDAP (Nemzetiszocialista Német Munkáspárt) programja tartalmazza a zsidóság eltávolításának igényét.	Gyurgyák
1920. az év folyamán	A San Remó-i konferencia átruhazza Angliára a palesztin mandátumot.	Gyurgyák
1920. január 8.	Megalakul „ <i>Magyarország Magyarbarát Nemzeti Kisebbségeinek Szövetsége</i> ”. A németeket Huber János képviseli az elnökségben.	Tilkovszky
1920. január 9.	Megjelenik a belügyminiszter 88283/1919. sz. rendelete a 4044/1919. ME sz. rendelet végrehajtására	Balogh-Sipos
1920. január 9.	A minisztertanács elfogadja egy szlovák autonómia tervezetének Bleyer által beterjesztett alapelveit, amely az ország más nemzetiségeire vonatkozóan is „prejudikál”.	Tilkovszky
1920. január 12.	A kereskedelemügyi miniszter 31349/ sz. rendelete a 4044/1919. ME sz. rendelet végrehajtására	Balogh-Sipos
1920. január 15.	A békekonferencia közli a béke feltételeit. Az új határok igazságosabb megvonása érdekében a magyar delegáció a népszavazás elvének érvényesítését kéri, amit elutasítanak.	Romsics
1920. január 17.	Az igazságügy miniszter 1262/1920. sz. rendelete a 4044/1919. ME sz. rendelet végrehajtására	Balogh-Sipos
1920. január 25.	Nemzetgyűlési választások. Bleyer Német Keresztény Gazdasági Pártja (Deutsch-christliche Wirtschaftspartei) 9 mandátumot szerez (ebből négy a később elcsatolt német-nyugatmagyarországi területről). Gündisch Német Paraszt- és Polgári Pártja (Deutsche Bauern- und Bürgerpartei) nem szerez mandátumot. Az MSZDP Országos Német Bizottsága leáll a megkezdett választási agitációval, mert a párt 15.-én úgy döntött, hogy mégsem vesz részt a választásokon. Bleyer pártja a választások után nevét Német Keresztény Integritáspártra (Deutschchristliche Integritätspartei) változtatja és harcba száll Német-Nyugatmagyarország megtartásáért.	Tilkovszky
1920. február 7.	Haller István kultuszminiszter tanácskozása az egyetemi rektorokkal és dékánokkal. Az értekezlet egyetért az egyetemi hallgatók kontingentálásával, de megfogalmazza, hogy „a mérlegelésnél nem akarnak sem faji, sem felekezeti szempontokat érvényesíteni”.	Gyurgyák
1920. február 9.	Megalakul a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége (MEFHOSZ), amely a keresztény és nemzeti alapon álló egyetemi egyesületekből szerveződött.	Gyurgyák
1920. február 28.	Az 1920. évi I. tc. 9. §-a eltörli az 1918-1919-es nemzetiségi autonómiatörvényeket.	Tilkovszky
1920. március 1.	A <i>Volksstimme</i> már csak hetilapként jelenik meg, előfizetőit a <i>Neues Politisches Volksblatt</i> című polgári lap igyekszik elhódítani.	Tilkovszky
1920. április 26.	Bleyer sürgeti Csernoch hercegprímásnál, hogy a katolikus egyház által fenntartott népiskolák tanításhelyét a nemzeti kisebbségek igényeinek megfelelően mielőbb határozzák meg.	Tilkovszky
1920. április 28.	Zákány István a nemzetgyűlésben indítványozza a <i>numerus clausus</i> bevezetését az egyetemeken, a kommunizmus alatt kompromittálódott tanárok kizárását, továbbá azt, hogy a „zsidó nemzetiségű tanárok a nemzeti és keresztény szellem kialakítására közvetlenül alkalmas tantárgyakat” ne taníthassanak.	Gyurgyák
1920. május 18.	Feloszlatják a szabadkőműves-páholyokat.	Gyurgyák
1920. június 4.	A trianoni béke aláírása. A nemzetiségellenes hangulat fokozódása.	Tilkovszky

1920. június 15.	Pest vármegye közgyűlésén pángermánizmussal vádolják Bleyer Jakab nemzetiségpolitikáját.	Tilkovszky
1920. június 19.	A kormányzó megbízásából gróf Teleki Pál alakít kormányt. Nemzetiségi miniszter: Bleyer Jakab.	Romsics
1920. július	A Gömbös-féle fajvédő csoport élesen ellenzi a német nemzetiségi törekvéseket. A Ludendorff embereivel folytatott budapesti tárgyalások során a tervezett délnémet-magyar antibolsevista blokk feltételül szabja a magyarországi németiség ügyeibe való be nem avatkozást.	Tilkovszky
1920. július	Magyarország Területi Épségének Védelmi Ligája nemzetiségi bizottsága négy egymást követő ülésén megvitatja Bleyer nemzetiségpolitikáját, amelyet erős támadások érnek.	Tilkovszky
1920. július 19.	Megalakul a Teleki-kormány.	Gyurgyák
1920. július 22.	Haller István vallás- és közoktatási miniszter beterjeszti az ún. numerus clausus-törvényjavaslatot.	Gyurgyák
1920. július 22.	Teleki Pál miniszterelnök programbeszéde nemzetiségpolitikai türelmességet hirdet. A vitában a nemzetiségi jogok mellett szólal fel a keresztény demokráciát hirdető Giesswein Sándor is.	Tilkovszky
1920. július 27.	Az ÉME tagjai feldűlják a Lipót körúti Club Kávéházat, s meggyilkolják Verebélyi Artúr bankigazgatót, majd nem sokkal később a nyílt utcán lelövik Varsányi Géza ügyvédet.	Gyurgyák, Zinner
1920. július 28.	Budaváry László újpesti képviselő indítványa a nemzetgyűlésben, amelyben javasolja a zsidók tulajdonjogi, hivatalviselési és hivatásbeli korlátozását.	Gyurgyák
1920. augusztus 14.	Bleyer körlevele a nemzetiségi tankönyvhelyzetről.	Tilkovszky
1920. augusztus 30.	Haller vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete a tannyelvűről határozó szülői értekezletek szabad akaratnyilvánításának biztosításáról. A magyar tankötelesek – külön osztályban – magyarul oktatandók.	Tilkovszky
1920. ősz	Megalakul az <i>Ezrah Egyesület</i> , a zsidó egyetemi hallgatók védelmi szervezete.	Gyurgyák
1920. szeptember 2 – 22.	A nemzetgyűlés tárgyalja az ún. numerus clausus-törvényjavaslatot.	Gyurgyák
1920. szeptember 21.	A nemzetgyűlés leszavazza Sándor Pál indítványát egy zsidó egyetem felállításáról.	Gyurgyák
1920. szeptember 21.	A nemzetgyűlés elfogadja a XXV. törvénycikket (az ún. „numerus clausus”-t), amely „A tudományegyetemekre, a műegyetemre, a budapesti egyetemi közgazdaságtudományi karra és a jogakadémiákra való beiratkozás szabályozásáról” címet viseli.	Gyurgyák
1920. szeptember 26.	Megjelenik az 1920. évi XXV. törvénycikk a tudományegyetemekre, a műegyetemre, a budapesti közgazdaságtudományi karra és a jogakadémiákra való beiratkozás szabályozásáról („numerus clausus”)	Balogh-Sipos
1920. szeptember 27.	Megjelenik az 123 033/V.K.M. rendelet az 1920. évi XXV. tc. végrehajtásáról.	Gyurgyák
1920. október 2.	A Belügyminiszter rendelete az 1914 után betelepült zsidók kiutasításáról.	MTI
1920. október 9.	Az MTI cáfolja a Nemzeti Kisebbségek Minisztériumának feloszlását.	MTI
1920. október 16.	Zsidó diákok zárnak ki a szegedi piarista gimnáziumból, az október 6-i ünnepségen történt hazafiatlan viselkedése miatt.	MTI
1920. október 19.	A Héjjas-különítmény Sárospatakon garázdálkodik, zsidó üzleteket törnek föl, zsidókat házaikban támadnak meg.	MTI
1920. október 27.	A Budapesti Tudományegyetemen különítmények zavargásokat okoznak. Az egyik különítmény Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter lányát is véresre verte, mert zsidónak nézték.	BIZ
1920. november	A Héjjas-különítmény Kecskemét környékén garázdálkodik.	BIZ

1920. november	A Jankovich-különítmény Vác térségében garázdálkodik.	BIZ
1920. november 1.	A cseh megszálló csapatok által megölt felvidéki tót áldozatokért mondanak gyászmisét Budapesten.	MTI
1920. november 8.	Nyugat-magyarországi német képviselők (Huber János és négy társa) proklamációja: a vitatott terület ne kerüljön Ausztriához, hanem Magyarországon belül kapjon autonómiát. A <i>Nyugatmagyarországi Liga</i> (elnöke: Thirring Gusztáv) tiltakozik ez ellen.	Tilkovszky
1920. november 17.	Todoreszku Gyula, román származású múzeumigazgató rendkívül értékes magánkönyvtára a Nemzeti Múzeumhoz kerül.	MTI
1920. november 22.	A pénzügyminiszter 1920/5838 PM sz. rendelete a nemzeti kisebbségek egyenjogúságáról szóló 4044/1919. ME sz. kormányrendelet végrehajtására	Balogh-Sipos
1920. november 24.	Az ideiglenesen Budapesten működő Erzsébet Tudományegyetemen (volt pozsonyi egyetem) különítményesek atrocitása a zsidó hallgatók ellen.	BIZ
1920. november 26.	Teleki Pál miniszterelnök az MTI-nek nyilatkozik a minisztériumok átszervezéséről, így a nemzetiségi minisztériumról is.	BIZ
1920. november 27.	A szegedi Piarista Gimnáziumból kizárt zsidó diákokat az ország összes gimnáziumából kizárják.	MTI
1920. december	Bleyer ausztriai és németországi tárgyalásai, ahol német népiségpolitikai érvekkel támogatja a magyar kormány Német-Nyugatmagyarország megtartását célzó erőfeszítéseit.	Tilkovszky
1920. december	A magyarországi népszámlálás előkészületei.	MTI
1920. december 16.	Bleyer Jakabot kihagyják Teleki Pál újjáalakított kormányából. A nemzetiségügyi minisztériumot a mindenkori külügyminiszter irányítja.	Tilkovszky
1920. december 24.	Bleyer Jakab, a nemzeti kisebbségek miniszterének hivatali búcsúja.	MTI
1920. december 31.	Gratz Gusztáv bécsi magyar követ tárgyalásokat indítványoz: azt ígéri, hogy amennyiben Ausztria lemond Német-Nyugatmagyarországról, a magyar kormány nemcsak ott, hanem Magyarország egész jelenlegi és revízióval gyarapítandó területén biztosítja a német nemzetiségi jogokat.	Tilkovszky
1920. december 31.	A népszámlálás adatai szerint Csonka-Magyarországon a cigány anyanyelvű cigányok száma: 6989.	Hegedüs
1920. december 31.	Az 1920-as népszámlálás az 1910-es összlétszám felét alig meghaladó 473.355 zsidót talál Magyarországon. Trianon a településszerkezeti megoszlást is alaposan átalakította, minek köszönhetően 1920-ban már közel 73%-nyira emelkedett a városi zsidóság aránya. Az egykori országterület északkeleti megyéiben élő, nagyrészt jiddis anyanyelvű orthodox zsidóság elvesztése révén a magyar anyanyelvű zsidók aránya 95% fölé emelkedett.	Zeke

1921

1921. január	A „nyugatmagyarországi” kérdés mindennapos téma a magyar és az osztrák sajtóban.	MTI
1921. január – február	Bleyer és Gündisch közeledésének első jelei.	Tilkovszky
1921. január 1.	A <i>Bécsi Magyar Újság</i> cikket közöl Dr. Deák Jenő tartalékos főhadnagyról, aki ellen becsületügyi eljárást indítottak, mert [1920.] június 20-án, Kunszentmiklóson zsidó lakosok védelmére kelt a Héjjas-különítményesek garázdálkodásakor.	BIZ
1921. január 6.	A francia <i>Temps</i> cikke megállapítja, hogy a galíciai zsidók kitoloncolása Magyarországról „nem antiszemitizmus, hanem a nemzet jogos önvédelme”. (sic!)	MTI
1921. január 12.	Klebelsberg Kunó a <i>Területvédő Liga</i> és a <i>Nyugatmagyarországi Liga</i> ülésén a nyugatmagyarországi helyzetről és a soproni népszavazás szükségességéről tart előadást.	MTI
1921. január 15.	A Vas vármegyei németek követsége Telki Pál miniszterelnöknél tett látogatásuk alkalmával Magyarországhoz tartozás mellett tesznek hitet.	MTI
1921. január 19.	Gömbös Gyula nyílt levelet intéz Teleki Pál miniszterelnökhöz a magyarországi szabadkőművességgel és a zsidókérdéssel kapcsolatban.	MTI
1921. február 5.	A Birodalmi Németek Budapesti Egyesülete fennállásának huszonöt éves jubileumát ünnepli.	MTI
1921. február 12.	A <i>Bécsi Magyar Újság</i> cikkében beszámol arról, hogy a zsidók elleni ceglédi bombamerényletről csak cenzúrázott hírek jelennek meg a magyar sajtóban.	BIZ
1921. február 16.	Két zalaegerszegi zsidó diákot kitiltanak az ország összes tanintézetéből a „proletárdiktatúra idején tanúsított viselkedésükért”.	MTI
1921. február 17.	A <i>Pesti Izraelita Hitközség</i> 250.000 koronát ajánl fel a Kisfaludy Társaság könyvkiadó akciójára.	MTI
1921. február 25.	A vallás- és közoktatási miniszter köszönetet mond zsidó mecénásoknak ösztöndíjak indításáért és alapítványi felajánlásaikért.	MTI
1921. február 26.	A <i>Jövő</i> és a <i>Bécsi Magyar Újság</i> cikkeket közöl a magyarországi különítményesek rémtetteiről.	BIZ
1921. február 26.	Horthy felmenti gróf Teleki Pál miniszterelnököt a Nemzeti Kisebbségek Minisztériumának ideiglenes vezetésétől és Dr. Gratz Gusztáv külügyminisztert bízta meg annak vezetésével.	MTI
1921. február 28.	Gratz Gusztáv átveszi a Nemzeti Kisebbségek Minisztériumának vezetését és meghatározza annak feladatait. A minisztérium első feladata az elszakított területeken élő nemzetiségek (elsősorban a magyar és a német) jogainak ellenőrzése, második feladata a Magyarországon élő nemzeti kisebbségek jogainak biztosítása.	MTI
1921. február 28.	Az <i>Izraelita Magyar Irodalmi Társulat</i> felolvasó estjén Bacher Vilmosról, a magyarországi zsidóság első tudományos szemléjét elindító orientalista szentírástudósról emlékeznek meg.	MTI
1921. március	Bleyer Jakab újabb németországi útja Német-Nyugatmagyarország megtartása ügyében. Nacionalista német nagytőkések (Stinnes, Thyssen) támogatását keresi, hogy e terület elcsatolása esetén a Magyarországon maradó németiség számára segítségükkel lapot, kultúrintézményeket létesíthessen. Bleyer bizalmatlansággal találkozik.	Tilkovszky
1921. március 11 – 13.	Az ÉME képviselői (dr. Kmoskó Mihály egyetemi tanár, dr. Sylvester János mérnök, Stadler István) részt vesznek az <i>Antiszemita-Szövetség</i> kongresszusán, Bécsben.	MTI

1921. március 13.	A Társadalmi Egyesületek Szövetsége budapesti nagygyűlésén állást foglalnak a destruktív zsidó sajtó ellen.	MTI
1921. március 28.	Miskolcon az ÉME vezetésével tüntetést szerveznek a destruktív zsidó sajtó ellen.	MTI
1921. április 14.	Horthy Miklós kormányzó felmenti gróf Teleki Pál miniszterelnököt, megbízott külügyminisztert és a nemzeti kisebbségek minisztériumának megbízott vezetőjét. A kormányfői poszton utódja gróf Bethlen István. A külügyminiszter – a nemzeti kisebbségek minisztériumának vezetésével ideiglenesen megbízott – gróf Bánffy Mikós lesz.	MTI
1921. április 16.	Bleyer, Huber és más nyugatmagyarországi német képviselők Mayr osztrák szövetségi kancellárnál tesznek látogatást.	Tilkovszky
1921. április 19.	A fővárosi közoktatásügyi bizottság ülésén a fővárosi tanerők felekezeti statisztikáját ismertetik, mely szerint „5325 tanerő közül keresztény 4408, zsidó 810, áttért 102, és felekezet nélküli 5”.	MTI
1921. május 5.	A minisztertanács úgy határoz, hogy a nemzetiségi minisztériumot a „nyugatmagyarországi kérdés” eldőlte után felszámolja.	Tilkovszky
1921. május 7.	A Bécsi Magyar Újság cikkében beszámol arról, hogy az ÉME felhívása a zsidók elleni harcra buzdít.	BIZ
1921. május 8.	Gróf Andrássy Gyula Miskolcon a zsidókérdésről tart szónoklatot, melyben részletesen kifejti a kérdésben radikalizálódó álláspontját.	MTI
1921. május 18.	A Bécsi Magyar Újság cikkében beszámol a debreceni katonai törvényszék tárgyalásáról Koszorús főhadnagy ellen, aki Schiffmann Salamon debreceni zsidó boltost a vonatból kihajította.	BIZ
1921. május 19.	A Bécsi Magyar Újság cikkében beszámol 21 miskolci zsidó lakos kiutasításáról „Közigazgatási pogrom Miskolcon” címmel.	BIZ
1921. május 22.	Abdul Latif a magyarországi mohamedánok főpapjának vezetésével a magyarországi Turáni Szövetség megemlékezést tart Gül Baba sírjánál.	MTI
1921. május 25.	Kutkafalvy Miklós volt államtitkár feljelentést tesz Matavovszky István ellen, aki Kutkafalvy rutén kormánybiztossága alatti visszaélésekről cikkezett a Nyolcórai Újságban.	MTI
1921. május 25.	Bécsben a magyar kormány képviselői a nyugat-magyarországi helyzet rendezéséről tárgyalnak az osztrák kormány megbízottaival. A magyar képviselők javaslatot tesznek a magyarországi német kisebbség helyzetének rendezéséről is.	MTI
1921. június	A Deutscher Schutzbund elnöke, Loesch, Magyarországra jön tájékozódni; javasolja a német külügyminisztériumnak Bleyer elgondolásai támogatását, és a Bleyer iránti bizalmatlanság félre tételét, mert „magyaron”-ból egyre inkább németté válik.	Tilkovszky
1921. június 1.	Nyugatmagyarországi Liga és a Területvédő Liga közös nagygyűlésén a magyarországi németek nevében dr. Turner Mihály Sopron város polgármestere, az erdélyi és délvidéki németek nevében Jekel Péter nyugalmazott államtitkár, a szepesi szászok nevében Krisch Aladár tiltakozik Nyugat-Magyarország elszakítása ellen.	MTI
1921. június 5.	A Bécsi Magyar Újság cikkében beszámol az 1920. január 26-án eltűnt Duxner Lajos szentgotthárdi zsidó tanító és három társa sorsáról, akiket katonatisztek hurcoltak el. A hozzátartozókat a győri ügyész tájékoztatta, az ácsi erdőben talált 73 holttestről készült fényképfelvételek bemutatásával, akik között azonban a négy meggyilkolt nem volt található.	BIZ
1921. június 13.	A Reuters-ügynökség az MTI-nél érdeklődik a szegedi rabbi állítólagos büntetőperéről.	BIZ
1921. június 17.	Tribune de Genève cikket közöl Magyarországról, melyben az országban uralkodó antiszemita szellemiséget érthetőnek mondja, ugyanakkor bírálja a numerus clausus antiliberális rendelkezését és felhívja a figyelmet a benne rejlő veszélyekre.	BIZ

1921. július 2.	A Moson vármegyei horvátok küldöttei Lajtakátán tiltakoznak a „Nyugatmagyarország” elszakítása ellen.	MTI
1921. július 31.	Megjelennek az 1921. évi XXXIII. törvénycikkkel törvénybe iktatott trianoni békeszerződés kisebbségvédelemmel foglalkozó cikkei	Balogh-Sipos
1921. augusztus 7.	Miskolci repülősökről szóló cikke miatt a miskolci <i>Reggeli Hírlap</i> kirúgja zsidó újságíróját, miután a városi repülőállomás dolgozói tetteleg bántalmazták a szerkesztőség tagjait.	BIZ
1921. augusztus 22.	A „nyugatmagyarországi” keresztényszocialisták soproni nagygyűlésén a zömében német anyanyelvű résztvevők követelik maguknak, hogy népszavazáson dönthessenek sorsukról.	MTI
1921. augusztus	A kivonuló szerb csapatok Magyarországon maradt településekről szerb családokat visznek magukkal és a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság területére került magyar családokat toloncolnak át a határon.	MTI
1921. augusztus	A nyugat-magyarországi vármegyék magyar, német és horvát lakossága a hónap folyamán a Magyarországhoz tartozás mellett kampányol nagygyűléseken, plakátokon, memorandumokban.	MTI
1921. augusztus 21 – 25.	Magyar csapatok bevonulása a szerb megszállás alól felszabaduló területekre, ahol a német és délszláv nemzetiségi jogok hamarosan veszélybe kerülnek.	Tilkovszky
1921. augusztus 30.	Befejeződik a szerbek által megszállt baranyai területek kiürítése és a magyar közigazgatás helyreállítása.	MTI
1921. ősz	Debrecenben megnyílik a zsidó fiú- és leánygimnázium.	Gyurgyák
1921. szeptember 4.	Repcesarud horvát község képviselői memorandumban tiltakoznak a soproni antant bizottság előtt az elcsatolás ellen.	MTI
1921. szeptember 5.	Auer Pál a nemzetközi jogi szövetség hágai ülésén a nemzeti kisebbségek jogi védelméről tart előadást.	MTI
1921. szeptember	A Népszövetség Tanácsa arról dönt, hogy a trianoni béke kisebbségvédelmi részeit népszövetségi védelem alá helyezi.	MTI
1921. szeptember 6.	A baranyai bunyevácok memorandumban tesznek hűségesküti Magyarországnak és lelkesen üdvözlők a szerb megszállás megszüntetését.	MTI
1921. szeptember 10.	Bánffy Miklós külügyminiszter jegyzéket intézett a Nemzetek Szövetségének főtitkárához, melynek célja, hogy bemutassa a magyar kormány intézkedéseit (többek között a 4044/1919. ME számú rendeletet a nemzeti kisebbségek egyenjogúságáról), melyeket a trianoni béke végrehajtása és a népszövetségi felvétel érdekében tett.	MTI
1921. szeptember	Gróf Teleki Pál volt magyar miniszterelnök Williamstownban az <i>Institute of Politics</i> ülésein Magyarországról tart előadásokat, melyben az ország és a nemzetiségek kapcsolatát elemzi.	MTI
1921. szeptember 20.	A <i>Daily Telegraph</i> Löw rabbi büntetőperéről ír. A cikk szerint a magyarok Löw ügyéből akarnak fegyvert kovácsolni az egész magyarországi zsidóság ellen.	BIZ
1921. október	Bleyer megindítja <i>Sonntagsblatt</i> című hetilapját. Költségeit – a Verein für das Deutschtum im Ausland (VDA) kötelékébe tartozó ausztriai Deutscher Schulverein Südmark közvetítésével – a német külügyminisztérium fedezi.	Tilkovszky
1921. október 13.	Velencei egyezmény a nyugatmagyarországi kérdés rendezéséről.	Tilkovszky
1921. november	A <i>Joint Foreign Committee of the Jewish Board of Deputies and the Anglo Jewish Association</i> és az <i>Alliance Israélite Universelle</i> közös beadványa a Népszövetséghez a magyarországi numerus clausus ügyében. A Népszövetség tárgyalta az ügyet, de döntést nem hozott.	Gyurgyák
1921. november	Népszámlálás a szerb megszállás alól felszabadult dél-magyarországi területeken.	MTI

1921. november 12.	A miskolci katolikus főgimnáziumban boxerekkel és ölmosbottal felszerelkezett zsidó diákok keresztény társaikra támadnak.	BIZ
1921. november 15 – 30.	Német-Nyugatmagyarország („Burgenland”) átadása Ausztriának.	Tilkovszky
1921. november 16.	Pechány Adolf a magyarországi tótajkúak kormánybiztosa cáfolja a csehszlovák sajtóban megjelent vádakát, és részletesen beszámol a magyarországi tótok helyzetéről.	MTI
1921. november 21.	Győr vármegye a cigányok internálása tárgyában feliratot küld a belügyminiszterhez. Ezt egy éven belül több vármegye is megtárgyalja, és kiegészítésekkel látja el, illetve elutasítja.	Hegedűs
1921. november 27.	Egy soproni német küldöttségnek Bethlen miniszterelnök megígéri a magyarországi németiség jogainak biztosítását.	Tilkovszky
1921. december	Osztrák agitátorok járják Sopront és környékét a népszavazás előtt.	MTI
1921. december 14 – 16.	Soproni népszavazás. A város és közvetlen környéke Magyarország birtokában marad.	Tilkovszky
1921. december 15.	A nemzetgyűlés pénzügyi és közgazdasági bizottsága a takarékoság jegyében a nemzeti kisebbségek minisztériumánál betöltetlenül lévő két államtitkári állást törli.	MTI
1921. december 21.	Komárom vármegye törvényhatósági bizottsága arra hivatkozva, hogy a kóbor cigányok lovainak elkobzása és a cigányok internálótáborba zárása rendkívül nagy és állandó kiadást róna az államra, elutasítja Győr vármegye novemberi javaslatát.	Hegedűs
1921. december 22.	A magyarországi délszlávokat optálási lehetőségéről tájékoztatja a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság követsége.	MTI
1921. december 23.	Sándor Pál nemzetgyűlési képviselő felszólalását követően az MTI közzéteszi a világháborúban elesett zsidó hősi halottak statisztikáját. A hősi halottak száma és vallásszerinti megoszlása Magyarországon: római katolikus: 88.827; református: 24.685; görögkelti: 22.178; evangélikus: 11.743; görög katolikus 16.108; izraelita 4.344; unitárius: 625; egyéb: 176. Sándor Pál céljával ellentétben az MTI statisztikája azt sugallja, hogy a zsidóság jóval népességi aránya alatt vette ki részét a véráldozatból, ugyanakkor megjegyzi, hogy a „kimutatás korántsem foglalja magában az összes hősi halottakat, hanem csak azokra terjed ki, akiknek elhalálozását a hazai anyakönyvekbe bejegyezték, s akikről a halálozási statisztikai lap a múlt év közepéig beérkezett”.	MTI

1922

1922. az év folyamán	Megalakul a Magyar Izraelita Nőegyletek Országos Szövetsége (MINOSZ).	Gyurgyák
1922. január – február	Az osztrák diplomácia latolgatja egy kölcsönös kisebbségvédelmi egyezmény kötését Magyarországgal, de túl nagy az aránytalanság a burgenlandi magyarok és a magyarországi németek száma között.	Tilkovszky
1922. január 3.	Thurner Mihály, Sopron polgármestere a népszavazás ünnepén, a kisebbségek jogegyenlőségében látja a siker titkát: „A soproni népszavazás bebizonyította a világnak, hogy itt az idegen anyanyelvűek éppoly jól őrzik magukat, mint a magyar anyanyelvűek, hogy itt nép és népfaj között különbség nincs, hogy mindenki egyformán jogosított édes gyermeke az ezeréves Magyarországnak. A nemzetiségek nem voltak elnyomva, a magyar állam nem kívánt egyebet, mint köteles hűséget és alkalmat akart adni arra, hogy mindenki megtanulhassa az állam nyelvét, minden polgárnak dicsőségére és hasznára.”	MTI
1922. január 19.	A szerb megszállás alól felszabadult Torontál-, Bácska- és Baranya megyék több német anyanyelvű közösségének küldöttségének gróf Bethlen István miniszterelnök megismétli a Sopron környéki németeknek tett ígétetét a magyarországi németiség jogainak biztosításáról.	MTI
1922. január 31.	Izsákról elmenekült és otthonaikba visszatérni nem tudó zsidó lakosok helyzetének rendezésére tesz lépéseket a miniszterelnökség és a belügyminiszter.	MTI
1922. február 4.	Bleyer Jakab volt magyar miniszter a <i>Reichspost</i> című osztrák lapban amellest kardoskodik, hogy Ausztria és Magyarország kössenek szerződést, amely mindkét irányban biztosítja a nemzeti kisebbségek jogait.	MTI
1922. február	A szerb hatóságok német és magyar lakosokat toloncolnak át a határon és szerbeket telepítenek helyükre, hogy egy esetleges határkiigazítás során kedvezőbb helyzetbe kerüljenek.	BIZ
1922. február 10.	Minisztertanácsi határozat a nemzetiségügyi minisztérium megszüntetéséről. A nemzetiségi ügyek intézését – mint román és szlovák vonatkozásban már korábban megtörtént – most már teljesen a miniszterelnökség II. ún. akciók ügyosztálya veszi át. A már korábban kinevezett román és szlovák kormánybiztoshoz hasonlóan kinevezendő lesz egy német kormánybiztos is, aki, szintén a miniszterelnökség említett ügyosztályától ellenőrizve, folyamatos tájékoztatást nyújt az illető nemzetiség helyzetéről, és megnyugtatólag hat körükben. A hazai délszlávok nem kapnak kormánybiztost, hanem csak az eddigi miniszterelnökségi szakreferens foglalkozik velük.	Tilkovszky
1922. február 13.	Zala vármegye törvényhatósági bizottsága visszautasítja az előző évi győri kezdeményezést (1921. 11. 21.). Megállapítják, a 15.000/1916. BM. számú rendelet nem járt kellő eredménnyel, annak ellenére sem, hogy következményeként a csendőrség jelentős idejét a cigányokkal kapcsolatos intézkedések teszik ki.	Hegedűs
1922. február 24.	A magyar kormány utasítást ad az államrendőrségnek az ÉME „Zsidók, szabadkőművesek és áruló keresztények” kezdetű, zsidóellenes falragaszainak eltávolítására és az ügyészségnek a falragasz kibocsátóival szemben az eljárás megindítására.	MTI
1922. március	Schwartz Alfréd brosúrája a magyarországi németiség jövőjéről a soproni népszavazás után. A sovinszta magyarosító politika erősödésétől tart. Sürgeti a német iskolaügy kiépítését, és német választókerületek alakítását. Elkobozták; szerzője ellen eljárás indult.	Tilkovszky

1922. március 3.	Köpcsény, Horvátjárfalu és Németjárfalu – horvát, német és magyar, kevertlakosságú – községekben, a falvak lakossága nemzetiségi népviseletbe öltözve követeli a népszavazás kiírását.	MTI
1922. március 9.	Beremend, Magyarboly, Kásád, Old és Ráczboly községek magyar és sokác lakossága az antant határkiigazító bizottsága előtt követeli a falvak Magyarországhoz tartozását.	MTI
1922. március 20.	Az osztrák uralom alá került Szentpéterfa, Vas megyei község horvát ajkú, de magyar érzelmű lakosságát magyarhűsége miatt az osztrák hatóságok zaklatják.	MTI
1922. március 21.	Heves vármegye törvényhatósági bizottsága a győri kezdeményezésre adott válaszként megállapítja, hogy amióta bevezette nyolcpontos cigányrendszabályát, azóta jelentősen csökkent a vármegyében a cigányok ellen elkövetett bűncselekmények száma. (A nyolc pont: 1. A cigányok összeírandók és illetékességi helyükre toloncolandók; 2. Lovaik, járműveik összeírandók, tulajdonjukuk ellenőrizendő; 3. A cigányoknak ujjlenyomataikat is tartalmazó személyazonossági igazolvány adandó ki; 4. A cigánylovak járlata a csendőrsön vagy a községházán ellenőrzendő; 5. Cigányok engedély, illetve jelentkezés nélkül nem hagyhatják el a községeket; 6. A csendőrség az állandó foglalkozással rendelkező, rendszeresen munkába járó, teljesen megbízható cigányokat mentesítheti az előbbiektől; 7. A kóborlásra ért idegen cigányokat őrizetbe kell venni; 8. Az idegen vármegyéből érkezett kóbor cigányokat ki kell toloncolni.)	Hegedűs
1922. március 27.	Gróf Bethlen István miniszterelnök és kíséretében Gömbös Gyula részt vesz a Szegedi Tudományegyetem Bocskai-internátusának megnyitásán. Gömbös beszédében kifejti, hogy „a keresztény gondolatban nem vallásfelekezeti, hanem fajvédelmi gondolatot látunk. Minden független állam öntudatos faji életet akar élni. Legkevesbé a zsidóság veheti ezt tőlünk rossznéven, mert a zsidóság fajvédelmi szempontból tökéletes életet él. Ez a gondolat azonban nem jelenti az elnyomást, hanem csak az erőviszonyok egymásra hatását, igazságos elhelyezését.”	MTI
1922. március 27.	A Szegedi Napló cikke szerint gróf Bethlen István miniszterelnökkel folytat megbeszélést a szegedi zsidó hitközség küldöttsége, akik azt szeretnék elérni, hogy a kormánypárt ne Teleki Pált indítsa szegedi képviselőként. A küldöttség hitet tesz a kormány támogatása mellett, de nem hajlandó együttműködni azokkal, akik a „zsidóság romlásán keresztül keresik az ország boldogulását”. A hitközség szerint Telekivel szemben, akit a faji elmélet alapján álló antiszemitizmus alapján tartanak, feltétlenül élesen frontot kell nyitni. Különben is gróf Teleki Pálnak a nyilvánosság elé került mindkét nyilatkozatát és a cáfolatot is provokálásnak tekinti a szegedi zsidóság és feltétlenül támogatja vele szemben a liberális jelöltet. Gróf Bethlen István miniszterelnök ezzel szemben kijelentette, hogy Teleki nem szélsőségesen, hanem tudományos alapon csinálja faji elméletét és azt hangoztatta, hogy külpolitikai szempontból előnyösnek tartaná, ha Teleki bent volna a parlamentben. Az zsidó hitközség küldöttsége így negatív eredménnyel távozott.	BIZ
1922. március 30.	Wimmer Fülöp, a szegedi hitközség egyik képviselője cáfolja a Szegedi Naplóban megjelenteket, és a következőket közli: „A küldöttség, melyben én is részt vettem, megrendelt küldöttség volt. A miniszterelnök le akart, bennünket szerelni Teleki Pál gróf érdekében és ezért Aigner Károly főispán közbejöttével kihallgatáson fogadott minket. A kíséret kudarcot vallott. Minden más kombináció közönséges kitalálás”.	BIZ

1922. április 3.	Az ÉME IX. kerületi Nemzetvédelmi osztályának tagjai bombamerényletet követnek el az Erzsébetvárosi Kör tagjai ellen. A helyszínen és a későbbiek folyamán nyolc személy életét veszítette.	Zinner
1922. április 14.	Edvard Beneš, csehszlovák miniszterelnök elutasítja Bethlen István álláspontját a kisebbségek védelméről, hiszen egyik ország sem avatkozhat más országok belügyeibe. Ugyanakkor megjegyzi, hogy 250.000 (!) magyarországi tótnak nincs képviselője a magyar parlamentben, míg „ <i>Felsőmagyarországon 500.000 magyar van, akiknek 12 képviselőjük van a csehszlovák parlamentben</i> ”.	MTI
1922. április 26.	A Központi Statisztikai Hivatal közzéteszi Csonka-Magyarország 1921. évi népmozgalmi adatait. A statisztika kitér a születések és halálozások, a házasságkötések és a kivándorlások számára. A kiadvány adatai szerint 1921-ben kilencszáznolc zsidó-keresztény vegyes házasság kötött.	MTI
1922. május 2.	A vallás- és közoktatási miniszter megadja a debreceni zsidó gimnáziumnak a nyilvánossági jogot folyó tanévre.	MTI
1922. május 16.	Az Ausztriához került Cinfalvi Cukorgyár hetvenéves fennállás után kénytelen működését beszüntetni, mert a határok meghúzásával lehetetlenné vált az évente 12-15.000 vagon kiskörmű cukorrépát feldolgozó gyár munkája. A Cinfalvi Cukorgyár beszüntetése következtében a szomszédos Kelénpatak, Zarány és Darufalva tisztán horvát ajkú lakossága is elesik eddigi kenyérkeresetétől.	MTI
1922. május 28 – június 1.	Nemzetgyűlési választások. Bleier Jakab pártja egyetlen mandátumot sem szerez, az MSZDP Országos Német Bizottsága viszont négy mandátumhoz jut német jellegű választókerületekben.	Tilkovszky
1922. május 30.	A belgrádi <i>Novi List</i> című újság elrugaskodott cikkében, Szeged környéki mozgósításról beszél, melyben 25.000 magyar sorkatonára és két emigráns horvát ezred vesz részt és célja, hogy felkelést szítson a Vajdaságban.	MTI
1922. május 31.	Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága döntése szerint a megye területén is alkalmazták a Heves megyeiek nyolcpontos intézkedés-sorozatát [ld. 1922. március 21], azt megfejezve egy kilencedikkel: a kóbor cigányok gyerekeinek szigorúbb anyakönyveztetésével.	Hegedűs
1922. június	Bleierék választási veresége hatására a német kormány elhatározza, hogy diplomáciai úton szót emel a magyar kormánynál a magyarországi német kisebbség ügyében.	Tilkovszky
1922. június 3 – 7.	Bleierék Prágában kapcsolatba lépnek a kisantant-államok német kisebbségeinek vezetőivel, hogy együttesen propagandisztikus nyomást gyakoroljanak a magyar kormányra.	Tilkovszky
1922. június 8.	Csanád vármegye törvényhatósági bizottsága elvileg egyetértve a győri javaslattal [ld. 1921. november 21.] felkéri a belügyminisztert, hogy a kóbor cigány problémát „ha szükséges”, sorolja az „aktuális kérdések” közé.	Hegedűs
1922. június 23.	Bleier és Gündisch feljegyzésben tájékoztatják a német kormányt a magyarországi németiség követeléseiről, és azokhoz mind morális, mind pénzügyi támogatást sürgetnek.	Tilkovszky
1922. július 11.	A miniszterelnök a minisztertanács felhatalmazása alapján dr. Steuer György nemzeti kisebbségi minisztériumi államtitkárt a magyarországi németajkúak ügyeinek intézésére kormánybiztossá nevezi ki.	MTI

1922. július 24.	Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter és Gömbös Gyula más nemzetgyűlési képviselők kíséretében Barcsra látogatnak, hogy Ulain Ferenc jelöltsége mellett kampányoljanak. Gömbös beszédében kitért a zsidóságról alkotott nézeteire is: „... a zsidósággal nem is mint felékeztetett foglalkozom, mert véleményem az, hogy mindenki úgy tisztelheti istenét, amint akarja. Gazdaságpolitikai szempontból nézem a zsidóságot és a magyar faj érdekének szempontjából. Azt mondom, hogy a magyar faj, mely ezer évvel ezelőtt elfoglalta e hont, van hivatva elsősorban, hogy itt a hazában parancsoljon és vezessen és ennek van joga ahhoz, hogy minden téren kezében tartsa a hatalmat”.	MTI
1922. július 30.	A Prager Presse cikke a magyarországi németek jövőjével foglalkozik és azt a következtetést vonja le, hogy „ha a német kisebbségek panaszaihoz hozzácsatolják a többi magyarországi kisebbségeknek, főleg a minden joguktól megfosztott tótoknak panaszait, akkor elmondhatják, hogy Magyarország az az ország, amelynek kisebbségei egyáltalában nem élveznek semmiféle jogokat”.	BIZ Tilkovszky
1922. augusztus 4.	Bleyer Németországba utazik, Wirth kancellár fogadja. A német kormány jegyzéke a magyar kormányhoz: „nem nézheti továbbra is ölbe tett kézzel a magyarországi németiség elnyomását”. Bethlen miniszterelnök békítően, előzékenyen válaszol.	Tilkovszky
1922. augusztus 5.	Bedő román lakosságú községben harangszentelés alkalmával nagy ünnepélyek voltak dr. Siegescu József pápai prelátus és magyar királyi kormánybiztos részvételével.	MTI
1922. augusztus 14.	A baranyai Egységes Párt Intézőbizottsága a baranyai horvátság, a sokác és a szerb lakosság részére indított horvát nyelvű hetilap szerkesztésével bízta meg dr. Mihalics Mihály párttitkárt, a baranyai kisgazdák lapjának felelős szerkesztőjét.	MTI
1922. augusztus 17.	Rendőrségi „árdrágítók elleni razzia” során bolgárkertészeket tartóztatnak le budapesti piacokon, és ellenük internálási eljárást indítanak meg.	MTI
1922. augusztus 21.	Egy vasvári malomtisztviselő megölése miatt kóbor cigányok után nyomoz a rendőrség.	MTI
1922. augusztus 26.	A német kormány újabb jegyzéke a magyar kormányhoz a német kisebbség iskolaügye és parlamenti képviselete kérdésében.	Tilkovszky
1922. augusztus 28.	A magyar választójegyzék élesen kikel az ellen, hogy Bleyer információi alapján ítélik meg a helyzetet.	Tilkovszky
1922. augusztus 29.	A nemzetiségi kormánybiztosok beszámolója a miniszterelnökségen. Bethlen miniszterelnök kifejti elgondolásait a nemzetiségi iskolaügy rendezéséről. Jellemző, hogy a közhangulatra való tekintettel belső, a hivatalos lapban közzé nem teendő rendeletekre gondol.	Tilkovszky
1922. augusztus 29.	Bécsben az interparlamentáris konferencián dr. Giesswein Sándor a nemzeti kisebbségek kérdéséről tart beszédet. Előadásában a kor egyik legsúlyosabb problémájaként jelöli meg a kérdést, és rámutat arra, hogy a nemzetiségi probléma nem speciális magyar, hanem európai betegség, és megváltoztatásához összeurópai mentalitásbeli változásra van szükség.	MTI
1922. szeptember	A Deutscher Schutzbund elnöke, Loesch Magyarországra jön, a német kisebbség helyzetének tanulmányozására. Újra felveti egy osztrák-magyar kölcsönös kisebbségvédelmi egyezmény gondolatát. Felmerül, hogy Németország maga sem bánik megfelelően saját (lengyel, dán, szerb) kisebbségeivel.	Tilkovszky

1922. szeptember 14.	Egy budapesti lap „ <i>Bizalmas körrendelet a külföldi zsidók kiutasításáról</i> ” című cikkére válaszolva a Belügyminisztérium cáfolja azokat az állításokat, miszerint zsidók kiutasítására született volna rendelet. Azonban a minisztériumi hírforrás elismeri, hogy „ <i>a belügyminiszter igen is elrendelte a Magyarország területén tartózkodó olyan külföldiek összeírását, akiknek itt tartózkodása sem gazdasági, sem egyéb oknál fogva nem jogosult és amennyiben az illető külföldi honosok ok nélkül tartózkodnak Magyarországon, a belügyminisztérium igyekezni fog őket hazájukba való visszatérésre bírni</i> ”.	MTI
1922. szeptember 18.	Magyarországot felveszik a Népszövetségbe.	Romsics
1922. szeptember 19.	A pécsi rendőrség letartóztat öt kóbor cigányt, akiket a szerb megszállás alatt elkövetett kilenc rendbeli rablógyilkossággal, kilencvenhat rendbeli betörésekkel és négy rendbeli erőszakos eseményekkel gyanúsítanak.	MTI
1922. szeptember 21.	A főváros középítési bizottsága hozzájárul ahhoz, hogy a Farkasréti temető mellett az ortodox zsidó hitközségnek temető céljaira 15000 öl területű telket átengedjenek.	MTI
1922. október 1.	A losonci <i>Slovenska Narodna Jednota</i> című lap azzal a javaslattal áll elő, hogy a magyarországi tót kisebbség jogainak érdekében akciót indítsanak és követeli, hogy 1. Minden községben, amelyben nagyobb számú tót nemzetiségű diák tartózkodik, állítsanak fel számukra iskolákat tiszta tót tanítási nyelvvel, ahol a magyar állami nyelv külön tantárgy lenne 2. Tiszta tót tanítási nyelvvel és a magyar állami nyelvvel, mint tantárggyal állítsák fel a következő középiskolákat: a) Budapesten önálló tót gimnáziumot és reáliskolát, az Alkotmány utcai Kereskedelmi Akadémiát és az ipariskolában tót párhuzamos osztályokat, b) Békéscsabán tót gimnáziumot, c) Szarvason és Nyíregyházán a gimnáziumokban tót párhuzamos osztályokat, d) Aszódon négyosztályú algimnáziumot, e) Balassagyarmaton tót párhuzamos gimnáziumi osztályokat, f) Szarvason tót tanítóképzőt, g) Békéscsabán, Aszódon vagy Dunaegyházán tót gazdasági iskolát.	BIZ
1922. október 2.	A <i>Nép</i> című lapban cikk jelenik meg azzal a váddal, hogy a Goldberger-gyárban csak zsidó származású mérnököket alkalmaznak.	Gyurgyák
1922. október 2.	A Népszövetség Tanácsa foglalkozik a <i>Joint Foreign Committee of the Jewish Board of Deputies and the Anglo Jewish Association</i> és az <i>Alliance Israélite Universelle</i> 1921. novemberi közös beadványával és felkéri a magyar kormányt, hogy szolgáltasson adatokat, hogy milyen módon alkalmazzák a numerus claususról szóló törvényt. A Tanács arra kíváncsi, hogy a gyakorlatban csakugyan megsértik-e a kisebbségek törvényes jogait. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter bizonyos kiegészítő magyarázatokkal szolgál a tanács tagjainak. Megemlíti, hogy a szegedi Erzsébet Egyetemen igen sok zsidót avattak fel és a maga részéről hozzájárul ahhoz, hogy a tanácsnak megadja a szükséges tájékoztatásokat.	MTI
1922. október 22.	Az európai német kisebbségek bizottsága (<i>Ausschuss der deutschen Minderheiten in Europa</i> , későbbi elnevezéssel, 1927-től: <i>Verband der deutschen Volksgruppen in Europa</i>) Bécsben, Brandsch elnöklétével, bírálja a magyar nemzetiségpolitikát.	Tilkovszky
1922. november	A szociáldemokrata <i>Volkstimme</i> ezentúl már csak havonként jelenik meg.	Tilkovszky

1922. november 10.	A belügyminiszter betiltja a <i>Magyar Fascista Tábor</i> működését.	Gyurgyák
1922. november 11.	A német kancellárjelölt Cuno magyarországi villámlátogatása. Elősegíti a magyarországi német kisebbség kérdéseivel való előzékenyebb foglalkozást.	Tilkovszky
1922. november 12.	A Bleyer-féle volksdeutsch irányzat zsámbéki gyűlése határozatban tiltakozik a szociáldemokratáknak a német nemzetiség közti tevékenysége ellen, s hangsúlyozza, hogy a maga részéről Bethlen kormányával azonos világnézeti és politikai platformról támasztja követeléseit.	Tilkovszky
1922. november 16.	Az Erzsébet Tudományegyetem rektora intézkedéseket foganatosít a zsidó orvosnövendékek elleni támadások miatt, így például az esti órákat délelőttre rakatja át, amivel a további atrocitások lehetőségét kívánja csökkenteni.	MTI
1922. november 25.	Meghal Venetianer Lajos, újpesti főrabbi a <i>Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet</i> tanára, jelentős kultúra- és tudományszervező. Főműve: <i>A magyar zsidóság története</i> (1922).	MTI
1922. december 12.	A <i>Slovenski Dennik</i> vezércikkét közöl a magyarországi tót kisebbségről, és megállapítja, hogy a kisebbség száma tekintélyes, 300.000-nél is több lelket számlál. A magyarországi tótok eléggé kompakt tömegben élnek, de nagy baj, hogy Csehszlovákia élők testvéreiktől távol. A lap rámutat arra, hogy a csehszlovák sajtónak minél sűrűbben kellene megemlékeznie „a Magyarországon szenvedő tótokról, hogy ügyük sohase kerüljön le a napirendről”.	BIZ
1922. december 14.	Horthy Miklós kormányzó brenbergi bányászok tisztelgő küldöttségét fogadja és német nyelven mond köszönetet a magyar haza melletti hűségükért.	MTI
1922. december 17.	Jatzkovits Iván elnökletével megalakul a <i>Magyar Fascista Hungarista Tábor</i> .	Gyurgyák
1922. december 30.	A <i>Slovenska Politika</i> újévi számában, a kiskőrösi Petőfi-ünnep kapcsán foglalkozik a költő életével. A cikk szerint a Petőfi-ünnepségeket csak a janicsárság, a hitehagyottság és a magyarosítás tiszteletére rendezett orgiáknak lehet tekinteni. A cikkíró kétségbe vonja Petőfi valódi nagyságát, mert szerinte igazán nagy költő csak akkor lett volna, ha „megmarad annak, ami volt: tótnak”.	BIZ

1923

1923. az év folyamán	A tifuszbajrány miatt a népóléti miniszter 1924-re országos cigányösszeírást rendel el.	Hegedűs
1923. január 3.	A <i>Slovenska Politika</i> a Petőfi-émlékünnepségekről közöl újabb cikket. A cikkíró szerint Petőfi egész élete, elvei, eszményei, költészete mind a szláv anarchista szellem leghívebb megnyilvánulásai, és semmi kapcsolata sincs a magyar lélekkel. Petrovicssal csak az történt, ami nyugaton és délen a szláv faj milliódával történt, hogy tudniillik vérük megtagadásával a szláv faj janicsárjaivá lettek. A cikk végül leszögezi, hogy Petőfi/Petrovics esetét intő példaként kell a tót ifjúság elé állítani.	BIZ
1923. január 10.	A nyugat-magyarországi határkiigazítás során ünnepélyes keretek között visszacsatolnak nyolc községet: Alsócsatárt, Felsőcsatárt, Kisnardát, Nagynardát, Pornóapátit, Magyarkeresztet, Németkeresztet és Horvátlovót.	MTI
1923. február 7.	Bleyer a Magyar Külpolitikai Társaságban előadja követeléseit. Amíg azok nem teljesülnek, nem hajlandó a magyar nemzetiségpolitikát megvédeni a németországi és kisantant-államokbeli támadásokkal szemben.	Tilkovszky
1923. február 27.	A budapesti büntetőtörvényszék három évi fogházbüntetésre ítéli Krausz Sándor aranyműves-segédet keresztényeket és a kormányzót gyalázó kijelentései miatt.	BIZ
1923. március	A magyar kormány előterjeszti rendezési tervét a német kormányra.	Tilkovszky
1923. március 8.	Visszacsatolják a Sopron megyei, horvátajkú Ólmod községet Magyarországhoz.	MTI
1923. március 8.	Heves vármegyében Vassziget, Tarnazsádány és Karácsond községekben a cigányok közt tifuszszerű betegség lépett fel, a népóléti minisztérium elrendeli a fertőzött telepek szigorú zárlatát.	MTI
1923. március 9.	Visszacsatolják a nyugat-magyarországi, horvátajkú Szentpéterfa községet Magyarországhoz.	MTI
1923. március közepe	Bleyer és Gündisch memorandum a német kormányhoz: fokozza nyomását a magyar kormányra, s a magyarországi németiség helyzete rendezésétől tegye függővé a kisantant-országokbeli németek együttműködésének előmozdítását az ottani magyar kisebbségekkel.	Tilkovszky
1923. március 15.	Budapesten egyetemista tüntetés a <i>Szózat</i> és a <i>Nép</i> című lapok mellett és <i>Az Est</i> ellen.	Gyurgyák
1923. március 16.	Zsidóverések az Állatorvosi Főiskolán, tiltakozásul Pekár Mihály dékán beszűnteti a kémiai gyakorlatokat.	Gyurgyák
1923. március 17.	Zsidóverések a közgazdasági egyetemen, Fellner dékán bezáratja az egyetemet.	Gyurgyák
1923. április 4.	Orsós Márton és Kalányos János cigányok 1921. szeptember 19-éről 20-ikára virradó éjjel Nagybálbony községben László Jánost családjával együtt lemészárolták. A kaposvári királyi törvényszék mindkét gyilkost kötél általi halálra ítélte, és a kegyelmi kérvény elutasítása után 1923. április 4-én kivégezték.	MTI
1923. április 4.	A <i>Daily Herald</i> budapesti antiszemita zavargásokról ír. A cikk szerint diákok Budapesten játszó amerikai zsidó színészeket támadtak meg.	BIZ
1923. április 8.	Bleyer a <i>Sonntagsblattban</i> közölt nyílt levélben támadja Steuer kormánybiztost.	Tilkovszky
1923. április 23.	Hódmezővásárhelyen cigány gyári munkások körében tifuszfertőzés terjed.	BIZ

1923. április 25.	<i>Wochenpost</i> címen dr. Sidó József szerkesztésében német-magyar nyelvű országos hetilap indul, amely főként a hazai németajkú lakosság igényeinek kielégítését szolgálja.	MTI
1923. április 28.	A Bródy Zsigmond- és Adél Gyermekkorház bizottsági ülésén dr. Grósz Gyula egyetemi tanár, kórházi igazgató-főorvos a kórház 25 évi működéséről terjedelmes jelentést tett. Ebben kiemeli, hogy „ <i>fekvő beteg 35.406 fő volt, ezek közül 18.765 fő volt izraelita (53%) és 16.641 fő keresztény (47%); bejáró beteg összesen 412.540 fő volt, ezek közül izraelita 118.001 fő volt (28.6%) és 294.539 keresztény (71.4%)</i> ”.	MTI
1923. április 30.	A <i>Daily Telegraph</i> az antiszemita mozgalmak újraéledéséről ír, abból az alkalomból, hogy a Budapest Fővárosi Közgyűlésen határozatot fogadtak el a nem kívánatos személyek kiutasítására, amelyek alatt – a cikk értelmezésében – a zsidók értendők.	BIZ
1923. május	Teleki Pál Berlinben puhatólódzik a javasolt rendezés várható fogadtatása felől. Loesch sürgető fellépése.	Tilkovszky
1923. május	A jugoszláviai, csehszlovákiai, romániai németiség képviselőinek egymást követő deklarációi a magyar nemzetiségpolitikát támadják, és megtagadják a kisebbségi együttműködést a magyarokkal.	Tilkovszky
1923. május 4.	Az 1791-iki lengyel alkotmány évfordulója alkalmából a magyar-lengyel egyesületek és a lengyel követség emlékünnepelet tart a lengyel követségen és a Gellért szállóban.	
1923. május 7.	A <i>Zsidó Nők Világkongresszusának</i> bécsi ülésén Baracsné, a magyar küldött jelentést tett a magyarországi numerus claususról.	MTI
1923. május 8.	A német nemzetiségi kérdés rendezését előkészítő tárgyalás, Bleyer és Gündisch bevonásával. Utóbbiak magatartását a budapesti német követség nem találja elég erélyesnek.	Tilkovszky
1923. május 12.	A Nemzeti Demokratapárt pozsonyi végrehajtó bizottsága követeli a csehszlovák kormánytól, hogy intézkedjen a Salgótarjában települt szlovák családok sorsáról.	MTI
1923. május 14.	Kötegyán környékén oláh cigány határsértők tüzpárbajba keverednek a határőrökkel.	MTI
1923. május 17.	A német nemzeti kisebbségek kormánybiztosa, dr. Steuer György nyugalmazott államtitkár beutazta Moson vármegye németajkú községeit és behatóan érdeklődött a községek gazdasági és kulturális viszonyairól.	MTI
1923. május 17.	A Budapesten élő törökök Gül Baba rózsálgasos kápolnájának oszlopcsarnokos udvarában ünnepelték a <i>Ramadán</i> böjthő utolsó napját, a <i>Bairamot</i> . Az ünnepélyre mintegy másfélszáz török gyűlt össze, akik fejükön fezzel, cipőjüket levetve, s lábaikat törökösen maguk alá szedve egyenes sorokban ültek le napkelet felé fordulva a kiterített szőnyegekre. Az istentiszteletet a magyarországi muzulmánok főimámja, Abdul Latif végezte.	MTI
1923. május 25.	A <i>Magyar Statisztikai Társaság</i> első ünnepi ülésén Földes Béla „ <i>A kisebbségi jogok védelme és a nemzetiségi statisztika</i> ” címmel tart előadást.	
1923. június 3.	Az Erdélyből kiutasított menekültek, valamint a már régebben Magyarországon tartózkodó erdélyi magyarok, székelyek és szászok a svábhelyi Normafa környékén az „Erdélyi föld” elhantolása és a kápolnai unió évfordulója alkalmából rendeznek ünnepséget, melyen mintegy 4000-en vesznek részt.	MTI
1923. június 15.	A Parádán tartott <i>Világ-diákszövetség</i> nemzetközi kongresszusa nem veszi napirendre a numerus clausus ügyét.	MTI

1923. június 22.	A Bethlen-kormány 4800/1923. ME. sz. rendelete a trianoni békeszerződésben a nemzeti kisebbségek védelmére vállalt kötelezettségek végrehajtása tárgyában.	Tilkovszky, MTI
1923. június 22 – 27.	Sajtóvita a csehszlovák és a magyar sajtóban a kisebbségvédelmi rendeltről.	MTI
1923. július 7.	A <i>Kassai Napló</i> cikke szerint a magyar-cseh közeledés és a felvidéki magyar kisebbségi kérdésről való magyar-csehszlovák tárgyalásokat a prágai kormány a numerus clausus eltörléséhez és a kisebbségi kérdésnek törvényhozás útján való szabályozásához köti. A lap forrásai szerint a nagy- és a kisantant szívesebben látna egy „koncentrációs kormányt” a Bethlen-kormány helyén, melynek vezetője Gratz Gusztáv lenne.	BIZ
1923. július 27.	<i>Slovenske Noviny</i> néven új szlováknyelvű politikai hetilapot indítanak Magyarországon. Az MTI méltatása szerint, „a lap egész szellemében élénken dokumentálja a Magyarországhoz hű maradt tótság érzelmeit és politikai hitvallását”. Az MTI „Pro Domo” rovatában a cikk után közli a miniszterelnökség sajtóosztályának kérését, miszerint a lapok szerkesztői „megfelelően méltatni szíveskedjenek” az induló szlovák lapot.	MTI
1923. augusztus 2.	Gömbös Gyula néhány társával (köztük Bajcsy-Zsilinszky Endre és Eckhardt Tibor) kilép az Egységes Pártból.	Gyurgyák
1923. augusztus 18.	Gömbös Gyula Kiskundorozsmán a fajvédelemről szónokol. Beszédében többek között kifejti, hogy a magyarság turáni nép. „Ázsiából jöttünk, büszkén, fehérlovas vezérek vezetése mellett. Soha rabszolgák nem voltunk. Nekünk nincs szükségünk más isteni népre. Mi magunk tudjuk, hogy a magyar nép arra van hivatva, hogy vezessen, államot alkosson, Nincs szükségünk arra, hogy idegenek vezessenek bennünket. Azt üzenem, szálljanak magukba, ne provokálják a magyar öntudatot. Szálljanak magukba és maguktól helyezkedjenek el azokba a pozíciókba, amely őket számarányuknál fogva megilleti. Mert ha tovább folytatják az izgatást, ha ők csinálnak zsidó fajvédelmet a magyar fajjal szemben, akkor eljő az idő, amikor nagyon komolyan fogunk egymással beszélni. Komolyan beszélünk, de elsősorban azokkal a keresztény magyarokkal, akik a zsidóknak barátai zsebük révén.”	BIZ
1923. augusztus 23.	Gömbös Gyula, Friedrich István és Haller István vezetésével „fajvédelmi blokk” alakul a nemzetgyűlésben.	Gyurgyák
1923. augusztus 30.	Megjelenik a vallás- és közoktatási miniszter 1923. évi 110.478/VIII. A. számú rendelete a kisebbségek nyelvének az állami és községi népoktatási intézetekben tanítási nyelvül való alkalmazásáról. A rendelet három iskolatípust különböztet meg. A-típus: nemzetiségi anyanyelven oktatnak, a magyar nyelv kötelező tantárgy; B-típus: vegyes tanítási nyelv; C-típus: magyar tanítási nyelv, a nemzetiségi anyanyelv kötelező tantárgy.	Tilkovszky, MTI
1923. szeptember	Dr. Steuer György német kormánybiztos fölkeresi Tolna vármegye völgyeségi járásának 16 német közösségét, ahol a lakossággal a gazdasági, kulturális és szociális kérdéseket tárgyalja meg.	MTI

1923. szeptember 3.	A kereskedelmi miniszter rendelete a drótos tótok házalási szabályainak rendezéséről. A rendelet szerint: „...azok a drótosok, akik hitelt érdemlő módon igazolják, hogy a trianoni békeszerződés életbelépése, azaz 1921. évi július hó 26-a előtt nyertek a Felvidéken valamelyik volt másodfokú iparhatóságtól sodrony (drót) és bádógárukkal való kereskedésre házalási engedélyt, amely engedély alapján a fennálló szokás szerint drótos munkát (drótozást) is végezhetnek, foglalkozásukat a házalásra nézve érvényes egyéb rendelkezések betartása mellett jövőben is gyakorolhatják, ha azt is igazolják, hogy a) magyar állampolgárok vagy a magyar állampolgárság megszerzéséért 1922. év december 31-ig folyamodtak; b) Magyarország területén lagnak vagy állandóan itt tartózkodnak”.	MTI
1923. szeptember 9.	A szerb trónörökös születése alkalmából az SHS állam budapesti követsége a Veres Pálné utcai görögkeleti szerb templomban ünnepélyes istentiszteletet tart.	MTI
1923. szeptember 15.	Csernoch hercegprímás helyesli az iskolarendeletet és elítéli a sovínizta ellenállást a nemzetiségi anyanyelv érvényesítésével szemben.	Tilkovszky
1923. szeptember 23.	A <i>Sydsvenska Dagbladet</i> című svéd lap méltatja a nemzeti kisebbségek védelméről szóló magyar rendeleteket.	MTI
1923. szeptember 25.	A cionisták végrehajtó bizottságának tagja Budapesten tárgyal a magyar cionisták helyzetéről. A magyar kormány képviselője úgy nyilatkozik, hogy a kormány azért nem ismeri el a magyarországi cionisták szervezetét, mert a <i>Magyar Zsidók Nemzeti Tanácsa</i> kedvezőtlen véleményt adott.	BIZ
1923. október	A <i>Magyar Neveléstudományi Társaság</i> a Magyar-Német Kereskedelmi Kamara támogatásával magyar nyelvtanfolyamot indít Budapesten német anyanyelvű felnőtteknek.	MTI
1923. október – december	Hosszan elhúzódó tárgyalások a Bethlen által megígért német kultúregyesület létrehozása, személyi összetétele, vezetői, alapszabálya körül.	Tilkovszky
1923. november 23.	<i>Magyar Cigányzenészek Országos Egyesülete</i> Pest, Buda és Óbuda egyesítésének évfordulóján, november 23-án ünnepi hangversenyt ad a Zeneakadémia nagytermében.	MTI
1923. november 30.	A belgrádi <i>Politika</i> című újság beszámol arról, hogy Székesfehérváron a város lakossága megszenteltelte azoknak a szerbeknek a temetőjét, akik a háború alatt a székesfehérvári hadifogolytáborban haltak meg. A szerb királyi követség a magyar kormánytól a temető „jó karba való visszahelyezését” követeli.	BIZ
1923. december	Gündisch Németországban sajtókampányt szervez a német külügyminisztérium sajtóosztálya támogatásával, a magyarországi német kultúregyesület érdekében.	Tilkovszky
1923. december 10.	A pécsi Erzsébet Tudományegyetem bonctani osztályán egy csoport keresztény egyetemista zsidó hallgatókra támad. A szóváltás során néhány zsidó hallgatót megütnek. Az incidensnek dr. Nagy József rektor megjelenése vet véget.	MTI
1923. december 16.	A pécsi keresztény főiskolai hallgatók szervezetei a numerus clausus betartása érdekében nagygyűlést hívnak össze. A gyűlés memorandumot fogad el, amelyben az ifjúság kéri, hogy az egyetem összes tantermében, ünnepség keretében keresztet helyezzenek el. Az első félévben beiratkozásnál a numerus clausust olyan értelemben foganatosítsák, hogy a zsidó hallgatók felvételénél a 6,5%-ot a következő évtől kezdve betartsák. A felsőbb évfolyamokra való felvételeknél a zsidók külföldi egyetemen hallgatott félévei szerzett jogokat ne képezhessenek, tanársegédek és fizetési gyakornokok ne lehessenek.	MTI

1923. december 26. Az ÉME néhány tagja bombát robbant a csongrádi Izraelita Nőegylet Magyar Király szállóban tartott jótékonysági bálján, aminek következtében több ember meghal, és számosan megsebesülnek. [Az 1924. szeptember 17-26. között, Szolnokon lefolytatott tárgyaláson három rendbeli emberöléssel és huszonöt rendbeli emberölési kísérlettel vádolják az elkövetőket.] -

1924

1924. az év folyamán	Kibocsátják az 58 921/1924. BM számú belügyminiszteri rendeletet a kóbor és letelepedett cigányokról.	Hegedűs
1924. január 4.	Sándor Pál, az OMIKE elnöke határozati javaslatot terjeszt a nemzetgyűlés elé, amelyben javasolja a numerus clausus-törvény hatályon kívül helyezését, továbbá egy zsidó egyetem felállítását, a javaslatot azonban leszavazzák.	Gyurgyák
1924. január 7.	A belügyminiszter engedélyt ad a <i>Chevra Kadisa Izraelita Szentegyletnek</i> a Miskolcon létesítendő izraelita kórház felépítésére szánt pénzadományok gyűjtésére Miskolcon, valamint Borsod, Abaúj-Torna, Gömör, Zemplén és Heves vármegyékben.	MTI
1924. február	A csehszlovák sajtó a népszövetségi kölcsön érdekében tett magyar blöffnek tekinti a kisebbségek nyelvhasználatáról szóló magyar rendeleteket.	BIZ
1924. február 13.	A vallás- és közoktatásügyi miniszter a debreceni zsidó főgimnázium I-III. osztályainak a nyilvánossági jogot az 1923/1924 tanévre megadja.	MTI
1924. február 22.	Rónai Zoltán volt igazságügyi népbiztos a <i>The New Leader</i> -ben megjelent cikkében élesen bírálja Magyarországot, és említést tesz az EME csongrádi merényletéről.	BIZ
1924. február 29.	A nemzetgyűlés elfogadja a nemzetiségek bíróság előtti nyelvhasználatát szabályozó 1924. évi II. tc.-t. (Végrehajtási utasításul az 1924. november 5-én megjelent 7500/1924. ME. sz. rendelet szolgál, a kisebbségi vidékeken alkalmazott tisztviselők szükséges nyelvismeretéről.)	Tilkovszky
1924. március 22.	A <i>Pester Lloyd</i> meghívja Magyarországra a csehszlovák sajtó képviselőit, hogy személyesen tájékozódjanak a magyarországi tótok helyzetéről.	MTI
1924. március 29.	A magyar külügyminisztérium és a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság budapesti követsége megállapodik a menekültek hátrahagyott ingóságainak kölcsönös hazaszállításáról. Mindez oly módon történik, hogy a két állam meghatározott időközökben az érdekeltek meghatározott csoportjait bocsátja be területére. Magyar részről az első csoport a Bácskából menekült tisztviselőkből, a második a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság területéről menekült katonatisztekből, a harmadik pedig a Bánságból, Baranyából, a Muraközből s a Horvát- Szlavón- és Dalmátországból menekült tisztviselőkből áll. A Szerb-Horvát-Szlovén Királyság részéről az első csoportba az úgynevezett szegedi háromszögből eltávozott lakosok, a másodikba az úgynevezett bajai háromszögből, a harmadikba pedig a Baranyából eltávozott szerbek tartoznak.	MTI
1924. április	Az 1923. évi tífusjárványok miatt a népjóléti miniszter elrendeli, hogy „...a cigányokat, valamint a tömeg lakások lakóit egészségi állapotukra és ruhatetvességre egyénenként meg kell vizsgálni. Ezeket a vizsgálatokat hetenkint egyszer meg kell ismételni. A vizsgálat eredményéhez képest a cigányokat és egyéb gyanús egyéneket egyenként fertőtleníteni és tetvetleníteni kell. Intézkedik a miniszter a fehérmű és egyéb ruhanemű tetvetlenítéséről. Nagyfokú eltevésedés esetén a cigányok haját és összes szőrzetét le kell nyírni, illetve le kell borotválni.”	MTI

1924. április 18.	A nemzetgyűlés megszavazza a szanálási törvényt, amelynek meghozataláig a német diplomácia – a Gömbös-féle szélsőjobboldali ellenzék felülkerekedésétől tartva – bizonyos kíméletet tanúsított Bethlennel szemben, a német kultúregyesület megvalósításának késlekedése miatti támadások terén.	Tilkovszky
1924. április 19.	A belügyminiszter a Hajdúszoboszlón Bodnár László felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő <i>Hortobágy</i> című politikai hetilap további megjelenését és terjesztését az ország belső rendjét és közbiztonságát veszélyeztető közleményei miatt betiltotta. A szóban forgó sajtótermék közleményeinek tárgya, hangja a felekezeti békétlenség szítását és különösen a zsidó felekezet elleni gyűlölet felkeltését célozza.	MTI
1924. június 6 – 7.	A szegény tüdőbetegek megsegítésére rendezett gyűjtéshez több budapesti cigányzenekar is csatlakozik. A cigányzenekarok a kávéházaik előtti és körüli urnáknál muzsikálnak élükön Radics Bélával, Berkes Bélával, Kozák Gáborral, Magyary Imrével. Az Egyetem téren Varjas Antal énekel cigányzenekarával. Este 11 órakor minden kávéházban és étteremben a cigányprímások egységesen kiválasztott három olyan magyar nótát muzsikálnak, amelyekkel a közönséget a nap jelentőségére emlékeztetik.	MTI
1924. június 21.	A szociáldemokrata <i>Volksstimme</i> kénytelen beszüntetni megjelenését.	Tilkovszky
1924. június 21.	A belügyminiszter megengedi, hogy a nyíregyházi <i>Status Quo Izraelita Hitközség</i> és <i>Chevre Kadisa</i> egyesület a Nyíregyházán létesítendő kórház felépítéséhez szükséges anyagi eszközök megszerzésére július 1-jétől egy évi időtartamon át gyűjtőívekkel Szabolcs, Hajdú, Bihar, Szatmár és Bereg vármegyék területén kizárólag zsidó hitsorsosai körében pénzbeli, Nyíregyháza város területén pedig ezenkívül még természetbeni adományokat is gyűjthessen.	MTI
1924. június 26.	A <i>Fortnightly Review</i> munkatársa tizenöt oldalra terjedő cikket közöl, amelyben a Magyarországon és a környező államokban élő kisebbségek helyzetét hasonlítja össze. A cikk írója arra a megállapításra jut, hogy a tót és egyéb nemzeti kisebbségeknek a mai Magyarországon összehasonlíthatatlanul jobb dolguk van, mint azoknak a szerencsétlen magyaroknak, akik az említett többi országban laknak.	MTI
1924. július	Baranya és Tolna vármegyékben a szerb megszállás alatt elkövetett erőszakos, és vagyon elleni cselekmények felderítésére széleskörű nyomozás folyik. A gyanúsított személyek valamennyien cigányok. A nyomozás egy, a soproni börtönben raboskodó cigány elkövető vallomása alapján indult.	MTI
1924. július 3.	A <i>Slovensky Dennik</i> cikkében a békési tótok sanyarú helyzetéről ír. A beszámoló szerint saját nyelvüket szinte sehol nem használhatják és a tannyelvi törvényt sem tartják be a magyar hatóságok.	BIZ
1924. július 11.	A prágai kisantant-konferencián az MTI forrásai szerint a kisantant-államok a kisebbségi panaszok ügyében a Népszövetség előtt követendő egységes fellépésről döntenek. A fellépés alapja a Magyarországon élő nemzeti kisebbségek jogfosztottságára való hivatkozás lenne, utalva arra, hogy a magyar kisebbségi rendeletnek fogamatja nincsen.	MTI
1924. július 14.	A <i>Fortnightly Review</i> munkatársa, Francis Maxwell terjedelmes cikket közöl Magyarországon élő kisebbségek helyzetéről. A cikkíró a magyar rendelkezéseket előremutatónak, míg a környező országok kisebbségvédelmi intézkedéseit kevésnek értékeli.	MTI
1924. július 15.	A belügyminiszter megengedi, hogy a püspökladányi izraelita hitközség, templomának felépítésére egy éven át – kizárólag hitsorsosai között – az ország egész területén – Budapest kivételével – pénzadományokat gyűjthessen.	MTI

1924. július 15.	A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium lehetőség szerint a C-típus alkalmazását tartja kívánatosnak.	Tilkovszky
1924. július 23.	A németajkú Teked község lakossága úgy dönt, hogy maradjon iskolája tannyelve magyar „... <i>egyfelől azért, mert Magyarországon lakik, másrészt, mert a magyar falvak közé beékelve, úgy a társadalmi, mint a gazdasági életben feltétlenül szükséges a magyar nyelv tudása, a német anyanyelvet pedig amúgy sem felejtik el</i> ”.	MTI
1924. augusztus 3.	A Magyarországi Német Népművelődési Egyesület /MNNE/ – Ungarländisch-Deutscher Volksbildungsverein /UDV/ újralakuló közgyűlését a Várszínházban tartják. Elnöknek Gratz Gusztávot, ügyvezető alelnöknek Bleyer Jakabot választják meg. Elnökhelyettesek: dr. Bleyer Jakab volt miniszter, Bónitz Ferenc miniszteri tanácsos, dr. Dengl János egyetemi tanár. Igazgató: Wild József nemzetgyűlési képviselő. A tisztikarban helyet foglal még Frühwirth Mátyás, Gschwindt Ernő, Kühne Lóránt, Marschall Ferenc, Neuberger Ferenc, Pintér László nemzetgyűlési képviselők és Herczeg Ferenc.	Tilkovszky, MTI
1924. augusztus 23.	Bernben, az <i>Interparlamentáris Unió</i> ülésén nemzeti kisebbségek ügyében Lukács György titkos tanácsos, nemzetgyűlési képviselő fejti ki a magyar álláspontot. Beszédében leginkább a határon túli magyarság jogfosztottságát emeli ki és rámutat arra, hogy a kérdésben a Népszövetség munkája nem ér el eredményeket.	MTI
1924. augusztus 23.	A magyar zsidók szövetsége levelet intéz az Egyesült Államok elnökjelöltjeihez, kérve, hogy megválasztásuk esetén tegyenek lépéseket a magyarországi zsidók elnyomásának megszüntetése érdekében. A levélben azt mondják, hogy Magyarországon oktatási, társadalmi, gazdasági és politikai tekintetben olyan megkülönböztetésben részesítik a zsidókat, ami jóformán lehetetlenné teszi számukra, hogy ott éljenek.	BIZ
1924. szeptember 17-26.	A csongrádi zsidó bál elleni bombamerénylet tárgyalása a szolnoki törvényszéken.	MTI
1924. szeptember 19.	A MNNE alapszabályainak belügyminiszteri jóváhagyása.	Tilkovszky
1924. szeptember 21.	Bleyer cikke a <i>Sonntagsblatt</i> -ban az iskolakérdésben tapasztalható akadályokról.	Tilkovszky
1924. szeptember 28.	Bleyer újabb cikke a <i>Sonntagsblatt</i> -ban: Javaslat a kormánynak az iskolakérdés megoldásáról.	Tilkovszky
1924. október 19.	A <i>Magyar-Lengyel Egyesület</i> ünnepélyt rendez, és szentmisével emlékezik a szabadságharcban vértanúhalált halt lovassági ezredesre Mieczyslaw Woroniecki hercegre.	MTI
1924. október 23.	Gömbös Gyula a Parlament folyosóján tett azon nyilatkozatára vonatkozólag, hogy szükség esetén erőszakkal is kész megakadályozni azt, hogy Budapesten a zsidóság többségként vonuljon be a városházára, a MTI megkeresésére gróf Bethlen István miniszterelnök a következő kijelentést tette: „Az a nyilatkozat veszedelmesen hasonlít ahhoz a deklarációhoz, amelyet a szociáldemokrata párt tett 1919. elején, amiben szó volt róla, hogy a Károlyi-kormány elrendeli az általános választásokat. Kijelentették akkor a szocialisták, hogy az ország ám válasszon polgári többséget, ők ezt a döntést jogosnak soha el nem fogják ismerni és szervezeteik útján majd gondoskodnak róla, hogy a törvényhozás polgári többsége akaratát ne érvényesíthesse. Ha más szavakkal is, de lényegében hasonlót tartalmaz a Gömbös féle nyilatkozat is. Van azonban a nagy belső hasonlóság mellett egy erős különbség is, az akkori és a mostani fenyegetés közt: a szociáldemokrata párt tagjai bent ültek akkor a kormányban, a hatalom urai voltak, meg is tudták volna tehát csinálni azt, amit beígértek, ez a mai nyilatkozat azonban nem felelős helyről hangzott el és szemben áll vele egy törvényes kormány, amelynek	MTI

	<i>mindig meg lesz az ereje és bátorsága is hozzá, hogy a polgárok szabadságát és politikai véleményének megnyilatkozását bárhol is támadással szemben is megvédelmezze.”</i>	
1924. október 31.	Megszületik az 1924. évi 7500. ME sz. rendelet a közhivatalokban megüresedő állásokra a kisebbségi nyelvekben jártas személyek alkalmazásáról. A rendelkezés szerint a közhivatalokban, kinevezés vagy választás útján betöltendő bármilyen állásra a jövőben csak olyan személyt lehet kinevezni, illetőleg kijelölni, aki annak a kisebbségnek a nyelvében, amelyhez az illető működési területén a lakosság legalább egyötöde tartozik, annyira jártas, amennyire az a hivatal ellátásához elengedhetetlen.	Balogh-Sipos, MTI
1924. november 2.	A Pesti Izraelita Hitközség saját halottainak tekinti a hazaszállított zsidó hősi halottakat és diszszírhelyen temetik el őket.	MTI
1924. november 3.	Az európai német kisebbségek bizottságának berlini ülése. Bleyer Jakab is jó hatásúnak vélné, ha Németország maga is megfelelően rendezné saját nemzetiségei helyzetét.	Tilkovszky
1924. november 13.	Hivatalosan is megalakul a <i>Magyar Nemzeti Függetlenségi (Fajvédő) Párt</i> , amelyet az <i>Egységes Pártból</i> kiváló képviselők (Bajcsy-Zsilinszky Endre, Eckhardt Tibor) hoztak létre. A párt vezetője és elnöke Gömbös Gyula. Az 1926. decemberi parlamenti választásokon négy mandátumot szereznek. A pártot Gömbös 1928 szeptemberében feloszlatta, a párt képviselői és tagjai nagyrészt visszaléptek a kormánypártba.	Gyurgyák
1924. november 14.	Megalakul a <i>Magyar Külügyi Társaság</i> nemzeti kisebbségi szakosztálya. Elnöke: Lukács György, alelnökei: Paikert Alajos és Ludwig Ernő, előadója: Póka-Pivny Béla.	MTI
1924. november 15 – 21.	E. Brekenfeld, németországi szövetkezeti szakember, Gündisch kalauzolásával Budapesten és Pécsen felméri egy magyarországi volksdeutsch szövetkezeti szervezet kiépítésének lehetőségeit.	Tilkovszky
1924. november 25.	Bleyer memoranduma Bethlen miniszterelnökhöz: A hazai németiség elemi népoktatásügyének jelenlegi állapotáról. (Panaszok és javaslatok.)	Tilkovszky
1924. december 19 – 20.	A miskolci fajvédők és zsidó fiatalok két egymás utáni este verekedést rendeznek.	MTI
1924. december 30.	A belügyminiszter a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértésben megengedi, hogy a Szabolcs megyei Polgár község ortodox izraelita hitközsége a templomának és rituális fürdőjének javításához szükséges anyagi eszközök részbeni megszerzése céljából a jövő évben gyűjtőívekkel az ország egész területén – de kizárólag hitsorsosai körében – pénzbeli adományokat gyűjthessen.	MTI

1925

1920-as évek közepe	Létrejön külhoni példák nyomán egy sajátos kényszerasszimilációs alakulat, a Krisztushívő Zsidók Szövetsége.	Zeke
1925. az év folyamán	Groszberg Lipót, majd Groszberg Jenő szerkesztésében megjelenik az ortodox <i>Zsidó Újság</i> . A lap 1938 decemberéig jelenik meg.	Gyurgyák
1925. az év folyamán	Forgács Antal rendező elkészíti Szigligeti Ede színművének filmváltozatát, a <i>Cigány</i> című magyar filmet. Címszereplő: Rózsahegyi Kálmán.	Hegedűs
1925. január	A MNNE Bleyer-féle volksdeutsch szárnya a Német Alapítvány (Deutsche Stiftung) révén ezentúl rendszeres pénztámogatásban részesül. Ugyancsak ennek anyagi támogatásával jut egy nyomdai üzem birtokába, amely ténylegesen egy berlini megbízott vezetése alatt működik.	Tilkovszky
1925. január 1.	A <i>Joint Foreign Committee of the Jewish Board of Deputies and the Anglo Jewish Association</i> újabb beadványa a Népszövetséghez a magyarországi numerus clausus ügyében.	Gyurgyák
1925. január 14.	A belügyminiszter, a népjóléti- és munkaügyi miniszterrel egyetértve megengedi, hogy az <i>Országos Bikur Cholin Betegeket Gyámolító Egyesület</i> (Budapest VIII. Kertész utca 32.) az izraelita szegény sorsú betegek javára január 1-től számítva egy éven át kizárólag izraelita hitsorsosaik körében a székesfőváros területén perselyekkel pénzzadományokat gyűjthessen.	MTI
1925. január 16.	A magyarországi horvátok Horvátjárfaluban és Dunacsúnban Pintér László nemzetgyűlési képviselő beszámolójával kapcsolatban nagygyűlést tartanak. A nagygyűlésen tiltakoznak a horvát nemzetnek a szerb kormány által inszenált üldözése ellen, „... amely a kisebbségi jog lábbal tiprása és a szerb kormány által a nemzetközi szerződésekben a kisebbségi kérdésben vállalt kötelezettségek flagrns megsértése”.	MTI
1925. január 18.	A Magyar Országos Véderő Egyesület közgyűlésen Gömbös Gyula lemond országos elnöki tiszteréről, helyébe Zsilinszky Endre nemzetgyűlési képviselőt választják meg.	MTI Heti Kiadás
1925. január 30.	A debreceni törvényszék tárgyalja Butykay Elemér miskolci erdőfőtanácsos perét. Butykay ellen a királyi ügyészség izgatás miatt emelt vádat. A vád szerint az Ébredő Magyarok Egyesületének miskolci csoportja 1924. év májusában propaganda-nagygyűlést tartott, melyre a város közönségét falragaszokon hívta meg. A rendezőség a meghívóban élesen állást foglalt a zsidóság ellen. A plakátot a rendőrség engedélyével ragasztották ugyan ki a hirdetőoszlopra, de az ügyészségnek nem mutatták be. A plakát szövegéért a sajtójogi felelősséget Butykay Elemér vállalta. Dr. Balogh István ügyész vádbeszédében kiemelte, hogy az izgató tartalmú plakát abban az időben jelent meg, amikor a magyar politika felelős tényezői kölcsönért jártak külföldön. A vádbeszéd után dr. Ulain Ferenc tartotta meg védőbeszédét, melyben azt hangoztatta, hogy a zsidóság mint politikai tényező ellen jogosnak tartja a harcot.	MTI
1925. január	Az országos diákkongresszus többek közt olyan határozatokat hoz, melyben felkéri a keresztény újságírókat és lapokat szindikátus alapítására és arra, hogy a keresztény lapok szorosabb együttműködést tanúsítsanak. A numerus clausus esetleges eltörlése ellen a legerélyesebb küzdelmet határozzák el.	MTI

1925. január 31.	Baranya vármegye németajkú lakosságának független társadalmi állású vezetői, Pécsen a vármegye közgyűlési termében népes értekezletet tartanak. A felszólalók hangoztatják, hogy „...a németajkú lakosság nagy többsége, mint eddig, a jövőben is a magyarsággal teljesen egyetértőleg kíván a haza javára dolgozni és ennek sorsában mindenben osztozni. Teszi pedig ezt azon eszme szükségességétől áthatva, hogy itt Magyarországon csakis az »Ungarn, Ungarn über alles« elvnek van létjogosultsága, annál is inkább, mert a magyar állam, a magyar nép a később bevándorolt németajkú lakosságot mindenkor a haza teljes jogú polgáraiként kezelte és gazdasági, kulturális és politikai haladásában a magyarsággal egyformán támogatta. Baranya németajkú vezetői ezért az egész németajkú lakosság nevében elítélik azokat a bizonyos oldalról tisztán politikai és egyéni célok elérésére hangoztatott törekvéseket, amelyek itt Magyarországon külön német nemzetiségű szellemet, bizonyos alldeutsch német nemzeti öntudatot és ettől az öntudattól áthatott német kultúrának szükségességét akarják a köztudatba átvinni”.	BIZ
1925. február 14.	A belgrádi Vreme című lap szerint a SHS közoktatásügyi minisztérium a külügyminisztériumtól jelentést kér a magyarországi szerbek iskolaügyéről és a jelentés alapján fognak eljárni a jugoszláviai magyar iskolákkal szemben is. Kisebbségi körökben úgy vélekednek, hogy az SHS kormánynak ezek az intézkedései belpolitikai okokra vezethetők vissza. A magyar párhuzamos osztályok beszüntetését rövid időn belül várni lehet.	MTI
1925. február 17.	A Le Quotidien a népszövetségi uniók brüsszeli értekezletéről cikkezve ezt írja: „a magyar és a lengyel képviselők egyetértettek abban, hogy a numerus clausus hatályon kívül helyezendő”.	BIZ
1925. február 25.	A belügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértve megengedi, hogy az Országos Izraelita Patronage Egyesület február 20-ától számítva három hónapon át gyűjtőívekkel, valamint magánosokhoz intézett adakozási felhívásokkal az egész ország területén – de kizárólag hitsorsosai körében – pénzadományokat gyűjthessen.	MTI
1925. március 7.	Bethlen miniszterelnök értekezlete a németlakta megyék főispánjai és nemzetgyűlési képviselői részvételével, a helyi hatóságok sovinizmusának leküzdésére.	Tilkovszky
1925. március 18.	A katolikus püspökkari konferencia – Csernoch János hercegprímás elnökletével – megtárgyalja a MNNE panaszát; egyes egyházmegyei főhatóságok nem hajtják végre a katolikus iskolákban a kormány kisebbségi iskolarendeletét. Határozat: respektálni kell a lakosság óhaját.	Tilkovszky
1925. március 20.	A nemzetgyűlés ülésén gróf Bethlen István miniszterelnök beterjeszti a magyar államnak 1919. augusztus 7-től 1920. június 30-ig terjedő időszakban utalványozott kiadásairól és bevételeiről szóló kimutatást az állami főszámvevőszék vezetőjének jelentésével. A jelentésből kiderül, hogy a nemzeti kisebbségek minisztériumának kiadásai 4.849.391 koronára rúgtak.	MTI
1925. március 26.	Magyar Külügyi Társaság népszövetségi és külpolitikai, kisebbségi és nemzetközi jogi szakosztálya ülésezik. Az ülés tárgya dr. Boér Elek ny. egyetemi tanárnak, udvari tanácsosnak, a Társaság elnöki tanácstagjának előadása „A kisebbségi kérdés jogi megvilágításban” címmel.	MTI
1925. március 26 – 31.	A nemzetgyűlés közjogi és igazságügyi bizottsága az országgyűlés felsőházáról szóló törvényjavaslatot tárgyalja, ennek keretében határozatot hoz, melynek értelmében az izraelita vallásfelekezet képviselőit az izraelita hitközségek kiküldöttei által választott egy tag a felsőház tagja lesz.	MTI

1925. április 1 – 2.	Magyar-német kezdeményezésre megalakul a „ <i>Budapesti Munkaközösség a békeszerződések revíziójáért</i> ”. Magyar részről kikötik, hogy a kisebbségi kérdések tárgyalásából a magyarországi kisebbségi problémák kirekesztendők.	Tilkovszky
1925. április 17.	A vallás- és közoktatásügyi miniszter a budapesti izraelita alapítványi leánygimnázium I-VIII. osztályainak a nyilvánossági jogot és az érettségi vizsga tartásának jogát a folyó tanévre megadta. Ugyancsak megadta a miniszter a budapesti izraelita alapítványi reálgimnázium I-VI. a folyó tanévre a nyilvánossági jogot.	MTI
1925. április 26.	Megkezdzi szervezkedését a német lakta vidékeken a Magyar Faluszövetség, hogy elébe vágjon a volksdeutsch irányzat önálló gazdasági és kulturális terjeszkedésének.	Tilkovszky
1925. május 3.	A lengyelek nemzeti ünnepének alkalmából a magyar-lengyel egyesület emlékünnepeket szervez a Pátria-klubba és szentmisét a Ferencesek templomába. A kőbányai lengyel kolónia a kőbányai lengyel kápolnában hálaadó istentisztelet tart, melynek végén Danek Vince lelkész lengyelnyelvű szentbeszédet mond.	MTI
1925. május 14.	Pintér László nemzetgyűlési képviselő az MTI 37. Heti Kiadásában <i>Nemzetiségi politika</i> címmel rövid esszét közöl. Írásában ekképp fogalmaz: „Sokan vannak, akik bizonyos idegenkedéssel és ellenséges érzülettel fogadják, valahányszor a nemzeti kisebbségek jogairól és sérelmeiről hallanak. Ennél is élénkebb élményt vált ki, ha a kérdést nemzetiségi kérdésnek nevezik. Ez az idegenkedés érthető. A mai Magyarország a szó szoros értelmében nemzeti állam és nemzetiségileg egységes. Más fajú és nyelvű néptörzsek csak mint töredékek laknak benne. (...) Ám a politikát alá kell támasztani és annak őszinteségét igazolni kell, hogy itthon inagurált őszinte, loyális, türelmes politikával és még inkább megértő közigazgatással nemzeti kisebbségeink iránt. A „bűdös sváb” politikája eleget ártott, ezért ne állítsunk akadályokat az anyanyelven is való elemi oktatás elé és ne kiabáljunk mindjárt pángermanizmusról, ha a sváb vagy tót iskolát, német, tót elemi oktatást kér, ha németül vagy tótul is tudó jegyzőt, szolgabíró, járásbíró kér a területén és ott, azok előtt németül vagy tótul beszél. (...) Az erőszakos sovénpolitika az integritás sírásója”.	MTI Heti Kiadás
1925. május 31.	A magyarországi német főiskolások egyesületei (<i>Suevia, Gothia, Longobardia</i>) szorosabbra fűzik kapcsolataikat egymáshoz és a németországi diákszervezetekhez.	Tilkovszky
1925. június 18.	A fővárosi rendőrség egynapos razziája során 60 kóbor cigány került kézre. Közel 400 millió koronát, nagymennyiségű ezüstdísz és ékszert, úgyszintén ruhaneműt találtak náluk, amelyek lopásból származnak.	MTI Heti Kiadás
1925. június 21.	Értekezlet az iskolarendelet végrehajtása tárgyában. Bleyer a szülők befolyásolható iskolatípus-választása ellen, a <i>C-típusú</i> iskolák <i>B-típusúra</i> változtatásáért. Téma a tankönyvhiány és a német tanítóképzés megoldatlansága is.	Tilkovszky
1925. július 26.	Budaörs németajkú lakossága 263 hősi halottjának emlékére egy impozáns emlékművet – Pásztor János szobrászművész alkotását – avat.	MTI Heti Kiadás
1925. augusztus 12.	A vallás- és közoktatásügyi miniszter a kisebbségi tanítási nyelvű különböző iskolatípusok között választásra jogosultak erre vonatkozó nyilatkozattételére az augusztus 15-én lejárató határidőt a miniszterelnökkel egyetértően szeptember 15-éig meghosszabbítja.	MTI
1925. augusztus 13.	Megjelenik a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a miniszterelnökkel egyetértőleg kiadott 62.800/1925. VIII. a. számú rendelete a kisebbségi iskolák tantervének életbeléptetéséről.	MTI

1925. augusztus 14.	A prágai <i>Venkov</i> cikke a magyarországi tótok elnyomásával foglalkozik. A lap szerint a nógrádi és pestvidéki tótok állandóan panaszkodnak mert elnyomatásuk odáig megy, hogy az iskolában még a Miatyánkot sem szabad tótul tanulni. A szerző szerint, a tót evangélikusok elleni kampányt Raffay püspök vezeti.	BIZ
1925. augusztus 20.	A MNNE közgyűlésén Gratz elnöki megnyitóbeszéde állást foglal a magyarországi németiség ügyeibe való németbirodalmi beavatkozás ellen. Ez Bleyerék és támogatóik körében riadalmat kelt.	Tilkovszky
1925. augusztus 24.	A bécsi cionista nagygyűlés szónokai a magyarországi zsidóság vezetőit okolják azért, hogy Magyarországon tilos a cionizmus.	MTI
1925. augusztus 27.	Sárbogárdon sertésvészben elhullt állatok tetemét ássák ki környékbeli cigányok. A temetőőrökkel közelharcba keveredő cigányok végül pár sertés kiásása után tovább álnak.	MTI
1925. augusztus 30.	Az MSZDP Országos Német Bizottságának konferenciája szembeszáll azzal a pártban jelentkező felfogással (Büchler), amely lebecsüli a nemzetiségek közti munka jelentőségét, és az Országos Német Bizottság fenntartását feleslegesnek tartja. Harcolni kell a MNNE ellen, amely magának akarja kisajátítani a nemzetiségi jogok képviselését és védelmét, politikailag pedig reakciós: az urak eszköze, és a valódi népművelődéshez szerinte semmi köze.	Tilkovszky
1925. ősz	Paul Closs és Heinrich Köhler vezetésével megindul szászországi diákok gazdasági és politikai propagandaakciója a magyarországi német parasztság körében: terméshozam-növelő kísérletek németországi ingyen műtrágyával.	Tilkovszky
1925. szeptember	A román sajtó magyar csendőrök románok elleni garázdálkodásáról beszél. A jelentés szerint a garázdálkodást Sándor János és László József magyar csendőrtisztek követték el Körösszeg községben. Miután több embert súlyosan bántalmaztak, a parasztok kaszával és kapával vonultak ellenük, ekkor a csendőrök lövöldözni kezdtek. A verekezésnek huszonnyolc súlyos sebesültje volt. A két csendőrt a szomszéd községekből elősiető csendőrök tudták csak megfékezni.	BIZ
1925. szeptember 2.	Elfogják és Debrecenbe szállítják Friedländer Herman olaszliszka csodarabbit és társait, hamis milliós bankjegyek terjesztése miatt.	MTI
1925. szeptember 11.	A belügyminiszter a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg megengedte, hogy a nyírácsádi autonóm orthodox izraelita hitközség a rituális fürdője felépítéséhez szükséges anyagi eszközök részbeni megszerzése céljából 1925. évi szeptember hó 15. napjától számított három havi időtartamon át gyűjtőívekkel Szabolcs, Bihar, Hajdú és Szatmár vármegyék területén – de kizárólag hitsorsosai körében – pénzbeli és természetbeni adományokat gyűjthessen.	MTI
1925. szeptember 12.	A belügyminiszter a Magyarországon lakó örmény menekültek itt tartózkodásának megkönnyítése céljából a fennálló útlevélkényszer alól őket mentesítette. Egyidejűleg elrendelte a belügyminiszter, hogy az ország területén lakó azokat az örmény menekülteket, akik még más állampolgárságot nem nyertek, illetőleg valamely más állam hatóságától még útlevelet nem kaptak, ún. „személyazonossági igazolvánnyal” lássák el. A személyazonossági igazolvány az országban igazoló okmányul, az ország határain való átutazásnál pedig útlevélpótló okmányul szolgál. Az igazolványokat kizárólag a belügyminisztérium VII. Közbiztonsági osztálya állíthatja ki legfeljebb egy évre.	MTI
1925. szeptember 16.	A debreceni ítéletábra 600 millió korona óvadék fejében szabadlábra helyezi Friedländer Herman olaszliszka csodarabbit, akit bankjegyhamisítással vádolnak.	MTI

1925. szeptember 18.	A belügyminiszter az igazságügy miniszterrel egyetértve megengedi, hogy az <i>Országos Izraelita Patronage Egyesület</i> gyermekvédelmi céljai javára szeptember 10-től kezdve egy éven át gyűjtőívekkel, valamint postán továbbított adománygyűjtési felhívások útján az egész ország területén – de kizárólag izraelita hitsorsosai körében – pénzadományokat gyűjthessen.	MTI
1925. október 14-16.	Az Európai Szervezett Nemzetkisebbségek Kongresszusának megalakulása Genfben. Főtitkár: Ewald Ammende. Számbeli többség és szellemi irányítás a német és magyar kisebbségek blokkja részéről. A magyarországi német kisebbséget Gündisch képviseli.	Tilkovszky
1925. október 17.	A debreceni közgyűlés újra megszavazza a 10.000 aranykorona támogatást az épülő zsidó gimnázium segélyezésére, és feliratban kéri a belügyminisztert, hogy engedélyezze, annak ellenére, hogy első alkalommal nem járult hozzá.	MTI
1925. október 20.	Barcs község elhatározza, hogy az ott lakó vándorcigányok letelepítésére a „vagyonváltság földekből” két hold földet lakóhelyül átenged.	MTI
1925. október 20.	A nemzetgyűlés pénzügyi bizottságának ülésén Peyer Károly megnyugtató kijelentést kér a kormánytól abban a tekintetben, hogy a csonka-magyarországi kisebbségek számára biztosított jogok a gyakorlatban is teljes mértékben érvényesüljenek. Gróf Bethlen István miniszterelnök részletesen válaszolva kifejtette, hogy „... ő kezdettől fogva azon van, hogy a trianoni szerződésben a kisebbségek jogainak biztosítására vállalt kötelezettségen túlmenő kisebbségi jogok – amelyeket a kérdés minden részletét felölelő alaprendeletben szabályozott a kormány – a gyakorlatban minden vonalon érvényesüljenek. Erre a kérdésre a kormány a lehető legnagyobb figyelmet fordítja. Első sorban iskolai téren teszi ezt. Ez év nyarán kibocsátott rendelettel részletesen szabályozta a kisebbségi iskolatípusok tantervét, módot nyújtván az érdekelt szülőknek arra, hogy e típusok közül válasszanak. Hangoztatta a miniszterelnök, hogy az állami és a községi iskolák tekintetében feltétlenül érvényt szerez a fennálló törvényes rendeletnek. (...) A nyelvhasználat tekintetében fennálló általános rendelkezések gyakorlati érvényesülését a bíróságok előtt és a közigazgatási hatóságoknál a most munkában lévő külön rendeletekkel fogja biztosítani”.	MTI
1925. november	A román sajtó a magyarországi románok sanyarú helyzetéről ír. Több cikkben a hatóságok, elsősorban a csendőrség sorozatos zaklatásairól beszél.	MTI
1925. november 24.	Lengyel Géza vízvári kántortanítót 50 éves munkássága alkalmából köszöntik. A körjegyző méltatásában kiemeli, hogy neki köszönhető, hogy a horvátajkú Vízvár község ma már egészen megmagyarosodott.	MTI
1925. november 29.	A budapesti görögkeleti román egyház huszonöt éves fennállását ünnepli.	MTI
1925. november 30.	Perlaky György nyilatkozatot tesz „A mondvacsínált magyarországi nemzetiségi kérdésekről” címmel az MTI Heti Kiadásának, melyben kifejti, hogy „a Csonka-Magyarországon élő nemzeti kisebbségek olyan loyális bánásmódban részesülnek, amilyenben talán sehol a világon. Panaszra nincs is okuk. Nem is szoktak panaszkodni”.	MTI Heti Kiadás
1925. december	A Nemzetek Szövetsége Tanácsa napirendre tűzi a magyarországi numerus clausus ügyét.	MTI

1925. december 12. A Népszövetség Tanácsa de Mello-Franco előterjesztésére úgy döntött, hogy tudomásul veszi a magyar kormány érvelését, nevezetesen, hogy a numerus clausus-törvény kivételes és átmeneti intézkedés, továbbá elvárja a kormánytól, hogy a törvényt megváltoztassa. Klebelsberg erre ígéretet tett. *Gyurgyák*
1925. december 14. A soproni népszavazás évfordulója alkalmából – a Thurner Alapítvány támogatásával – harminckét németajkú tanulót jutalmaznak, akik magyar nyelvből a legjobb eredményt érték el. *MTI*

Táblázatok, grafikonok

Az MTI 1920 és 1945 közötti hírchívuma a Magyar Országos Levéltárban található K 428-as törzsszámú, a Magyar Távirati Iroda fondjába tartozó „Könyomatosok” című állag a) és i) sorozataként. A hírchívumot 2009 és 2010 között digitalizálták, ezzel nagyban megkönnyítve az óriási iratanyag kutatását.¹⁰⁴ Ugyanakkor különös körültekintéssel és az elvégzett munka, kutatás iránti fegyelemmel és lelkiismeretességgel kellett eljárni az adatbázis készítése során, mert az mti.hu keresőmotorja nem működik az általános digitális-internetes keresési szabályok szerint.¹⁰⁵

Szókapcsolatokra keresni nem érdemes, mert a nehezen működő keresés és rossz minőségű eredeti miatt, rosszul felismert karakterek is szűkítik a találatokat. Van, hogy a szókapcsolat egyik tagját helyesen ismerte fel a karakterfelismerő szoftver, míg a másik tagját nem. Ebben az esetben a szókapcsolatra keresés nem hoz eredményt. A keresésen az általános gyakorlat szerinti, idézőjel közé tett szókapcsolatok sem mindig hoznak eredményt. Az MTI híradatbázis súgója¹⁰⁶ szerint nem szükséges az idézőjel és a szavak közé tett ÉS vagy „+” jel, mint általánosságban. Valójában ezektől csak megzavarodik a kereső.

A szókapcsolatok esetében érdemes volt külön-külön a két taggal keresni. Így ha átfedésekkel is, de a lehetőségekhez mérten a legjobb valós találati arányt tudtuk elérni. Többször előfordult, hogy a rossz minőségű eredeti (kézzel beleírtak, kifakult, félre- vagy egymásra csúszott sorok, stb.) vagy a gépelő hibájából nem ismerte fel a karakterfelismerő szoftver az egyik tagot. Például a „numerus clausus” szókapcsolat tagjai – a vizsgált korszak szóhasználatában – gyakorlatilag csak együtt értelmezhetőek, jobban mondván a két szónak csak közös szókapcsolati előfordulása ad releváns találatot a kutatás szempontjából. Így értelemszerű lenne a közös keresés, pl. így: "numerus clausus" vagy numerus+clausus, vagy numerus ÉS clausus. Mégsem ad meg minden számunkra érdekes, találatot. Az 1920-as évben

¹⁰⁴ Vince Mátyás: *Nyitott archívumok - az MTI az interneten elérhetővé tette régi híreinek nagy részét.* in. *Tudományos és műszaki tájékoztatás*, 2010. 3. sz. 91-94. illetve online: http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5300&issue_id=513 (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

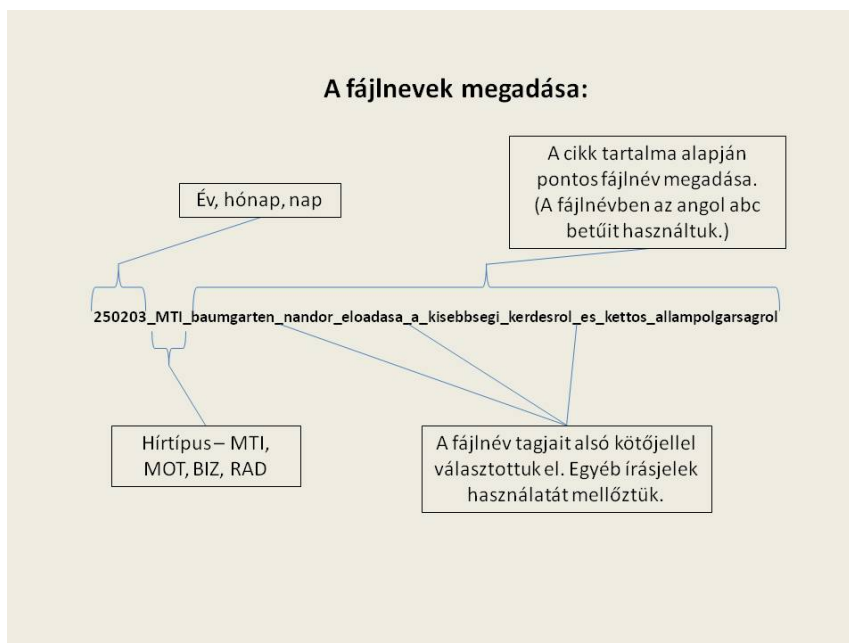
¹⁰⁵ Ezt részben a bedigitalizált anyag minősége okozhatja. (Nehezen olvasható, sok helyen géppel és kézzel javított dokumentumok, össze-vissza tördelve, elcsúszott, elforgatott bekezdésekkel.) A csonkolt szavas keresés a digitalizált szöveg és a programozás esetleges hibái miatt nem működik. Egyes esetekben kiadja a találatokat, de minden esetben végig kell vinni a szóba jöhető és az adatbank építése szempontjából fontosnak tartott toldalékolt változatokkal is. (Néha van átfedés – mintha működne a csonkolt szavas keresés –, néha abszolút nem.)

¹⁰⁶ Az MTI híradatbázis súgója online elérhető: <http://archiv1920-1944.mti.hu/Pages/..%5CPages%5CPDFhelp.html> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

a rendelkezésre álló három hónapnyi digitalizált MTI-hírkiadásban a közös, szókapcsolati keresés három találatot ad, melyből kettő releváns. Ha külön vizsgáljuk, a *numerus*ra négy találatot ad, melyből három releváns, míg a *clausus*ra kilenc találatából hét jó. Messze nem általános, de elő-előforduló eset, hogy a *numerus clausus* „k”-val van írva, így: „*klausus*” (sic!).

A találatokat egy összesítő táblázatba is mindig bevezettük, melyben hat oszlopban rögzítettünk információt az adott MTI-s hírről, mindezt azért, hogy könnyebb legyen keresni, adott témákra leszűkíteni a kapott forrástömeget. Az első oszlopban mindig a hír típusát és évszámát jelöltük, pl. MTI 1920 (értsd *MTI hírkiadás, 1920*), vagy pl. BIZ 1921 (értsd *Bizalmas értesítések, 1921*). A keresési, adatbázis-építési szabályok bevezetésénél arra törekedtünk, hogy azok (a későbbiekben) az egész MTI-s hírarchívum kutatásánál használhatók legyenek. Az MTI konszern újabb kiadványai esetében, az 1938 és 1944 közötti időszakban a RÁD (értsd a *Rádiófigyelő* hírei) és az 1929 és 1944 között a MOT (értsd *Magyar Országos Tudósító* hírei) rövidítéseket lehetne alkalmazni, ahogy az online kereső szűkítője is használja.

A második oszlopban az online híradatbázisból lementett egyes hírek fájlnevét jelenítettük meg (szintén a későbbi adatbázisszerű felhasználást megkönnyítendő), az angol abc betűit használva és az egyes elemeket alsó kötőjellel elválasztva.

A harmadik, „*Melyik kisebbségre vonatkozik*” mező alatt, a hírben konkrétan megemlített, megjelenő vagy egyértelműen vonatkoztatható kisebbség került megjelölésre. Ha gyaníthatóan, de biztosan nem igazolhatóan egy kisebbségre, vagy annak tagjára vonatkozik,

akkor kérdőjellel jelöltük és feltevésünket a megjegyzés rovatban, zárójelben külön jeleztük is.

A negyedik, „*Település*” mező értelmezését kiterjesztve használtuk. Abban az esetben, ha a hír nem vonatkozott konkrét településhez, viszont jól meghatározott földrajzi egységhez igen (pl. vármegyék, tájegységek, országrészek), akkor ez utóbbi információt is ebbe a mezőbe írtuk.

Az ötödik „*Egyéb*” oszlopba a hírhez kapcsolódó fontosabb kulcsszavakat és témákat (népiskolai törvény, nyelvhasználat, numerus clausus stb.) írtuk, míg a hatodik, „*Megjegyzés*” rovatban a felmerülő egyéb információkat, rövid magyarázatokat és „*Pro domo!*” utasításokat¹⁰⁷ tüntettük fel.

Mind a 13 magyarországi, törvényileg nevesített kisebbség¹⁰⁸ nevére (és azok toldalékos alakjaira) – az adatbázis teljességre törekvő szellemisége miatt – rá kellett keresnünk, akkor is, ha az adott korszak ezt nem feltétlenül indokolná. Ezen kívül, ha az adott időszakban más névváltozat vagy írásmód is használatos volt egy-egy kisebbségre, nemzetiségre (pl. rutén/ruthén, cigány/czigány), akkor természetesen ezekkel is keresést végeztünk.

A keresési szavakról és a releváns találatokról külön statisztikát vezettünk, hogy mérni lehessen a nemzetiségek súlyát, szerepét, megjelenését az MTI-s hírekben. (Releváns találatok alatt értjük azon magyar nyelvű találatokat,¹⁰⁹ melyek az adatbank-építésnek megfelelnek, azaz a magyarországi kisebbségekre/nemzetiségekre vonatkoznak, illetve azokkal foglalkoznak.) Ha átfedés volt a találatok között, azaz több keresőszó is ugyanarra a találatra mutatott, akkor egyszer mentettük el, de mindegyik keresőszónál releváns találatként számoltuk. (Ezért nem feltétlenül azonos az összes releváns találat száma, az adott év összes cikkének számával.)

¹⁰⁷ Az MTI szerkesztői a legfontosabb hírek előtt vagy után rövid megjegyzésben jelezték a lapok szerkesztőinek az egyes hírekkel kapcsolatos tudnivalókat, kéréseket, utasításokat. Így például kormányzati szervek utasítását, hogy a lapok az adott hírt közöljék, mi több méltassák (!).

¹⁰⁸ Az 1993. évi LXXVII. törvény: A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól. online elérhető jogtár: <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=9019> (utolsó letöltés: 2012. november 30.)

¹⁰⁹ Az MTI az 1920-as évek első felében a legfontosabb híreket német nyelven is továbbította előfizetői felé.

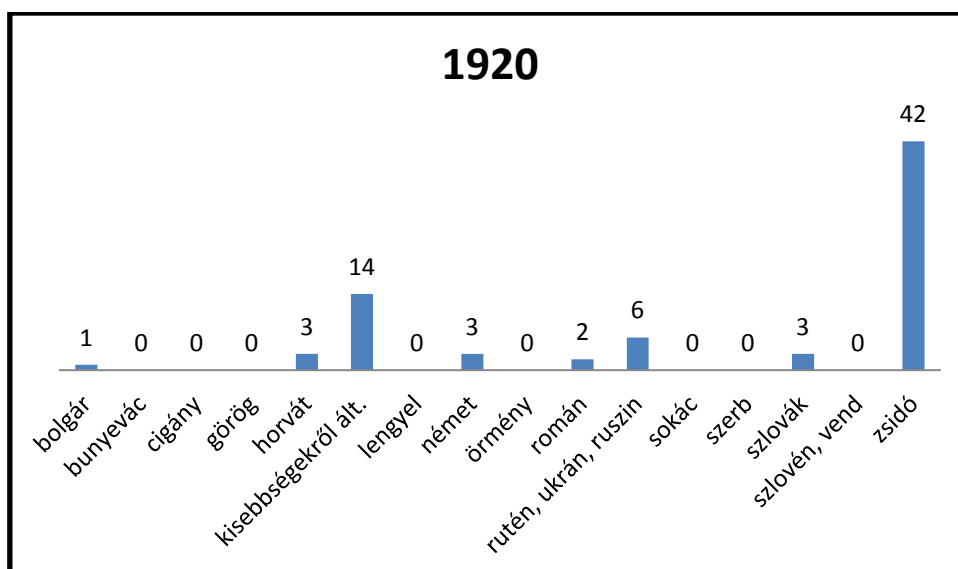
A kutatáshoz felhasznált keresőszavak statisztikája

Felhasznált keresőszavak	1920		1921		1922		1923		1924		1925		Összesen	
	találatok száma	releváns találat	találatok száma	releváns találat	találatok száma	releváns találat	találatok száma	releváns találat	találatok száma	releváns találat	találatok száma	releváns találat	találatok száma	releváns találat
ajkú	0	0	5	3	4	2	5	5	1	1	3	2	18	13
antiszemita	8	2	15	5	12	1	28	2	12	1	29	3	104	14
antiszemiták	0	0	2	0	1	0	0	0	2	1	3	0	8	1
antiszemitizmus	0	0	1	0	4	2	0	0	1	1	4	0	10	3
anyanyelv	1	0	2	1	0	0	3	2	1	0	5	1	12	4
anyanyelven	1	0	2	0	3	0	1	1	0	0	3	2	10	3
anyanyelvén	1	0	2	0	3	0	7	5	4	1	1	0	18	6
anyanyelvű	1	0	13	7	7	4	7	5	3	1	7	1	38	18
bleyer	6	2	5	1	5	1	2	0	3	1	5	3	26	8
bolgár	95	0	213	4	328	1	432	1	280	0	631	0	1979	6
bolgárok	7	0	9	0	32	0	28	0	12	0	54	2	142	2
bunyevac	1	0	0	0	1	0	0	0	6	0	6	0	14	0
bunyevacok	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	0	5	0
cigány	1	0	4	2	0	0	5	3	10	3	21	4	41	12
cigányok	0	0	3	0	2	2	5	3	4	2	4	4	18	11
cigányság	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
clausus	4	3	2	0	5	2	4	1	0	0	22	14	37	20
czigány	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0
délszláv	67	2	100	0	28	0	16	0	51	0	21	0	283	2
délszlávok	7	0	5	0	1	0	1	0	4	0	6	1	24	1
diszkrimináció	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
etnikai	3	0	18	0	7	0	5	1	3	0	6	0	42	1
etnikum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
faj	28	1	129	4	66	1	51	5	41	3	52	2	367	16
faji	14	1	40	3	34	2	23	8	23	1	27	2	161	17
görög	187	0	467	0	646	0	446	0	208	0	431	0	2385	0
görögök	8	0	155	0	189	0	49	0	19	0	70	0	490	0
hitközség	0	0	14	6	9	3	5	3	18	8	24	6	70	26
horvát	22	3	177	22	130	6	102	7	314	2	295	5	1040	45
horvátok	5	1	27	5	19	1	23	1	65	0	50	3	189	11
izraelita	2	1	23	9	20	2	18	8	31	18	30	24	124	62
kisebbség	14	14	35	4	60	8	48	8	52	4	126	10	335	48
kisebbségek	54	12	124	18	208	9	134	19	117	18	274	9	911	85
kisebbségi	10	2	64	3	151	15	135	17	140	10	304	15	804	62
kolónia	8	2	25	7	49	1	38	11	44	0	49	2	213	23

különítmény	15	14	32	2	5	0	5	0	0	0	3	0	60	16
különítmények	8	1	11	0	5	0	5	2	1	0	2	0	32	3
lengyel	399	0	1230	0	796	2	612	2	476	2	631	2	4144	8
lengyelek	59	0	184	0	44	0	35	2	16	0	31	2	369	4
német	628	6	2512	12	2515	9	2650	6	2126	8	1964	7	12395	48
németek	101	2	406	4	317	2	267	5	204	7	134	6	1429	26
németség	12	1	27	6	15	3	13	3	12	2	20	4	99	19
németajkú	0	0	7	6	5	3	3	2	2	1	10	5	27	17
nemzetiség	5	3	14	4	15	1	10	3	8	1	20	4	72	16
nemzetiségek	8	5	16	1	21	5	10	3	10	2	18	5	83	21
nemzetiségi	31	12	58	9	58	2	33	14	38	7	66	6	284	50
nemzetiségű	9	1	23	3	26	2	31	2	9	0	28	2	126	10
nép faj	1	0	2	0	4	0	1	1	1	0	2	0	11	1
népszámlálás	5	3	48	3	20	0	11	2	6	1	9	0	99	9
numerus	9	7	7	2	13	2	13	5	10	7	36	19	88	42
numerus clausus	3	2	1	0	5	2	4	1	0	0	20	11	33	16
oláh	7	0	29	0	30	0	27	1	33	0	40	0	166	1
oláhok	2	0	9	0	4	0	3	0	2	0	2	0	22	0
ortodox	2	0	5	0	9	0	12	0	19	1	16	0	63	1
örmény	19	0	49	0	46	0	22	0	18	0	17	1	171	1
örmények	12	0	9	0	20	1	2	0	2	0	5	1	50	2
rabbi	0	0	8	5	8	0	2	0	3	0	10	5	31	10
román	209	2	604	2	512	1	421	1	486	5	716	8	2948	19
románok	41	1	71	0	51	4	49	1	37	0	51	2	300	8
románság	3	0	7	0	1	0	1	0	1	0	10	0	23	0
ruszin	1	0	4	1	4	0	6	0	11	0	11	0	37	1
ruszinok	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	4	0	7	1
rutén	19	7	42	3	37	5	11	0	13	0	11	0	133	15
rutének	11	4	14	3	9	0	3	0	1	0	3	0	41	7
ruthén	2	0	3	0	4	0	0	0	4	1	3	0	16	1
ruthének	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
sokác	0	0	4	2	2	2	0	0	2	0	1	0	9	4
sokácok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
sváb	4	1	11	5	8	1	9	0	10	0	15	0	57	7
svábok	1	0	6	3	1	0	2	0	0	0	4	1	14	4
svábság	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	1	4	1
szerb	84	0	370	1	263	0	215	6	279	1	293	0	1504	8
szerbek	20	0	118	1	47	0	40	0	54	0	53	1	332	2
szláv	31	1	75	1	63	0	56	1	56	0	50	0	331	3
szlávok	9	1	14	1	14	0	7	1	7	0	7	0	58	3
szlovák	31	6	62	2	44	0	53	1	34	0	42	0	266	9
szlovákok	1	0	1	0	3	0	2	0	1	0	2	0	10	0
szlovákság	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
szlovén	24	0	93	0	36	0	35	0	147	0	91	0	426	0
szlovének	5	0	18	1	5	0	6	0	23	0	13	0	70	1

tót	127	3	513	10	475	5	178	7	115	8	156	5	1564	38
tótok	23	2	57	2	73	1	30	3	19	4	38	2	240	14
ukrán	67	2	80	0	70	0	22	0	22	0	9	0	270	2
ukránok	3	1	2	0	3	0	4	0	3	0	4	0	19	1
vend	0	0	17	4	4	0	21	1	5	0	6	0	53	5
vendek	0	0	3	2	2	1	1	0	1	0	3	0	10	3
zsidó	45	22	98	32	72	10	67	7	63	34	102	16	447	121
zsidók	23	10	49	12	36	6	25	4	27	11	37	5	197	48
zsidókat	4	2	6	2	13	2	9	1	8	4	6	0	46	11
zsidókkal	0	0	2	1	3	0	3	0	0	0	2	0	10	1
zsidóság	7	5	13	5	11	7	6	0	11	7	19	5	67	29
zsinagóga	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	1	3	1
Összesen:	2686	173	8727	258	7874	142	6676	204	5908	190	7417	242	39288	1209
Éves összoldalszám:	1608		6131		6095		8309		7847		8132		38122	
Összes lementett fájl:		72		175		70		110		100		129		656

Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1920

Miből	Lementett fájl neve	Melyik kisebbségre vonatkozik	Település	Egyéb	Megjegyzés
MTI 1920	201002_MTI_1914_utan_bevandorolt_zsidok_kiutasitasa	zsidó	-		
MTI 1920	201003_MTI_bleyer_jakab_beszed_nemzetisegi_politika	kisebbségekről ált.	Szentgotthárd	Bleyer Jakab nemzeti kisebbségek miniszterének beszéde	
BIZ 1920	201005_BIZ_pogrom_zsidoveres	zsidó	Budapest		A Bécsi Magyar Újság cikke
BIZ 1920	201007_BIZ_hejjas_kulonitmeny_borkereskedo_gyilkossag	zsidó	Budapest	Különítményesek kegyetlenkedései	(a cikk nem utal rá, de vélhetően zsidó áldozat) A Bécsi Magyar Újság cikke
BIZ 1920	201008_BIZ_kulonitmeny_landau_adolf_meggyilkolasa	zsidó	Budapest	Különítményesek kegyetlenkedései	(a cikk nem utal rá, de vélhetően zsidó áldozat) A Bécsi Magyar Újság cikke
MTI 1920	201009_MTI_nemzeti_kisebbsenek_miniszteriuma_feloszlatas_cafolat	kisebbségekről ált.	-		
BIZ 1920	201010_BIZ_zsidok_joga_numerus_clausus	zsidó	-		
MTI 1920	201010_MTI_teleki_pal_beszed_nemzetiegi_kerdes_szege	kisebbségekről ált.	Szeged	Teleki Pál beszéde Szeged I. kerületi polgársága előtt	
MTI 1920	201011_MTI_haller_istvan_numerus_clausus	zsidó	Győr		"numerus klausus" (sic!)
MTI 1920	201012_MTI_paloczky_horvath_istvan_agitator_pestmegyei_kozgyules	kisebbségekről ált.	Pest vm.		

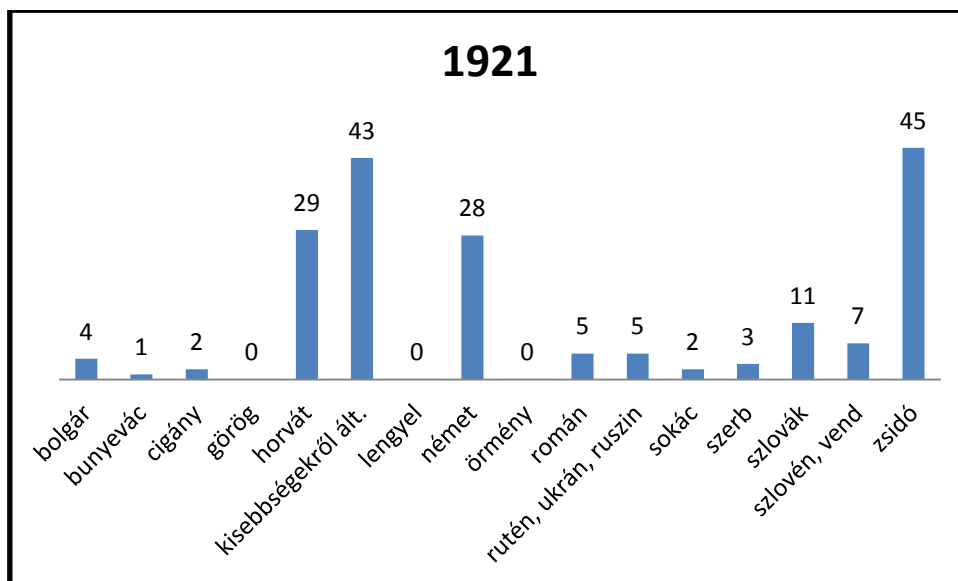
BIZ 1920	201013_BIZ_abraham_dezso_numerus_clausus_elhibazott_lepes	zsidó	-		
BIZ 1920	201015_BIZ_francia_lapok_numerus_clausus_antisemitizmus	zsidó	-		
BIZ 1920	201016_BIZ_zsido_cipesz_internas_korruptio	zsidó	Székesfehérvár		A Bécsi Magyar Újság cikke
MTI 1920	201016_MTI_zsido_diak_hazafiatlan_viselkedes_kizaras	zsidó	Szeged		
MTI 1920	201017_MTI_mesko_zoltan_zsidokerdes	zsidó	Csongrád		
MTI 1920	201017_MTI_rakovszky_istvan_zsidokerdes	zsidó	Veszprém		
BIZ 1920	201019_BIZ_hejjas_kulonitmeny_szemere_fohadnagy_zsidoveres	zsidó	Sárospatak		
MTI 1920	201022_MTI_bolgar_kolonia_unnep	bolgár			
MTI 1920	201025_MTI_sokoropatkai_szabo_istvan_zsidokerdes	zsidó	Szalkaszentmárton		
BIZ 1920	201028_BIZ_budapesti_egyetem_karhatalmiak_zsidoveres	zsidó	Budapest		(a sértett nem zsidó, csak zsidónak nézték) A Bécsi Magyar Újság cikke
MTI 1920	201028_MTI_magyar_munkasok_partja_zsidok_kisajatitottak_munkasmozgalmat	zsidó	Komló	A Magyar Munkások Pártjának nagygyűlésén elhangzott beszédek	
BIZ 1920	201031_BIZ_hejjas_kulonitmeny_gyilkosságok_sarcok	zsidó	-		A Bécsi Magyar Újság cikke
BIZ 1920	201031_BIZ_zsarolo_hadsereg_zsido_magyar_korruptio	zsidó	-		A Bécsi Magyar Újság cikke
MTI 1920	201101_MTI_menekult_tot_gyaszmise	szlovák (tót)	-		A cikk után zárójelben: Pro domo. A nemzeti kisebbségek minisztérium a felkéri a lapok tisztelt szerkesztőseit, hogy a fenti hírt okvetlenül közölni szíveskedjenek.
BIZ 1920	201102_BIZ_kulonitmeny_kecskemeti_gyilkosságok	zsidó	Kecskemét	Különítmény esek kegyetlenkedései	(a cikk nem utal rá, de vélhetően zsidó áldozat) A Bécsi Magyar Újság cikke
BIZ 1920	201106_BIZ_jankovich_kulonitmeny_gyilkosságok_vac	zsidó	Vác	Különítmény esek kegyetlenkedései	(a cikk nem utal rá, de vélhetően zsidó áldozat) A Bécsi Magyar Újság cikke
BIZ 1920	201106_BIZ_nemet_lapszemle_horthy_rendszer_zsidok_megsarcolasa	zsidó	-		A Bécsi Magyar Újság cikke a Berliner Tageblatt cikkeiről

BIZ 1920	201107_BIZ_jankovich_kulonitmeny_kegyetlenkedes	zsidó	Vác	Különítmény esek kegyetlenked ései	(a cikk nem utal rá, de véltetően zsidó áldozat) A Bécsi Magyar Újság cikke
MTI 1920	201107_MTI_haller_istvan_anyanyelvoktatás_zsidokerdes	zsidó	Czegléd		Haller István kulturálisminisz ter beszámolója
BIZ 1920	201108_BIZ_ebredő_magyarok_egyesulete_beke_ratifikal as_ellen	zsidó, menekültek	Szeged		A cikk után zárójelben, kézírással: "Átadtuk a Nemzeti Sajtótudósító nak, hogy kellő átalakítás után esetleg adja ki a napi- lapoknak."
MTI 1920	201108_MTI_rubinek_gyula_sváb_magyar_összefogas_fal uszovetseg	sváb	Tolnamőcs		
MTI 1920	201111_MTI_nyugatmagyarországi_kérdés_nemzet_képvis elők	német	-		
BIZ 1920	201112_BIZ_kulonitmenyek_elleni_intezkedes	zsidó	Budapest		A Bécsi Magyar Újság cikke
BIZ 1920	201112_BIZ_svajci_bírálat_magyarország_numerus_claus us	zsidó	-		
MTI 1920	201112_MTI_kutkafalvy_miklos_ruten_part_bekeszerzode s_ellenez	rutén	-		
MTI 1920	201113_MTI_teleki_pal_nemzetgyules_beszéd_nemzetise gi_kérdés	kisebbségekről ált.	-	Teleki Pál miniszterelnök beszéde a nemzetgyűlés előtt	
MTI 1920	201116_MTI_kutkafalvy_miklos_ruten_part_koszonet	rutén	Sátoraljaújhely		
MTI 1920	201117_MTI_todoroszku- horvath_konyvtar_nemzeti_muzeum	román	Budapest		
BIZ 1920	201118_BIZ_szendő_pal_magyarország_zsidó_kapitalizm us	zsidó	-		A Bécsi Magyar Újság cikke
MTI 1920	201119_MTI_hont_megye_irat_bekes_megye_totok_embe rtelen_banasmod	szlovák (tót)	-		
BIZ 1920	201121_BIZ_kulonitmenyek_gyilkosság_reiszmán_zong oragyaros	zsidó	Budapest	Különítmény esek kegyetlenked ései	(a cikk nem utal rá, de véltetően zsidó áldozat) A Bécsi Magyar Újság cikke
MTI 1920	201123_MTI_zsidó_gyerekek_nevelese_zsidó_szellemben	zsidó	Budapest		
MTI 1920	201124_MTI_zsilinszky_endre_igazi_magyarország	zsidó	-		A Deutsche Allgemeine Zeitung cikke
BIZ 1920	201125_BIZ_atrocitások_pozsonyi_budapesti_egyetemen	zsidó	Budapest		A Bécsi Magyar Újság cikke
BIZ 1920	201125_BIZ_külföldi_lapszemle_magyarország_allapotaro l	kisebbségekről ált.	-		A Bécsi Magyar Újság lapszemléje
BIZ 1920	201126_BIZ_nemzetiségi_kisebbségek_miniszteriuma_me gszüntet	kisebbségekről ált.	-		Teleki Pál cáfol, Rubinek Gyula megszüntette

MTI 1920	201126_MTI_preszly_elemer_foispan_valasztogjog_zsido_tulsuly	zsidó	-		
MTI 1920	201127_MTI_zsido_piarista diakok himnusz guny	zsidó	Szeged		
BIZ 1920	201128_BIZ_prohaszka_zsidokerdes_kereszteny_nemzeti_kurzus	zsidó	-		A Bécsi Magyar Újság cikke Prohászka püspök röpiratáról
MTI 1920	201129_MTI_zsido_tanero_k_eltavolitasa_allamositas_utjan	zsidó	Budapest		
BIZ 1920	201201_BIZ_zsido_bantalmazas_kifosztas	zsidó	Győr		
MTI 1920	201202_MTI_kutkafalvy_miklos_ruten_part_rutenvidek_s egelykialtas	rutén	-		Neue Freie Presse cikk
MTI 1920	201202_MTI_sopron_egyetert_bleyer_nemzetisegi_politika	kisebbségekről ált.	Sopron		
MTI 1920	201204_MTI_budapesten_fogvatartott_romanok_megcsontakita_cafolat	román	Budapest		
MTI 1920	201204_MTI_gruber_kepviselo_nyugatmagyarorszag_i_kerdes	horvát, német	-		
MTI 1920	201204_MTI_nepszamlalas_elokeszuletek	kisebbségekről ált.	-		Az 1920. évi magyarországi népszámlálás előkészületei
MTI 1920	201204_MTI_nyugat_magyarorszag_hovatartozas	horvát, német	-		
MTI 1920	201204_MTI_ruten_kerdes_ruten-felvidek	rutén	-		Daily American Tribune cikke A cikk után zárójelben, kézírással: "Pro domo! A nemzeti kisebbségek minisztériumának rutén főosztálya kéri e hír szíves közlését."
BIZ 1920	201205_BIZ_kulonitmenyek_gyilkosság_kinzasok_lachne_hugo	zsidó	-	Különítmény esek kegyetlenkedései	(a cikk nem utal rá, de vélhetően zsidó áldozat) A Bécsi Magyar Újság cikke
BIZ 1920	201207_BIZ_kulonitmenyek_kegyetlenség_buchler_arpad	zsidó	Szob	Különítmény esek kegyetlenkedései	(olasz állampolgár!! - vélhetően zsidónak vélték, ezért támadtak rá) A Bécsi Magyar Újság cikke
MTI 1920	201207_MTI_rianoni_beke_kisebbségek_tiltakozasa_cikk	szlovák (tót), horvát, rutén	-		Varsói Narod című újság cikke
MTI 1920	201207_MTI_zsido_megvesztegetes_kormanyparti_politikusok_cafolat	zsidó	Budapest		
MTI 1920	201209_MTI_ruten_part_autonomia_kerdes	rutén	-		Kutkafalvy Miklós távirata Hymans népszövetségi elnökhöz
BIZ 1920	201212_BIZ_jaszi_oszkar_nemzetpolitika_demokracia	kisebbségekről ált.	-		A Bécsi Magyar

					Újság cikke
MTI 1920	201213_MTI_nepszamlalas_elokeszuletek_budapest	kisebbségekről ált.	Budapest		Az 1920. évi magyar-országi népszámlálás előkészületei
MTI 1920	201215_MTI_apponyi_kaposvari_beszed_antiszemita_de_magogia_kararol	zsidó	Kaposvár	Apponyi Albert kaposvári beszéde	
MTI 1920	201216_MTI_baron_izso_gyaszhir_zsido_temeto	zsidó	Budapest		a cikk után zárójelben: "Pro domo! E sorok szíves közlését kéri Nagy Samu hírlapíró, az Az Est munkatársa."
MTI 1920	201217_MTI_tanulmany_magyarorszagrol_zsido_elemek_forradalom	zsidó	-		A párizsi <i>Revue des deux Monde</i> tanulmánya
MTI 1920	201224_MTI_bleyer_jakab_hivatali_bucsu_nemzetisegek_osszebekitese	kisebbségekről ált.	-		
MTI 1920	201224_MTI_bleyer_jakab_miniszterium_bucsu	kisebbségekről ált.	-		Szent István-i politika
MTI 1920	201227_MTI_nepszamlalas_elokeszuletek_befelyezes	kisebbségekről ált.	-		Az 1920. évi magyarországi népszámlálás előkészületeinek befejezése

Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1921

Miből	Lementett fájl neve	Melyik kisebbségre vonatkozik	Település	Egyéb	Megjegyzés
BIZ 1921	210101_BIZ_katona_vad_zsidok_indokolatlan_vedelme	zsidó	Kunszentmiklós		A Bécsi Magyar Újság cikkét idézi
MTI 1921	210102_MTI_nemzeti_kisebbségek_miniszteriuma_ruten_foosztaly	rutén	-		Kutakfalvy Miklóst köszönti a rutén-magyar párt
MTI 1921	210103_MTI_francia_ujsagcikk_magyarorszag_helyzete	zsidó			
MTI 1921	210105_MTI_budapesti_bolgar_kolonia_uj_ev	bolgár	Budapest		
BIZ 1921	210106_BIZ_romanok_hatarkiigazitas_eseten_kisantant_donto_szerep	román, szlovák			
MTI 1921	210106_MTI_galicia_zsidok_kitoloncolasa_nem_antiszemitizmus	zsidó			A Temps lap szerint a galíciai zsidók kitoloncolása nem antiszemitizmus, hanem önvédelem
MTI 1921	210107_MTI_nyugatmagyarorszag_i_nemetseg_egyesuleke	német	"Nyugatmagyarország"		
MTI 1921	210110_MTI_nyugatmagyarorszag_i_vendek_gabonahiany	vend	"Nyugatmagyarország"		
MTI 1921	210112_MTI_cseh_kolonia_tagjainak_felvideki_tuzifa	cseh	Budapest		
MTI 1921	210112_MTI_klebelsberg_kuno_nyugatmagyarorszag	kisebbségekről ált.			
MTI 1921	210115_MTI_vas_megyei_nemetek_magyarorszag_mellett	német	Vas vm.		
BIZ 1921	210117_BIZ_kialtvany_magyarorszag_allapotarol_bolsevik_pusztitasrol	zsidó			"A majd számonkérő magyarság" aláírással
BIZ 1921	210118_BIZ_zsidok_anyakonyveket_magyarul_kell_vezetni	zsidó			
MTI 1921	210118_MTI_nyugatmagyarorszag_i_horvatok_es_nemetek_magyarnak_erzik_magukat	horvát, német	"Nyugatmagyarország"		

MTI 1921	210119_MTI_apponyi_napirendi_pontjai_genf	kisebbségekről ált.	-		Apponyi Albert előzetes napirendi pontjai a Genfben megrendezett Népszövetség i Egyesületek Társaságának plenáris ülése
MTI 1921	210119_MTI_gombos_nyilt_levele_telekihez	kisebbségekről ált.		többek között zsidókérdés	Gömbös Gyula nyílt levele Teleki Pálhoz
MTI 1921	210120_MTI_horvatok_husege_magyarorszaghoz	horvát			
MTI 1921	210126_MTI_moson_varmegye_tiltakozik_a_nyugatmagyarorszagi_reszek_elszakitasa_ellen	német	Magyaróvár		
MTI 1921	210128_MTI_felvidekrol_menekult_totok_tiltakozasa	szlovák (tót)	Budapest		
MTI 1921	210128_MTI_hlinka_a_magyarorszagi_totok_helyzeterol	szlovák (tót)			Hlinka beszéde a prágai képviselőház ban a magyarország i tótok mostoha helyzetéről
MTI 1921	210129_MTI_bleyer_jakab_cafolata_tanitasi_nyelvről	horvát	"Nyugatmagyarország"		Bleyer Jakab cáfolata a nyugatmagyarországi horvát községek iskoláinak tanítási nyelvéről
BIZ 1921	210130_BIZ_felnyomorek_zsidok_besorozasa	zsidó	Komárom		A Bécsi Magyar Újság cikkét idézi
MTI 1921	210205_MTI_birodalmi_nemetek_budapesti_egyesulete_diszvacso	német	Budapest		
MTI 1921	210208_MTI_apponyi_albert_beszed_kereszteny_noi_tabor	kisebbségekről ált.			
BIZ 1921	210210_BIZ_kaas_albert_beszed_nemzetisegi_kerdes_maskep	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1921	210210_MTI_haller_istvan_kereszteny_egyesules_partja	kisebbségekről ált.			
BIZ 1921	210212_BIZ_cenzurazott_cikk_zsidok_elleni_merenyletekről	zsidó	Cegléd		A Bécsi Magyar Újság cikkét idézi
MTI 1921	210212_MTI_genf_andrassy_tanulmany_magyarorszagi_kisebbségekről	román, szlovák	Genf		
BIZ 1921	210214_BIZ_beszamolo_a_cegledi_zsidok_elleni_eroszakról	zsidó	Cegléd		
MTI 1921	210216_MTI_zsidok_iskolasok_kitiltasa	zsidó			
BIZ 1921	210217_BIZ_munkasszazad_zsidok_kereszteny_egyutt_dolgozik_megbuntetik_a_keresztenyt	zsidó	Kaposvár		A Bécsi Magyar Újság cikkét idézi
MTI 1921	210217_MTI_izraelita_hitkozseg_penzadomany	zsidó	Budapest		
BIZ 1921	210219_BIZ_ruten_foosztaly_jelentes_csehszlovakia	rutén	-		Zárójelben: "Áadtuk a Magyar Kurírnak"
MTI 1921	210221_MTI_bolgar_jotekonysagi_est_szeged	bolgár	Szeged		

MTI 1921	210222_MTI_nemet_horvat_tiltakozas_nyugatmagyarorsz ag_ugyeben	horvát, német	"Nyugatmagy arország"		
MTI 1921	210225_MTI_kozoktatasi_miniszter_koszonet_zsido_felaj anlasokert	zsidó	Budapest		
BIZ 1921	210226_BIZ_becsi_lapok_cikkei_kulonitmenyesek_remtet teiol	zsidó			
MTI 1921	210226_MTI_horthy_kinevezesek_nemzeti_kisebbssegek_ miniszteriuma	kisebbségekről ált.	-		
BIZ 1921	210227_BIZ_nagykanizsa_nyugatmagyarország_ugye	kisebbségekről ált.	Nagykanizsa		
MTI 1921	210228_MTI_gratz_gusztav_nemzeti_kisebbssegek_miniszt eriuma	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1921	210228_MTI_izraelita_magyar_irodalmi_tarsasag_felolvas o_est	zsidó	Budapest		
BIZ 1921	210303_BIZ_nemzeti_hadsereg_tagjainak_pere_tulkapaso k	zsidó			A Bécsi Magyar Újság cikkét idézi
MTI 1921	210305_MTI_szeged_cigany_rablok_elitelese	cigány	Szeged		
MTI 1921	210305_MTI_teruletvedo_liga_memorandum_magyarorsz agi_kisebbssegek	kisebbségekről ált.			
MTI 1921	210311_MTI_antiszemita_kongresszus_becs_hosszu	zsidó	Bécs		
MTI 1921	210312_MTI_antiszemita_kongresszus_becs	zsidó	Bécs		
MTI 1921	210313_MTI_kemeny_janos_temetes_vagyonat_magyarsa gert	sváb	Budapest		
MTI 1921	210313_MTI_tarsadalmi_egyesuletek_szovetsege_nagygy ules	kisebbségekről ált.		többek között zsidókérdés	Székely János ker. szoc. szakszervezet ek nevében, Zadravec püspök a zsidó sajtó ellen agítál éles hangon
MTI 1921	210315_MTI_soproni_marcus_tizenotodike_unnep	horvát, német	Sopron		
BIZ 1921	210323_BIZ_kulfoldnek_nehezen_hiheto_apponyi_andras sy_turi_numerus_clausus	zsidó			
BIZ 1921	210327_BIZ_roman_fenyegetes_tizantuli_romanok_helyz ete	román	Tiszántúl		
BIZ 1921	210329_BIZ_francia_lapok_magyar_reakcirol	kisebbségekről ált.		többek között zsidókérdés	
BIZ 1921	210329_BIZ_miskolc_tarsadalmi_egyesuletek_sajto_kerde se_zsidok_kiszoritasa	zsidó	Miskolc		
MTI 1921	210414_MTI_bethlen_istvan_kormanya_nevsor	kisebbségekről ált.	Budapest		Bethlen István kormányának névsora, melyből kiderül, hogy a nemzeti kisebbségek minisztérium át ezentúl a külügyminisz ter vezeti
MTI 1921	210414_MTI_horthy_kinevezesek_athelyezesek	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1921	210419_MTI_fovarosi_kozoktatasi_felekezeti_statiztika	zsidó			a statisztika a zsidók arányára van kihegyezve, a zsidó igazgatókat károsnak tartja
MTI 1921	210506_MTI_irredenta_szindarab_menkult_totok_szekely ek	szlovák (tót)	Budapest		
BIZ 1921	210507_BIZ_ebredő_magyarok_zsido_ellenes_kialtvany	zsidó			
MTI	210507_MTI_nepszamlalas_elozetes_eredmeny	kisebbségekről	-		

1921		ált.			
MTI 1921	210508_MTI_andrassy_gyula_zsidokerdes	zsidó		többek között zsidókérdés	
MTI 1921	210511_MTI_lordok_haza_lord_curzon_magyar_bekeszerzodes	kisebbségekről ált.	London		"magyar nyelv kötelező a nemzetiségi iskolákban"
MTI 1921	210511_MTI_magyarorszag_i_nemetseg_hazafias_eloadoi_est	német			
MTI 1921	210516_MTI_ausztriai_szlovenek_magyarorszag_i_horvato_k_egyuttmukodese	szlovén, horvát			
MTI 1921	210516_MTI_kereszteny_kor_cigany_zeneszek_kiserik_a_himnuszot	cigány	Szeged		
BIZ 1921	210519_BIZ_koszorus_fohadnagy_pere_zsido_boltost_elleni_eroszak	zsidó	Debrecen		A Bécsi Magyar Újság cikkét idézi
BIZ 1921	210519_BIZ_zsidok_kilakoltatasa_miskolc	zsidó	Miskolc		A Bécsi Magyar Újság cikkét idézi
MTI 1921	210519_MTI_mohamedanok_megemlekezes_e_gul_baba_sirjanal	bolgár	Budapest		
MTI 1921	210525_MTI_kutkafalvy_ragalom_ruten_varmegyek_megovasa	rutén			
MTI 1921	210525_MTI_magyarorszag_megadja_a_nemetek_jogait	német	"Nyugatmagyarország"		
MTI 1921	210527_MTI_nyugatmagyarorszag_i_kerdes_egyeztetese_k_becs	német			
MTI 1921	210529_MTI_apponyi_unnep_rakosi_jeno_beszede	kisebbségekről ált.			
MTI 1921	210530_MTI_apponyi_genfben_utazik_nemzetisegi_kerdes	kisebbségekről ált.	-		
MTI 1921	210530_MTI_nemetseg_tiltakozasa_magyarorszag_megcsontkitasa_ellen	német			
MTI 1921	210602_MTI_nyugatmagyarorszag_i_liga_thurner_mihaly_beszede	horvát, német			
BIZ 1921	210605_BIZ_gyori_ugyesz_eltunt_zsidok_hozzatartozoit_tajekoztatja	zsidó	Győr		
MTI 1921	210607_MTI_francia_kamara_tanacskozasa_trianon_kisebbségi_jogok	kisebbségekről ált.			A Francia Kamara tanácskozása a trianoni döntésről, közép-európai kisebbségek jogáról.
BIZ 1921	210608_BIZ_zsidok_fenyegetese_ha_nem_mennek_el	zsidó	Örkény		
MTI 1921	210608_MTI_francia_kamara_trianon_visszatekinto_megallapitasok	kisebbségekről ált.			
MTI 1921	210609_MTI_taksony_nyugatmagyarorszag_elszakitasa_ellen	német	Taksony		
BIZ 1921	210613_BIZ_reuters_erdeklodes_e_alitolagos_zsido_rabbi_elleni_perrol	zsidó	Budapest		
MTI 1921	210614_MTI_zsido_kommunista_agitator_elfogasa	zsidó	Szeged		
MTI 1921	210615_MTI_megemlekezes_gyoni_gezarol_tot_szarmazas	szlovák (tót)			
BIZ 1921	210616_BIZ_szlovak_magyar_oktatas_kerdese_szlovak_egyvetemi_kar	szlovák (tót)			Micsura Márton nyilatkozata a Bécsi Magyar Újságban
BIZ 1921	210617_BIZ_tudositas_magyarorszagrol_antiszemizmus	zsidó			csak a cikk végét adták ki a lapoknak!
MTI 1921	210619_MTI_hegedus_lorant_eloadasa_magyarorszag_helyezete	kisebbségekről ált.			
MTI 1921	210621_MTI_genfi_lap_magyarorszag_i_feher_terror_antiszemizmus	zsidó		többek között zsidókérdés,	

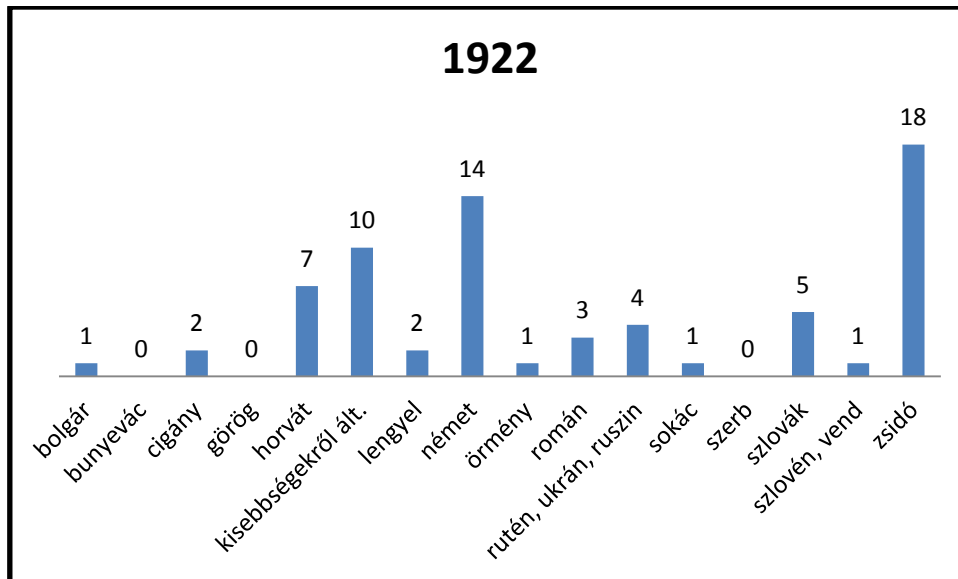
				antiszemitizmus	
MTI 1921	210702_MTI_nyugatmagyarorszag_i_horvatok_tiltakoznak_az_elcsatolas_ellen	horvát	"Nyugatmagyarország"		
MTI 1921	210706_MTI_moson_megyei_horvatok_tiltakozasa	horvát	Moson vm.		
MTI 1921	210711_MTI_egyetemi_felveteli_nemzetisegi_igazolas	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1921	210722_MTI_beniczky_odon_cegledi_atrocitasokrol_szolo_felszolasat_cafoljak	zsidó	Cegléd		
MTI 1921	210801_MTI_horvat_lakossu_falvak_tiltakoznak_az_elszakitasa_ellen	horvát			
MTI 1921	210802_MTI_horvat_lakossu_falvak_tiltakoznak_az_elszakitasa_ellen	horvát			
MTI 1921	210802_MTI_somogyi_edes_hirlapiro_temetese	zsidó	Budapest		
BIZ 1921	210807_BIZ_nyomasra_kirugnak_egy_zsidoujsagirot	zsidó	Miskolc		
MTI 1921	210810_MTI_ruszinok_kepviseleje_ruszinok_autonomia	ruszin			
MTI 1921	210813_MTI_nyugatmagyarorszag_i_kerdes_vegso_fazisa	német	-		
MTI 1921	210815_MTI_bethlen_nyugatmagyarorszag_i_kerdes	kisebbségekről ált.	Vasvár		
MTI 1921	210816_MTI_lett_hadifoglyok	lett			
MTI 1921	210819_MTI_lett_hadifoglyok	lett			
BIZ 1921	210822_BIZ_francia_konyv_magyarorszag_nemzetisegi_politika	kisebbségekről ált.			"Magyarországot nemzetiségi politikájára tette tönkre"
MTI 1921	210822_MTI_nyugatmagyarorszag_keresztenyszocialistak	kisebbségekről ált.	Sopron		Nyugatmagyarországi Keresztényszocialisták gyűlése: határozati pontok.
MTI 1921	210822_MTI_nyugatmagyarorszag_nemzetisegei_kozos_szent_istvan_unnep	horvát, német	Sopron		
MTI 1921	210824_MTI_genf_kisebbssegek_vedelme	kisebbségekről ált.	Genf		
MTI 1921	210824_MTI_nyugatmagyarorszag_i_nemetek_allami_ontudat	német	"Nyugatmagyarország"		
BIZ 1921	210825_BIZ_mindenki_az_atcsatolas_ellen	horvát, német	Szombathely		
MTI 1921	210825_MTI_leitner_adolf_orokosei_adomanyokat_adnak_jotekony_celra	zsidó	Budapest		
MTI 1921	210825_MTI_mindenki_az_atcsatolas_ellen	horvát, német	Szombathely		
MTI 1921	210826_MTI_pandorfalu_horvatok_tiltakozasa_elcsatolas_ellen	horvát	Pándorfalu		
MTI 1921	210827_MTI_soos_karoly_fogadasa_sokac_nepviseletu_lanyok	sokác	Mohács		
MTI 1921	210827_MTI_soos_karoly_osszes_nemzetiseg_hodolata	kisebbségekről ált.			Soós Károly távirata Horthynak
MTI 1921	210829_MTI_szerb_csendorseg_szerb_es_magyar_csaladokat_cserel_ki	szerb	Pécs		
MTI 1921	210830_MTI_becsi_lapok_alhiredi_nyugatmagyarorszagrol	horvát, német	"Nyugatmagyarország"		MTI cáfol
MTI 1921	210831_MTI_baranya_felszabadulasa_nemzetisegi_falvakra_unneplese	kisebbségekről ált.	Baranya vm.		
MTI 1921	210831_MTI_magyar_kozigazgatas_helyreallitasa_baranya	kisebbségekről ált.	Baranya vm.		
MTI 1921	210901_MTI_budapesti_csehszlovak_kovetseg_tot_kovet	szlovák (tót)	Budapest		
MTI 1921	210903_MTI_horvat_falu_maradni_akar	horvát	Répcesarud		
BIZ 1921	210904_BIZ_baranyai_faluban_felakasztott_szerb_popa_uigy	szerb	Baranya vm.		

BIZ 1921	210904_BIZ_repcesarud_horvat_falu_memoranduma	horvát	Répcesarud		
MTI 1921	210904_MTI_repcesarud_horvat_falu_memoranduma	horvát	Répcesarud		
MTI 1921	210905_MTI_auer_pal_eloadas_kisebbségi_jogok_haga	kisebbségekről ált.			dr. Auer Pál előadása a Nemzetközi Jogi Szövetség ülésén a kisebbségi jogokról
MTI 1921	210905_MTI_genfben_kisebbségi_kepviselok	rutén	Genf		
MTI 1921	210905_MTI_horvatajku_falvak_elcsatolas_ellen	horvát			
MTI 1921	210906_MTI_genf_kisebbségek_joga_nepszovetsegi_vede lem	kisebbségekről ált.	Genf		
MTI 1921	210906_MTI_soos_karoly_bunyevac_kuldottseg_baja	bunyevac	Baja		A bunyevac küldöttség memorandum a a bunyevacok Magyarorszá g iránti elkötelezettsé géről
MTI 1921	210907_MTI_horvat_lakosság_magyarország_mellett_tunt et	horvát			
BIZ 1921	210909_BIZ_antantmisszio_nemet_kozseg_kuldottei	német	Felsőőr		
MTI 1921	210909_MTI_magyarország_nepszovetseg_felvetel_kisebb segek_joga	kisebbségekről ált.	-		
MTI 1921	210909_MTI_nemet_falvak_kuldottei_magyarorszaghoz_t artozas	német	"Nyugatmagy arország"		
MTI 1921	210910_MTI_genf_kisebbségek_joga_nepszovetseg_felvet el	kisebbségekről ált.	Genf		
MTI 1921	210911_MTI_genf_allando_szervezet_kisebbségek_ruten_ tot_osztaly	kisebbségekről ált.	Genf	külön rutén és tót osztályok létrehozása a szervezetben belül	
MTI 1921	210913_MTI_genfi_ujsag_nyugatmagyarország_helyzete	horvát, német	"Nyugatmagy arország"		
MTI 1921	210919_MTI_magyarcsanad_lakossaga_huseges_magyar_o rszaghoz	román	Magyarcsanád		
MTI 1921	210919_MTI_teleki_pal_magyarország_nemzetisegek_vis zonya	kisebbségekről ált.			Teleki Pál amerikai előadás- sorozatának visszhangja
BIZ 1921	210920_BIZ_daily_telegraph_cikke_low_rabbi_elleni_perr ol	zsidó			
MTI 1921	210921_MTI_felsoori_horvatok_magyarország_mellett	horvát	Felsőőr		
MTI 1921	210921_MTI_vendek_magatartasa_miatt_hatarmegallapita s_szunetel	vend	Szombathely		
MTI 1921	210922_MTI_hatarmegallapitas_vendek_hazafias_viselked ese	vend			
MTI 1921	210927_MTI_szerbek_uldozik_a_vendeket	vend	Szentgotthard		
MTI 1921	211005_MTI_rabbi_koszonti_horthy_kormanyzot	zsidó	Pécs		
MTI 1921	211006_MTI_roman_kormanybiztos_forditas	román			
BIZ 1921	211007_BIZ_pronay_nyugatmagyarországi_zsidok_rende zett_viszony	zsidó	"Nyugatmagy arország"		
MTI 1921	211007_MTI_horthy_koszontese_baranyaban_sokac_nyel ven_is	sokác	Baranya vm.		
MTI 1921	211008_MTI_jegyzek_magyar_es_nemet_foglyok_osztrak _kezen	német	"Nyugatmagy arország"		
MTI 1921	211008_MTI_szerbek_altal_meghurcolt_vendek	vend	Szombathely		

MTI 1921	211013_MTI_belgrad_koveteli_baranyai_szlavok_kisebbségi_jogat	szláv	Baranya vm.		
MTI 1921	211014_MTI_nepszamlalas_szerbek_atal_kiurított_terület_en	kisebbségekről ált.			A cikk fölött érdekes adat az MTI és a "cenzúra" viszonyáról
MTI 1921	211018_MTI_bethlen_interju_nyugatmagyarorszagrol	horvát, német			Bethlen István miniszterelnök interjút ad a Velencei tárgyalások idején Nyugatmagyarország nemzetiségi viszonyairól
MTI 1921	211018_MTI_genf_apponyi_kisebbségek_joga_bizottsági_tag	kisebbségekről ált.	Genf		
MTI 1921	211024_MTI_izraelita_diak_kizarasa_az_osszes_gimnaziumbol	zsidó			
MTI 1921	211025_MTI_jelentes_szombathelyrol_a_zsidó_hitkozseg_potadoja	zsidó	Szombathely		többek között a zsidó hitközség által fizetett pótdóról
MTI 1921	211027_MTI_statistikai_hivatal_jelentese_hazassag_szuletés_halal	kisebbségekről ált.		külön említi a keresztény-zsidó vegyesházasságokat	
MTI 1921	211029_MTI_egyetemi_ifjak_temetese_koztuk_egy_zsidó_I	zsidó	Budapest		A budaörsi csata halottainak temetése
MTI 1921	211029_MTI_egyetemi_ifjak_temetese_koztuk_egy_zsidó_II	zsidó	Budapest	külön említi a zsidó elhunytat és búcsúztatását	A budaörsi csata halottainak temetése
MTI 1921	211030_MTI_zemleni_arpad_torzs_turani_rokonok_bolgar_kolto	bolgár			Turáni rokonság!
BIZ 1921	211108_BIZ_kophaza_toretlen_huseggel_magyarorszag_mellett	horvát	Kópháza		
MTI 1921	211108_MTI_kophaza_toretlen_huseggel_magyarorszag_mellett	horvát	Kópháza		
BIZ 1921	211112_BIZ_miskolci_katolikus_gimnazium_zsidok_keresztyenyekre_tamadtak	zsidó	Miskolc		
BIZ 1921	211114_BIZ_nagycenk_kophaza_magyarorszaghoz_ragaszkodik	horvát	Kópháza, Nagycenk		
MTI 1921	211115_MTI_sopron_nemetek_negativan_ertekelik_az_osztrak_bevonulast	német	Sopron		
MTI 1921	211116_MTI_cafolat_cseh_vadakra_a_magyarorszag_i_tot_iskolakrol	szlovák (tót)			
MTI 1921	211118_MTI_mti_kozles_csehszlovak_diplomacia_kepviselojeto	cseh, szlovák			
BIZ 1921	211123_BIZ_soproni_nemetek_ellenalnak_az_osztrak_propagandanak	német	Sopron		
BIZ 1921	211126_BIZ_rekviralas_zsidok_hazaiban_nyugatmagyarorszag	zsidó	"Nyugatmagyarország"		
MTI 1921	211128_MTI_magyarorszag_elleni_kulfoldi_propaganda	kisebbségekről ált.			Pleasure and Sport cikke
MTI 1921	211203_MTI_sopron_kornyeki_szavazas_svab_agitatorok	német	"Nyugatmagyarország"		
MTI 1921	211205_MTI_vegyes_nemzetisegu_zaszloaljak_nyugatmagyarorszag	kisebbségekről ált.	"Nyugatmagyarország"		
MTI 1921	211206_MTI_sopron_kornyeki_szavazas_svab_agitatorok	német	"Nyugatmagyarország"		
MTI 1921	211209_MTI_kophaza_horvatok_osztrak_delegatus_megtadamasa	horvát	Kópháza		
MTI 1921	211215_MTI_nemzeti_kisebbségek_miniszteriuma_allamtitkarsag_torlese	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1921	211222_MTI_magyarorszag_i_delszlovak_allampolgarsaga	szerb, horvát, szlovén			Magyarországi délszlávok

					állampolgársági kérelemmel fordulhatnak anyaországuk (Szerb-Horvát-Szlovén Királyság) felé.
MTI 1921	211223_MTI_utlevelosztaly_zsidok_utlavele_megbizhatatlan_jelzes	zsidó			
MTI 1921	211223_MTI_vilaghaboru_hosi_halottai_felekezet_szerint	zsidó			Külön zsidó kérésre születik a kimutatás és a zsidó hősök kiemelése
MTI 1921	211224_MTI_genf_nepjogi_kongresszus	kisebbségekről ált.			
MTI 1921	211231_MTI_csehszlovak_kem_letartoztatasa	cseh, szlovák	Budapest		Egy kémkedéssel vádolt csehszlovák katonai képviselő letartóztatása, aki cseh- és szlovák katonasírok felkutatása végett volt Magyarországon.
MTI 1921	211231_MTI_nyugatmagyarorszag_i_kerdes_kisebbsenek_vedelme_beke_zaloga	kisebbségekről ált.	-		

Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1922

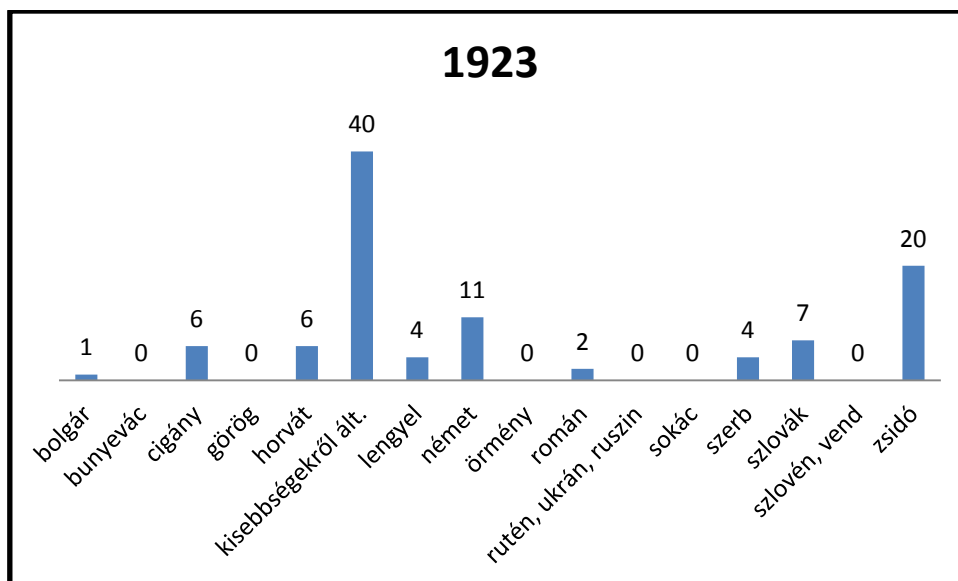
Miből	Lementett fájl neve	Melyik kisebbségre vonatkozik	Település	Egyéb	Megjegyzés
MTI 1922	220102_MTI_sopronkornyei_nepszavazas_eredmenye	német	Sopron		
MTI 1922	220103_MTI_gorog_katolikus_roman_istentisztelet	román	Budapest		"Pro domo! Szíves közlését kéri a Magyarországi Románok ügyeinek m. kir. kormány biztossága."
MTI 1922	220103_MTI_soproni_nepszavazas_eredmenye_nincs_nemzetisegi_elnyomas	kisebbségekről ált.	Sopron		
MTI 1922	220105_MTI_helyreigazitas_soproni_nemetek	német	Sopron		
MTI 1922	220105_MTI_sopron_nemetek_nepszavazas	német	Sopron		
MTI 1922	220110_MTI_sopron_diszkozgyules	német	Sopron		
MTI 1922	220119_MTI_swab_kuldottseg_bethlen_istvan	német	Bácska		A szerb megszállás alól felszabadult svábok küldöttsége
MTI 1922	220124_MTI_kozjogi_bizottsag_ulese_felsohaz_visszaallit_asarol	zsidó	Budapest	zsidók felsőházi képviselőinek választása a vitás kérdések között	
MTI 1922	220125_MTI_valsztojog_kissebsegek_vitaest	kisebbségekről ált.			A Magyar Jurista klub vitaestje
MTI 1922	220126_MTI_ruten_part_kutkafalvy_interpellacioja_a_ruten_kerdesben	rutén			
MTI 1922	220131_MTI_izsaki_zsidok_helyzetének_rendezeze	zsidó	Izsák		"Pro domo. A miniszterelnő

					kség sajtóosztálya kéri a t. szerkesztősé- get, hogy fentti sorokat lapjukban közölni szíveskedjene k."
MTI 1922	220204_MTI_bleyer_osztrak_magyar_szerzodest_surget	német			
BIZ 1922	220217_BIZ_szerbek_magyarorszagra_toloncolnak_nemet_es_magyar_csaladokat	német	Baranya vm		
MTI 1922	220224_MTI_ebredő_magyarok_zsidóellenes_falragasz_iz_gatas_buntette	zsidó	Budapest		
MTI 1922	220301_MTI_szegedi_valasztasok_liberalis_part_megalak_ulas_a_zsidó_támogatókkal	zsidó	Szeged		
MTI 1922	220303_MTI_horvát_lakosok_követelik_a_nepszavazást	horvát	Mosonmagyar_óvár		
MTI 1922	220309_MTI_hatarkiigazítás_sokak_lakosság	sokác	Beremend		
MTI 1922	220309_MTI_osztrak_velemeny_a_magyarországi_nemete_król	német			
MTI 1922	220320_MTI_szentpéterfa_horvát_lakosait_bantalmaznak_az_osztrakok	horvát	Szentpéterfa		
MTI 1922	220323_MTI_kutkafalvy_beszámolója_a_ruten_part_neve_ben	rutén			
MTI 1922	220327_MTI_ruten_part_értekezlet	rutén			
MTI 1922	220327_MTI_szeged_egyseges_part_gyulese_bethlen_es_gombos	kisebbségekről_ált.	Szeged	Gömbös Gyula fajvédelemről beszél	
BIZ 1922	220328_BIZ_szegedi_zsidok_bethlennel_teleki_szegedi_je_loleseről	zsidó	Szeged		Bethlen és a szegedi zsidók különbözőkép- p értékeli Teleki antiszemitizm- usát
MTI 1922	220331_BIZ_szegedi_zsidok_bethlennel_telekirol_pontositas	zsidó	Szeged		
MTI 1922	220415_MTI_benes_250000_tot_magyarországon_jogok	szlovák (tót)			
MTI 1922	220419_MTI_nyugatmagyarország_horvát_lakossága_oszt_rak_fennhatóság_ellen	horvát	"Nyugatmagyarország"		
MTI 1922	220422_MTI_roman_fordítás	román			
MTI 1922	220426_MTI_csonkamagyarország_statistikai_jelentes	zsidó		zsidó- keresztény vegyesházass- ágok száma	
MTI 1922	220502_MTI_debrecei_zsidó_gimnázium_engedély_megadva	zsidó	Debrecen		
MTI 1922	220516_MTI_horvát_ajku_cukorrepá_termesztök_helyzete	horvát	Kelénpatak, Zárány, Darufalva		Ausztriához került cukorgyár bezárása
MTI 1922	220517_MTI_adomány_kobányai_lengyel_templom_javára	lengyel	Budapest		
MTI 1922	220520_MTI_nemzetiségi_politika_bethlen_grof	kisebbségekről_ált.	Kiskunhalas		
MTI 1922	220523_MTI_szalantai_kerület_sok_nemzetiség	kisebbségekről_ált.	Baranya vm		
BIZ 1922	220531_BIZ_belgrádi_hírek_szerint_emigráns_horvát_ezredék_a_magyar_seregben	horvát	Szeged		
MTI 1922	220711_MTI_nemetajkuak_kormánybiztosa_kinevezés	német			

MTI 1922	220715_MTI_ebredő_magyarok_gyűlése_tiltakozás_hejjas_letartóztatása_miótt	zsidó	Budapest		
BIZ 1922	220719_BIZ_magyarországon_elo_nemetek_hátránya_kiutasítás	német			
MTI 1922	220724_MTI_barcs_gombos_beszéde_zsidok_szereléséről	zsidó	Barcs		
BIZ 1922	220801_BIZ_magyarországi_nemetek_elnyomása_praei_presse_cikk	német			Prager Presse cikke
MTI 1922	220805_MTI_hazai_romanság_unnepe	román			
MTI 1922	220814_MTI_horvát_nyelvű_hetilap	horvát		horvát, sokác, szerb lakosoknak	
MTI 1922	220817_MTI_ardragito_razzia_bolgar_kertész	bolgár	Budapest		
MTI 1922	220821_MTI_gyilkosság_kobor_cigányok	cigány	Szombathely		
MTI 1922	220821_MTI_muramenti_vendék_bátorsága	vend	Mura-mente		
MTI 1922	220829_MTI_giesswein_sándor_nemzeti_kisebbségek_kérdése	kisebbségekről ált.			
MTI 1922	220905_MTI_allampapírok_kisebbségi_felirat	kisebbségekről ált.			
MTI 1922	220909_MTI_püspöknádasd_hosi_emlékmű_avatás_nemzet_nyelven_is	német	Püspöknádasd		
MTI 1922	220914_MTI_kulfoldi_zsidok_kiutasítása	zsidó			
MTI 1922	220920_MTI_rablogyilkosság_cigányok	cigány	Pécs		
MTI 1922	220921_MTI_új_ortodox_zsidó_temető	zsidó	Budapest		
MTI 1922	221002_BIZ_magyarországi_tot_kisebbség_jogai_szlovákjavaslat	szlovák (tót)			
MTI 1922	221002_MTI_nepszöveg_numerus_clausus	zsidó			
MTI 1922	221005_MTI_numerus_clausus_kijátszás	zsidó	Debrecen		
MTI 1922	221007_MTI_klebersberg_kunó_közoktatás_kisebbségek	kisebbségekről ált.			
MTI 1922	221007_MTI_klebersberg_kunó_numerus_clausus_nyilatkozat	zsidó	Budapest		
MTI 1922	221026_MTI_dickinson_jelentes_kisebbségek	szlovák, német			
MTI 1922	221116_MTI_orvostudományi_kar_atrocitások_zsidok_ellen	zsidó	Budapest		
MTI 1922	221119_MTI_miniszterelnök_i_látogatás_hódmezővásárhelyen	kisebbségekről ált.	Hódmezővásárhely	fajvédelem	Bethlen, Nagyatádi beszéde és Gömbös álláspontja a fajvédelemről
MTI 1922	221125_MTI_újpesti_forabbi_halála	zsidó	Budapest		
MTI 1922	221128_MTI_magyar_történelmi_társulat_horvát_nemzeti_ségről	horvát			
MTI 1922	221209_MTI_oxfordi_tanácskozás_a_magyar_onrendelkezésről	kisebbségekről ált.		kultúrfőlény	
BIZ 1922	221213_BIZ_magyarországi_totok_helyzete	szlovák (tót)			
MTI 1922	221214_MTI_kormányzó_nemzetül_mond_köszönetet_a_soproni_nemeteknek	német	Sopron		
MTI 1922	221216_MTI_adományok_az_izraelita_hitközségnek	zsidó			
MTI 1922	221221_MTI_örvények_adománya	örmény			
MTI 1922	221228_MTI_magyar_rutén_part_űlése	rutén			

MTI 1922	221230_MTI_lengyel_elnok_budapesti_gyaszmiseje	lengyel	Budapest		
BIZ 1922	221231_BIZ_petofi_unnepseg_totok_szempontjabol_janic sarsag	szlovák (tót)	Kiskőrös		

Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1923

Miből	Lementett fájl neve	Melyik kisebbségre vonatkozik	Település	Egyéb	Megjegyzés
BIZ 1923	230104_BIZ_pragai_lap_petofirol_es_a_magyarorszag_i_tokrol	szlovák (tót)	Prága		Slovenska Politika cikk
MTI 1923	230104_MTI_roman_gorog_katolikus_istentisztelet_a_koz_ponti_papnevelo_intezetben	román	Budapest		
MTI 1923	230110_MTI_nyugatmagyarorszag_i_hatarkiigazitas	kisebbségekről ált.		Visszacsatolják: Alsócsatárt, Felsőcsatárt, Kismardát, Nagymardát, Pomóapátit, Magyarkezes, Németkezes, és Horvátlövőt.	
MTI 1923	230112_MTI_ausztriatol_visszatert_nyugatmagyarorszag_i_teruletek	kisebbségekről ált.		Visszacsatolják: Alsócsatárt, Felsőcsatárt, Kismardát, Nagymardát, Pomóapátit, Magyarkezes, Németkezes, és Horvátlövőt.	"Pro domo! A miniszterelnökség sajtóosztálya kéri a tisztelt szerkesztőket, hogy a fenti közleménynek helyet adni szíveskedjenek."
MTI 1923	230126_MTI_belugyminiszter_rendelete_a_magyarorszag_i_menekult_magyarok_gyuleseinek_engedelyezesenek_ellenorzeserol	magyar	Budapest		
MTI 1923	230126_MTI_tot_tortenelmi_es_autonomia_serelmek	szlovák (tót)			
MTI 1923	230209_MTI_kophaza_tuzolto_egyesulet_szinieloadas	horvát, német	Kópháza		
BIZ 1923	230215_BIZ_foreign_affairs_a_magyar_feher_terrorrol	zsidó			Manchester Guardian újságírójának cikke a

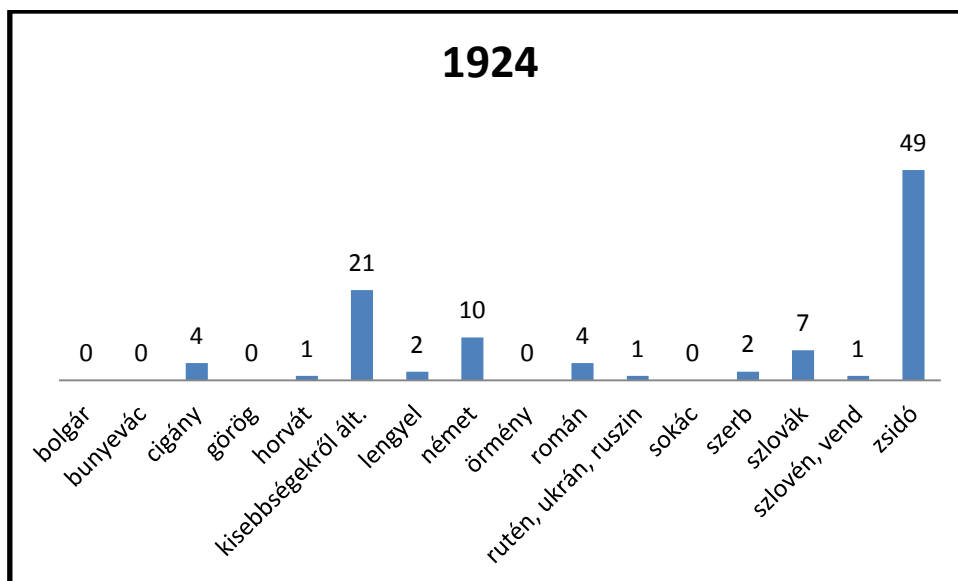
					Foreign Affairs-ben
MTI 1923	230215_MTI_daranyi_magyarovari_beszede_nemet_horva t_kisebbségek	horvát, német	Mosonmagyar óvár		
MTI 1923	230222_MTI_bolgar_kolonia_adomanygyujtes	bolgár	Budapest		
MTI 1923	230223_MTI_zalaegerszegi_internalo_tabor_megtekintese	kisebbségekről ált.	Zalaegerszeg		
MTI 1923	230223_MTI_zalaegerszegi_internalo_tabor_nyilatkozat	kisebbségekről ált.	Zalaegerszeg		
MTI 1923	230224_MTI_zalaegerszegi_internalotabor	kisebbségekről ált.	Zalaegerszeg		
BIZ 1923	230227_BIZ_zsido_aranymuves_seg-ed_kormanyzosertes	zsidó			
MTI 1923	230305_MTI_radnai_mihaly_orvos_temetese_az_izraelita _temetoben	zsidó	Budapest		
MTI 1923	230308_MTI_olmod_kozseg_atadasa_magyarorszagnak	magyar, horvát	Ólmod		
MTI 1923	230308_MTI_tifuszszeru_megbetegedes_ciganyok_kozott _hevesben	cigány	Vassziget, Tarnazsadány és Karácsond		
MTI 1923	230309_MTI_szentpeterfa_atvetele_ujra_magyarorszag_re sze	magyar, horvát	Szentpéterfa		
MTI 1923	230323_MTI_shelley_unnep_budapesti_angol_kolonia	angol	Budapest		
MTI 1923	230403_MTI_lengyel_diakok_budapesten	lengyel	Budapest		
MTI 1923	230404_MTI_cigany_gyilkosok_elitelese	cigány	Nagybábony, Kaposvár		
MTI 1923	230404_MTI_shelley_unnep_budapesti_angol_kolonia	angol	Budapest		
BIZ 1923	230405_BIZ_daily_herald_tudositasa_budapesti_antisze mi_ta_zavargasrol	zsidó	Budapest		
BIZ 1923	230405_BIZ_nagyvaradi_gorogkeleti_puspok_kozbenjaras a_a_magyarorszag_i_romanok_erdekeben	román			
MTI 1923	230405_MTI_lengyel_diakok_budapesten	lengyel	Budapest		
MTI 1923	230406_MTI_shelley_unnep_budapesti_angol_kolonia	angol	Budapest		
MTI 1923	230408_MTI_shelley_unnep_budapesti_angol_kolonia	angol	Budapest		
MTI 1923	230418_MTI_tot_kerdes_genfben	szlovák (tót)	Genf		
MTI 1923	230421_MTI_nemet_foldrajzi_eloadas	német	Budapest		
BIZ 1923	230423_BIZ_hodmezovasarhelyi_ciganyok_tifuszfertozese	cigány	Hódmezővásár hely		
MTI 1923	230423_MTI_genf_csehszlovak_magyar_hatar_kerdese	magyar	Somosujfalu		
MTI 1923	230424_MTI_hodmezovasarhelyi_ciganyok_tifuszfertozes e	cigány	Hódmezővásár hely		
MTI 1923	230425_MTI_nemet_hetilap_inditasa_a_nemetajku_lakoss agnak	német			Wochenpost címen, dr. Sidó József szerkesztéséb en
MTI 1923	230426_MTI_horthy_peccsi_latogatasa	kisebbségekről ált.	Pécs	többek között a zsidó hitközség köszöntője és Horhty válasza	
MTI 1923	230427_MTI_kormanyzo_tolna_megyeben_nem_magyar_ ajku_lakosság_koszontese	kisebbségekről ált.			
MTI 1923	230428_MTI_brody_zsigmond_korhaz_betegei_felekezeti _aranyok	zsidó	Budapest		

BIZ 1923	230501_BIZ_daily_telegraph_budapesti_zsidoeffenes_intezkedesekrol_ir	zsidó	Budapest		
MTI 1923	230504_MTI_lengyel_alkotmany_unnepe_budapesti_lengyel_kolonia	lengyel	Budapest		
MTI 1923	230504_MTI_lengyel_alkotmany_unnepe_gellert_szallo	lengyel	Budapest		
MTI 1923	230506_MTI_zsidok_repulogepbalesete_csepel_folott	zsidó	Csepel		
MTI 1923	230507_MTI_zsidok_nok_vilagkongresszusa_magyar_numerus_clausus_beszamolo	zsidó	Bécs		
MTI 1923	230512_MTI_salgotarjanba_telepedett_tot_csaladok_kerdese	szlovák (tót)	Salgótarján		
MTI 1923	230514_MTI_oláh_cigány_hatarsertok_tuzparbaj	cigány	Kötegyán		
MTI 1923	230517_MTI_nemet_nemzeti_kisebbségek_kormanybiztosa_mosoni_nemet_falvakban	német			Dr. Steuer György kormánybiztos
MTI 1923	230517_MTI_török_unnep_gul_baba_sirjanal	török			
MTI 1923	230521_MTI_magyar_statistikai_tarsasag_eloadas_a_kisebbségi_jogok_vedelmerol	kisebbségekről ált.	Budapest		
BIZ 1923	230526_BIZ_magyar_kolcson_kerdese_konfliktusok_csehszlovakiaval	szlovák (tót)			
MTI 1923	230603_MTI_normafa_erdelyi_nemzetisegek_unnepsege	kisebbségekről ált.			
MTI 1923	230604_MTI_budapesti_olasz_iskola_evzaro_unnep	olasz	Budapest		
MTI 1923	230604_MTI_budapesti_olaszok_unnepe	olasz	Budapest		
MTI 1923	230615_MTI_vilag_diakszovetseg_kongresszusa_nem_vesz_napirendre_a_numerus_clausus_ugyet	zsidó	Parád		
BIZ 1923	230616_BIZ_cseh_cikk_magyar_problema	kisebbségekről ált.	Prága	többek között a magyar kisebbségpolitikáról	
MTI 1923	230621_MTI_kisebbségek_vedelmerol_szolo_rendelet	kisebbségekről ált.		A magyar királyi minisztériumnak 4800/1923. M.E. számú rendelete a trianoni békeszerződésben a kisebbségek védelmére vállalt kötelezettségek végrehajtása tárgyában.	
MTI 1923	230621_MTI_kisebbségi_jogok_rendeze	kisebbségekről ált.		A kisebbségek védelméről szóló rendelet ismertetése	
BIZ 1923	230622_BIZ_horvatok_a_zalaegerszegi_internatio_taborban	horvát	Zalaegerszeg		
MTI 1923	230622_MTI_kisebbségi_nyelvek_ismeretene_biztositasatorvenyjavaslat	kisebbségekről ált.			
BIZ 1923	230623_BIZ_vecser_cikke_a_magyar_kisebbségvédelmi_rendeletrol	kisebbségekről ált.	Prága		A Večer cikke
MTI 1923	230623_MTI_cseh_lapok_a_magyar_kisebbségi_rendelet_ismertetese	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1923	230623_MTI_cseh_lapok_a_magyar_kisebbségi_rendeletrol	kisebbségekről ált.	Prága		

MTI 1923	230623_MTI_prager_presse_a_magyar_kisebbségvédelmi_rendeletrol	kisebbségekről ált.			
MTI 1923	230623_MTI_prager_presse_cikk_a_kisebbségi_jogokról_szemfenyvesztes	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1923	230623_MTI_vecser_cikke_a_magyar_kisebbségvédelmi_rendeletrol	kisebbségekről ált.	Prága		A Večer cikke
MTI 1923	230623_MTI_vecser_cikke_a_magyar_kisebbségvédelmi_rendeletrol	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1923	230625_MTI_szterenyi_jozsef_a_magyarorszag_i_nemet_is_kolakra	német			
BIZ 1923	230626_BIZ_cseh_magyar_sajtovita_a_kisebbségvédelmi_rendeletrol	kisebbségekről ált.			
MTI 1923	230626_MTI_jo_benyomas_pragaban_a_nemzetisegi_torvenyjavaslatrol	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1923	230626_MTI_kepviselok_kisebbségi_nyelvismeret_torvenyjavaslat	kisebbségekről ált.			
BIZ 1923	230627_BIZ_cseh_lapok_a_magyar_kisebbségvédelmi_rendeletrol	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1923	230627_MTI_komaromi_lapok_vezercikke_a_magyar_kisebbségvédelmi_rendeletrol	kisebbségekről ált.	Komárom		
MTI 1923	230627_MTI_magyarorszag_i_szerb_merenylo_belgradban	szerb	Belgrád		
MTI 1923	230627_MTI_magyarorszag_i_szerb_merenylo_belgradban_budapesti_banktisztviselo	szerb	Belgrád		
MTI 1923	230628_MTI_kozjogi_bizottsag_a_kozhivatalokban_kisebbségi_nyelvismeretrol	kisebbségekről ált.			
BIZ 1923	230701_BIZ_lidove_noviny_vezercikke_a_magyar_kisebbségi_rendeletrol	kisebbségekről ált.			Lidove Noviny cikke
MTI 1923	230706_MTI_orvostudományi_egyetemi_felveteli_rendje	kisebbségekről ált.	Budapest		
BIZ 1923	230708_BIZ_praga_csak_a_numerus_clausus_eltorlese_ut_an_targyal_a_felvideki_magyarok_helyzeterol	zsidó	Prága		
MTI 1923	230710_MTI_angol_gyermekekdelutan_az_allatkertben	angol	Budapest		
BIZ 1923	230718_BIZ_csehszlovak_velemenymagyar_erdekekről	kisebbségekről ált.			
MTI 1923	230720_MTI_cseh_lapok_magyar_kisebbségi_kerdes	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1923	230724_MTI_nemet_sajto_a_magyar_kisebbségvédelmi_rendeletrol	kisebbségekről ált.			
MTI 1923	230727_MTI_tot_nyelvu_politikai_hetilap	szlovák (tót)			Slovenske Noviny címen szlovák nyelvű lap
MTI 1923	230727_MTI_venkov_cseh_lap_cikke_a_magyar_nepszamlalas_adatairól	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1923	230809_MTI_berger_lajos_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1923	230811_MTI_nemet_alkotmany_unneplese	német	Budapest		
BIZ 1923	230821_BIZ_kiskundorozsma_echardt_gombos_beszede	kisebbségekről ált.	Kiskundorozsma	Gömbös a fajvédelemről	
BIZ 1923	230829_BIZ_zagrab_horvat_magyar_nep_egymasra_utaltsaga	horvát	Zágráb		
MTI 1923	230830_MTI_kisebbségi_nyelvhasznalat_a_kozoktatásban	kisebbségekről ált.			
MTI 1923	230903_MTI_budapesti_nemetalföldi_kolonia_kiralyno_u_nnepe	holland	Budapest		
MTI 1923	230903_MTI_tot_drotosok_helyzete	szlovák (tót)			
MTI 1923	230906_MTI_nemet_kormanybiztos_tolna_megyei_volgységi_nemet_kozsegek_latogatasa	német	Tolna vm.	Dr. Steuer György kormánybiztos	
MTI 1923	230907_MTI_tar_lajos_orvos_iro_temetese	zsidó	Budapest		

MTI 1923	230910_MTI_gorogkeleti_szerb_unnepi_istentisztelet	szerb	Budapest		
MTI 1923	230917_MTI_epstein_laszlo_orvos_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1923	230917_MTI_wochenpost_ujsag_a_magyarorszag_i_nemets_egnek	német			
MTI 1923	230924_MTI_sved_lap_a_kisebbségek_vedelmerol_magya_rorszagon	kisebbségekről ált.			Sydsvenska Dagbladet című svéd lap cikke
BIZ 1923	230926_BIZ_zsido_szervezetek_es_a_magyar_kormanyzat	zsidó	Budapest		
MTI 1923	230930_MTI_rakovszky_belugyminiszter_simontornyai_b_eszede	kisebbségekről ált.	Simontornya	Többek között a fajvédőkről és a zsidókérdésről	
BIZ 1923	231005_BIZ_francia_velemeney_a_feher_terrorrol_es_a_zsido_bolsevik_kapcsolatrol	zsidó			
BIZ 1923	231023_BIZ_daily_herald_cikk_fascista_csiny_magyarors_zagon	kisebbségekről ált.			Daily Herald cikk
MTI 1923	231023_MTI_magyartanfolyam_nemet_anyanyelvu_felnot_eknek	német	Budapest		
MTI 1923	231106_MTI_svajci_cikk_magyarorszagrol	kisebbségekről ált.	Genf	többek között kisebbségpoli tika	
MTI 1923	231114_MTI_magyar_ciganyzeneszek_orszagos_egyesulet_e_hangverseny	cigány	Budapest		
MTI 1923	231117_MTI_zsido_orvos_koszontese_es_kituntetese	zsidó	Budapest		
MTI 1923	231117_MTI_zsido_orvos_unneplese	zsidó	Budapest		
MTI 1923	231119_MTI_budapesti_osztrak_kolonia_estelye	osztrák	Budapest		
BIZ 1923	231121_BIZ_budapesti_bombamerenyletek	zsidó	Budapest	Bombamerén yletek zsidó imaház, valamint a francia, csehszlovák követtség ellen	
BIZ 1923	231130_BIZ_szekesfehervari_szerb_temeto_megszentsegt_elenitese	szerb	Székesfehérvá r		
MTI 1923	231202_MTI_kuhne_lorant_programbeszede_a_magyarov_ari_keruletben	kisebbségekről ált.	Mosonmagyar óvár	Többek között az egyetemi törvényről (numerus clausus)	
MTI 1923	231210_MTI_vass_jozsef_nepjoleti_miniszter_nepgyules_mosonmagyarovaron	kisebbségekről ált.		Dr. Vass József, népjóléti miniszter a faji és nemzeti kérdésről	
MTI 1923	231211_MTI_magyar_nyelvoktatas_budapesti_nemeteknek	német	Budapest		
MTI 1923	231211_MTI_pecsi_egyetemen_kereszteny_fiatalok_atroc_i_tasa_zsido_hallgatok_ellen	zsidó	Pécs		
MTI 1923	231217_MTI_pecsi_hallgatok_a_numerus_clausus_betarta_saert	zsidó	Pécs		

Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1924

Miből	Lementett fájl neve	Melyik kisebbségre vonatkozik	Település	Egyéb	Megjegyzés
BIZ 1924	240104_BIZ_francia_cikk_az_europai_diktaturakrol_es_numerus_claususrol	zsidó	Párizs	numerus clausus	Ere Nouvelle cikke
MTI 1924	240107_MTI_engedely_a_miskolci_izraelita_korhaz_felepitesere_szant_gyujtesre	zsidó	Miskolc		
MTI 1924	240112_MTI_parizsi_lap_a_magyar_ruthen_partrol	rutén	Párizs		
MTI 1924	240116_MTI_magyarorszag_lap_munkatarsanak_felesege_nek_gyaszhire	zsidó	Budapest		
MTI 1924	240118_MTI_birodalmi_nemetek_egyesulete_unnepi_vacsora	német	Budapest		
MTI 1924	240119_MTI_berlini_valasz_a_budapesti_birodalmi_nemetek_egyesuletenek	német	Berlin		
MTI 1924	240122_MTI_magyar_roman_targyalasok_folytatasa	román	Bukarest		
BIZ 1924	240125_BIZ_hlinka_a_magyar_szlovak_egyuttesrol	szlovák (tót)	Prága		
MTI 1924	240128_MTI_engedely_a_dunavecsei_izraelita_templom_javitasara_szant_adomanygyujteshez	zsidó	Dunavecse		
BIZ 1924	240130_BIZ_francia_cikk_a_kelet_europai_allamokban_bevetett_numerus_claususrol	zsidó	Párizs	numerus clausus	Quotidien cikke
MTI 1924	240201_MTI_frankl_rozsi_zongoramuveszno_gyaszhire	zsidó	Budapest		
MTI 1924	240204_MTI_magyar_roman_targyalasok	román	Bukarest		
MTI 1924	240210_MTI_tisza_istvan_kep_felavatas_a_kaposvaron	zsidó	Kaposvár	numerus clausus	gróf Hoyos Miksa beszámolója, többek között a numerus claususról szóló nemzetgyűlési szavazásról
MTI 1924	240213_MTI_nyilvanossagi_jog_a_debreceni_zsidó_fogimnaziumnak	zsidó	Debrecen		
BIZ 1924	240227_BIZ_ronai_zoltan_volt_nepbiztos_magyarorszagrol	zsidó	London	többek között a magyarországi	

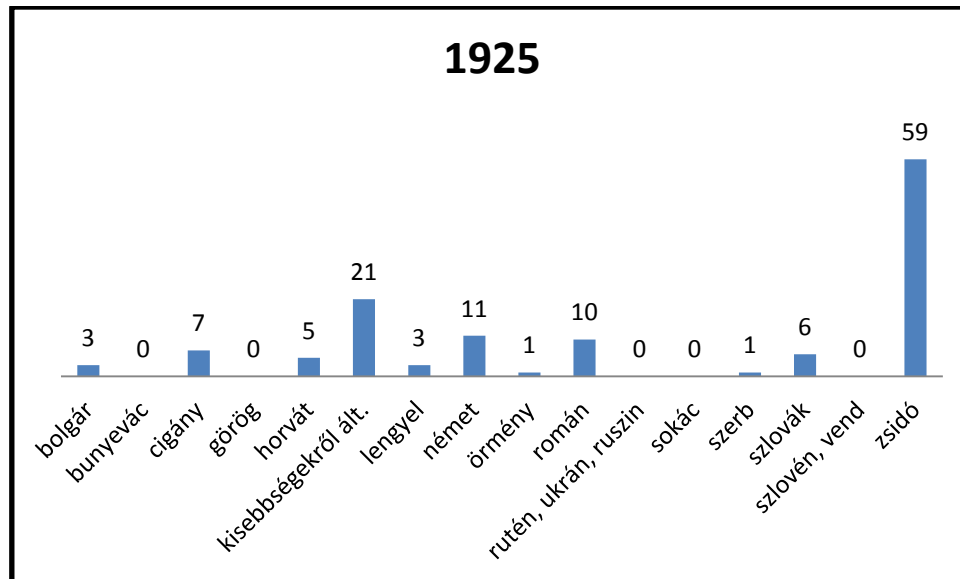
				i zsidókról	
BIZ 1924	240227_BIZ_slovenski_dennik_a_magyar_kisebbségszervezeti_karol_es_apponyirol	kisebbségekről ált.	Prága		Slovenski Dennik cikk
BIZ 1924	240301_BIZ_csehszlovak_lapok_a_magyarorszag_kisebbségi_nyelvhasználatáról	kisebbségekről ált.			
MTI 1924	240303_MTI_nagyatádi_szabó_istván_balmazújvárosban	zsidó	Balmazújváros	Nagyatádi Szabó István megbeszélést folytatott az izraelita hitközség vezetőivel is.	
MTI 1924	240311_MTI_nemzetgyűlés_közügyi_bizottsága_ülső	zsidó	Budapest	numerus clausus	
MTI 1924	240322_MTI_pesti_lloyd_meghívása_csehszlovak_újságíróknak_a_magyarorszag_tutok_helyzetének_tisztázására	szlovák (tót)	Prága		
MTI 1924	240328_MTI_magyar_roman_tárgyalások_vege	román	Bukarest		
MTI 1924	240329_MTI_magyar_es_szerb_horvat_szloven_megállapodás_a_békeszerződés_után_visszamaradt_ingóságokról	szerb, horvát, szlovén			
MTI 1924	240329_MTI_pesti_izraelita_hitközség_korháznak_nyilatkozata	zsidó	Budapest		
MTI 1924	240403_MTI_kiutasítás_tífuszt_kiborcsigányok_terjesztik_helyi_igazgatóságoknál	cigány			
MTI 1924	240419_MTI_hortobágy_című_politikai_hetilap_betiltása	zsidó	Budapest		A lapot az ország belső rendjét és közbiztonságát veszélyeztető közleményei miatt betiltották. A szóbanforgó sajtótermék közleményeinek tárgya, hangja a felekezeti békeatlenség szítását és különösen a zsidó felekezet elleni gyűlölet felkeltését célozza.
MTI 1924	240419_MTI_interparlamentaris_magyar_csoport_ülső	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1924	240426_MTI_magyar_kulügyi_társaság_ülső_a_nemzeti_kisebbségekről	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1924	240510_MTI_orvosi_továbbképzési_tanfolyam_az_izraelita_korházban_is	zsidó			
MTI 1924	240523_MTI_magyar_kulügyi_társaság_vidéki_ülső_a_nemzeti_kisebbségekről	kisebbségekről ált.	Szombathely		
MTI 1924	240528_MTI_orvosi_továbbképzés_az_izraelita_hitközség_korházában_is	zsidó	Budapest		
MTI 1924	240530_MTI_nagyatádi_szabó_istván_helyreigazítja_a_terveken_megjelent_beszédet	zsidó	Budapest		
MTI 1924	240602_MTI_magyar_kulügyi_társaság_vidéki_ülső_a_nemzeti_kisebbségekről	kisebbségekről ált.	Békéscsaba		
MTI 1924	240605_MTI_brody_miksa_est_munkatársai_temetése	zsidó	Budapest		
MTI 1924	240605_MTI_cigány_zenekarok_a_tudobetegekért_rendezett_gyűjtésen	cigány	Budapest		
MTI 1924	240605_MTI_pecsi_zsidó_orvostan_hallgatók_botrányának_kivizsgálása	zsidó	Pécs		
MTI 1924	240612_MTI_hoffer_marton_az_iparkamara_fotikarának_temetése	zsidó	Budapest		

MTI 1924	240618_MTI_nemzetgyules_kozoktatasi_bizottsaga_ules	zsidó	Budapest	numerus clausus	
MTI 1924	240621_MTI_engedely_a_nyiregyhazi_izraelita_korhaz_ja vara_inditott_gyujteshez	zsidó	Nyíregyháza		
MTI 1924	240625_MTI_budapesti_tudomanyegyetem_orvosi_karana k_felveteli_rendje	zsidó	Budapest	numerus clausus	
MTI 1924	240626_MTI_fortnightly_review_a_nemzeti_kisebbségekr ol	kisebbségekről ált.			Fortnightly Review cikke
MTI 1924	240628_MTI_a_budapesti_szinhasz_a_nincs_mar_zsido_pe sten_cimu_darabot_jatsza	zsidó	Budapest		
MTI 1924	240701_MTI_dick_simonne_temetese	zsidó	Budapest		
BIZ 1924	240702_BIZ_narodni_listy_a_magyar_zsidokerdesrol_ir	zsidó	Prága		
BIZ 1924	240704_BIZ_pragai_lap_a_magyarorszag_i_totok_helyzete rol	szlovák (tót)	Békés vm.		
MTI 1924	240707_MTI_pinter_laszlo_kepviselo_beszede_a_nemet_n emzetisegi_kerdesrol	német	Mosonmagyar óvár		
MTI 1924	240709_MTI_kisebbségi_kerdes_a_lyoni_konferencian	kisebbségekről ált.	Lyon		
MTI 1924	240711_MTI_kisantant_konferencia_a_magyarorszag_i_kis ebbsegekről	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1924	240712_MTI_a_budapesti_szinhasz_a_nincs_mar_zsido_pe sten_cimu_darabot_jatsza	zsidó	Budapest		
MTI 1924	240714_MTI_fortnightly_review_a_nemzeti_kisebbségekr ol	kisebbségekről ált.			Fortnightly Review cikke
MTI 1924	240715_MTI_gyujtes_engedelyezese_a_puspokladanyi_izr aelita_templom_epitese_javara	zsidó	Püspökladány		
BIZ 1924	240718_BIZ_ebredő_magyarok_egyesulete_a_zsidóságrol	zsidó	Pécs		
MTI 1924	240718_MTI_baranya_es_tolna_megyei_nyomozasok	cigány	Baranya és Tolna vm.		Több esetben cigány elkövető
MTI 1924	240719_MTI_a_budapesti_szinhasz_a_nincs_mar_zsido_pe sten_cimu_darabot_jatsza	zsidó	Budapest		
BIZ 1924	240720_BIZ_karolyi_tisza_istvanrol_es_a_nemzetisegi_ke rdesrol	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1924	240723_MTI_feked_vegyesajku_telepules_magyar_tannye lv_megszavazasa	német	Feked		
MTI 1924	240723_MTI_nemet_lap_a_budapesti_nemetbirodalmi_isk olarol	német	Budapest		
MTI 1924	240804_MTI_magyarorszag_i_nemet_kozmuvelodesi_egye sulet_ujraalakulo_kozgyules	német	Budapest		
MTI 1924	240804_MTI_vilaghaboruban_elesett_nemet_katonak_gya szunnepsege_a_rakoskereszturi_temetoben	német	Budapest		
BIZ 1924	240806_BIZ_pragai_lap_a_magyarorszag_i_csehszlovak_ki sebbseg_helyzeterol	cseh, szlovák	Prága		Pravo Lidu cikke
MTI 1924	240812_MTI_vilaghaborus_emlekunnepege_pomazon	szerb, német, szlovák (tót)	Pomáz		A cikk kiemeli, hogy Pomáz 90%-a német, szerb és szlovák (tót) nemzetiségű.
MTI 1924	240813_MTI_birodalmi_nemetek_egyesuletenek_unnepse ge_a_weimari_alkotmany_evforduloja_alkalmabol	német	Budapest		
MTI 1924	240823_MTI_interparlamentaris_unio_nemzeti_kisebbs eg_ujye	kisebbségekről ált.	Bern		
BIZ 1924	240824_BIZ_magyarorszag_i_zsidok_levele_az_amerikai_e lnokjeloltekhez_megkulonboztetesukrol	zsidó	New York		
BIZ 1924	240828_BIZ_prager_presse_magyarorszagrol_es_a_kiseb bségi_kerdesrol	kisebbségekről ált.	Prága		Prager Presse cikk
MTI 1924	240828_MTI_daily_herald_orosz_jegyzeket_kozol_a_balk ani_es_kozep_europai_kisebbségekről	kisebbségekről ált.	London		
MTI 1924	240828_MTI_prager_presse_magyarorszagrol_es_a_kiseb bségi_kerdesrol	kisebbségekről ált.	Prága		Prager Presse cikk
BIZ 1924	240902_BIZ_venkov_cikke_a_magyarorszag_i_kisebbs eg_helyzeterol	kisebbségekről ált.	Prága		Venkov cikke

MTI 1924	240904_MTI_orvosi_tovabbkepzes_az_izraelita_korhazban	zsidó	Budapest		
BIZ 1924	240909_BIZ_cesko_slovenski_republika_cikke_a_magyar_oroszagi_kisebbségekről	kisebbségekről ált.	Prága		Česko Slovenski Republika cikke
MTI 1924	240909_MTI_apponyi_genfben_a_kisebbségi_kerdesrol	kisebbségekről ált.	Genf		Apponyi Albert beszéde
MTI 1924	240914_MTI_szabo_sandor_a_neutes_pester_journal_tiszt_viselojenek_gyaszhire	zsidó	Budapest		
MTI 1924	240915_MTI_szabo_sandor_a_neutes_pester_journal_tiszt_viselojenek_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1924	240917_MTI_csongradi_zsido_bal_elleni_bombamerenylet_ugyenek_targyalasa_első_nap	zsidó	Csongrád, Szolnok		
MTI 1924	240918_MTI_csongradi_zsido_bal_elleni_bombamerenylet_ugyenek_targyalasa_masodik_nap	zsidó	Csongrád, Szolnok		
MTI 1924	240919_MTI_csongradi_zsido_bal_elleni_bombamerenylet_ugyenek_targyalasa_harmadik_nap	zsidó	Csongrád, Szolnok		
MTI 1924	240920_MTI_csongradi_zsido_bal_elleni_bombamerenylet_ugyenek_targyalasa_negyedik_nap	zsidó	Csongrád, Szolnok		
MTI 1924	240921_MTI_szentgotthardi_kepvieto_beszede_a_nemetajku_lakossagnak_is	német	Szentgotthárd		
MTI 1924	240922_MTI_csongradi_zsido_bal_elleni_bombamerenylet_ugyenek_targyalasa_otodik_nap	zsidó	Csongrád, Szolnok		
MTI 1924	240923_MTI_csongradi_zsido_bal_elleni_bombamerenylet_ugyenek_targyalasa_hatodik_nap	zsidó	Csongrád, Szolnok		
MTI 1924	240924_MTI_csongradi_zsido_bal_elleni_bombamerenylet_ugyenek_targyalasa_hetedik_nap	zsidó	Csongrád, Szolnok		
MTI 1924	240925_MTI_csongradi_zsido_bal_elleni_bombamerenylet_ugyenek_targyalasa_nyolcadik_nap	zsidó	Csongrád, Szolnok		
MTI 1924	240926_MTI_csongradi_zsido_bal_elleni_bombamerenylet_ugyenek_targyalasa_itelet_felmentes	zsidó	Csongrád, Szolnok		
MTI 1924	240926_MTI_klein_odon_miniszteri_tanacsos_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1924	241020_MTI_magyar_lengyel_egyesulet_szabadsagharcos_vertanu_emlekezes	lengyel	Budapest		
MTI 1924	241020_MTI_soproni_zsido_hallgato_megveresenek_cafolata	zsidó	Sopron		
MTI 1924	241022_MTI_ciganyprimast_gazolt_a_vonat	cigány	Debrecen		
MTI 1924	241023_MTI_bethlen_istvan_gombos_gyula_nyilatkozatat_kommentálja	zsidó	Budapest		
MTI 1924	241028_MTI_budapest_sienkiewicz_gyaszunnepele	lengyel	Budapest		Sienkiewicz gyászünnepele
MTI 1924	241031_MTI_a_pesti_izraelita_hitkozsegeben_a_hazaszallitott_hosi_halottak_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1924	241104_MTI_kisebbségi_nyelvhasznalat	kisebbségekről ált.			
MTI 1924	241110_MTI_darvai_armin_gyaszjelentes	zsidó	Budapest		
MTI 1924	241111_MTI_petofi_irodalmi_kor_kiskoroson	szlovák (tót)	Kiskőrös		
MTI 1924	241113_MTI_magyar_kulugyi_tarsasag_nemzeti_kisebbségi_szakosztaly_alakulo_ules	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1924	241115_MTI_magyar_kulugyi_tarsasag_nemzeti_kisebbségi_szakosztaly_alakulo_ules	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1924	241122_MTI_magyarorszagon_eloolasz_allampolgarok_sorozasa	olasz	Budapest		A felhívás magyarul és olaszul is megjelent!
MTI 1924	241128_MTI_pechany_adolf_eloadasa_a_cseh_kulpolitikarol	szlovák (tót)	Budapest		
MTI 1924	241203_MTI_magyar_roman_targyalasok_ratifikalasa	román	Bukarest		
MTI 1924	241223_MTI_miskolci_ejjeli_verekedések	zsidó	Miskolc		

MTI 1924	241230_MTI_engedely_a_polgari_ortodox_izraelita_templ om_felepitesere_szant_gyujtesre	zsidó	Polgár		
-------------	--	-------	--------	--	--

Kisebbségekről szóló hírek az MTI hírarchívumában 1925

Miből	Lementett fájl neve	Melyik kisebbségre vonatkozik	Település	Egyéb	Megjegyzés
MTI 1925	250110_MTI_kocze_antal_ciganyprimas_bolcseszcsardas_osbemutato	cigány	Budapest		
MTI 1925	250114_MTI_engedely_izraelita_betegek_javara_inditott_gyujteshez	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250115_MTI_heti_kiadas_magyarorszag_i_horvatok_nagygyulese_horvatuifaluban	horvát	Horvátújfalu		
MTI 1925	250116_MTI_magyarorszag_i_horvatok_nagygyulese_horvatuifaluban	horvát	Horvátújfalu		
MTI 1925	250119_MTI_heti_kiadas_zsido_heccelo_ongyilkossaga	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250124_MTI_roman_numerus_clausus_eseteben_a_magyara_hivatkoznak	zsidó	Bukarest	numerus clausus	
BIZ 1925	250126_BIZ_slovenska_politika_cikke_a_magyar_demografiai_adatokrol	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1925	250126_MTI_heti_kiadas_kormanyparti_szonokok_a_numerus_clausus_modositasaert	zsidó	Budapest	numerus clausus	MTI Heti Kiadás 7. szám
MTI 1925	250130_MTI_ebredő_magyarok_zsido_ellenes_plakatok_pert	zsidó	Debrecen		
MTI 1925	250131_MTI_heti_kiadas_kormanyparti_szonokok_a_numerus_clausus_modositasaert	zsidó	Budapest	numerus clausus	MTI Heti Kiadás 9. szám
MTI 1925	250131_MTI_heti_kiadas_oroszagos_diakkongresszus_numerus_clausus_esetleges_eltorlese_ellen	zsidó	Budapest	numerus clausus	MTI Heti Kiadás 9. szám
MTI 1925	250203_MTI_baumgarten_nandor_eloadasa_a_kisebbségi_kerdesrol_es_kettos_allampolgarsagrol	kisebbségekről ált.	Budapest		
BIZ 1925	250205_BIZ_baranya_varmegye_nemetajku_lakossaganak_vezetoi_ertekezet	német	Pécs		
MTI 1925	250214_MTI_magyar_javaslatok_a_nepszovetsegi_ligak_uniojanak_kisebbségi_bizottsagaban	kisebbségekről ált.	Genf		
MTI 1925	250214_MTI_magyarorszag_i_szerbek_iskolaugyetol_teszik_fuggove_a_jugoszlaviai_magyar_iskolak_ugyet	szerb	Belgrád		
BIZ 1925	250217_BIZ_nepszovetsegi_ertekezet_magyar_kepviselok_a_numerus_clausus_hatalyonkivul_helyezeserol	zsidó	Genf	numerus clausus	
MTI 1925	250221_MTI_schweiger_pal_nemzetgyulesi_irodafoigazgato_temetese	zsidó	Budapest		

MTI 1925	250223_MTI_heti_kiadas_nemzetgyulesben_numerus_clausus_magyar_faj_vedelme	zsidó	Budapest		MTI Heti Kiadás 15. szám
BIZ 1925	250225_BIZ_pragai_cikk_a_komaromi_jokai_unneprol	szlovák (tót)	Prága		Slovenski Dennik cikke
MTI 1925	250225_MTI_engedely_az_izraelita_patronage_egyesulet_országos_gyujtesehez	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250226_MTI_magyar_kulugyi_tarsasag_nemzeti_kisebbségi_szakosztalya_ules	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1925	250228_MTI_szokott_cigany_rabok_pecs	cigány	Pécs		
MTI 1925	250302_MTI_heti_kiadas_szokott_cigany_rabok_pecs	cigány	Pécs		MTI Heti Kiadás 17. kiadás
MTI 1925	250317_MTI_kiuteses_tifusz_elleni_vedekezes	cigány			
MTI 1925	250320_MTI_miniszteriumok_kiadasai	kisebbségekről ált.	Budapest	A Nemzeti Kisebbségek Minisztérium ának kiadásai	
MTI 1925	250323_MTI_magyar_kozeposztaly_országos_egyesulete_kongresszus	zsidó	Budapest	numerus clausus	
MTI 1925	250324_MTI_magyar_kulugyi_tarsasag_kisebbségi_kerdes_jogi_megvilagitasa_eloadas	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1925	250326_MTI_felsohazrol_szolo_torvenyjavaslat_targyalasa	zsidó	Budapest	többek között: a felsőházi izraelita képviselő kérdése	
MTI 1925	250330_MTI_felsohazrol_szolo_torvenyjavaslat_targyalasa	zsidó	Budapest	többek között: a felsőházi izraelita képviselő kérdése	
MTI 1925	250331_MTI_felsohazrol_szolo_torvenyjavaslat_targyalasa	zsidó	Budapest	a felsőházi izraelita képviselő kérdése	
MTI 1925	250404_MTI_pecs_kisgazada_ertekezlet_magyar_svab_gazdak_egyuttmukodese	sváb	Pécs		
MTI 1925	250416_MTI_izraelita_hitkozseg_arvazaza_palyazat	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250417_MTI_nyilvanossagi_jog_es_erettsegi_tartasanak_joga_a_budapesti_izraelita_leanygimnaziumnak	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250427_MTI_magyar_asszonyok_nemzeti_szovetsege_kozyules_numerus_clausus	zsidó	Budapest	numerus clausus	
MTI 1925	250428_MTI_lengyel_nemzeti_unnep_magyar_lengyel_egyesulet_emlekunnepe	lengyel	Budapest		
MTI 1925	250503_MTI_lengyel_nemzeti_unnep_istentisztelet	lengyel	Budapest		
MTI 1925	250504_MTI_kobanyai_lengyel_kolonia_lengyel_nemzeti_unnep	lengyel	Budapest		
MTI 1925	250512_MTI_steiner_jozsef_sutomester_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250514_MTI_heti_kiadas_pinter_laszlo_nemzetisegi_politika	kisebbségekről ált.	Budapest		MTI Heti Kiadás 37. kiadás
MTI 1925	250518_MTI_komlos_armin_tanar_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250530_MTI_nagykoros_otszaz_eves_jubileuma_unnepseg_izraelita_templom_felavatasa	zsidó	Nagykörös	izraelita templomavata s	
MTI 1925	250606_MTI_braun_gyula_orvos_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250615_MTI_szabo_karolyne_temetese_a_rakoskereszturi_zsido_temetoben	zsidó	Budapest		MTI Heti Kiadás 5. szám
MTI 1925	250618_MTI_heti_kiadas_kobor_ciganyok_a_fovarosban	cigány	Budapest		MTI Heti Kiadás 47.

					kiadás
MTI 1925	250708_MTI_nepszovetseg_numerus_clausus_magyarorsz agon_meg_fenall	zsidó	Genf	numerus clausus	
MTI 1925	250715_MTI_possel_gusztav_szerkeszto_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250716_MTI_possel_gusztav_szerkeszto_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250728_MTI_pedagogus_vilagkonferencia_anyanyelvi_ok tatas_magyarorszagon	kisebbségekről ált.	Edinburgh		
MTI 1925	250729_MTI_boros_janos_ujsagiro_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250730_MTI_heti_kiadas_budaors_nemetajku_lakossaga_ hosi_emlekmu_avatasa	német	Budaörs		MTI Heti Kiadás 59. szám
BIZ 1925	250807_BIZ_belgradi_cikk_a_magyarorszag_i_horvatok_h elyzeterol	horvát			
BIZ 1925	250807_BIZ_tribuna_cikke_a_totok_magyarorszag_i_elnyo masarol	szlovák (tót)	Prága		a Tribuna cikke
MTI 1925	250812_MTI_kisebbségi_tanitasi_nyelvu_iskolak_nyilatko zattétel	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1925	250813_MTI_kisebbségi_iskolak_tanterve	kisebbségekről ált.	Budapest		
BIZ 1925	250815_BIZ_pragai_cikk_a_magyarorszag_i_totok_elnyom asarol	szlovák (tót)	Prága		Venkoy cikke
MTI 1925	250824_MTI_cionista_nagygyules_kritika_a_magyarorsza gi_zsidóság_vezetoi_fele	zsidó	Bécs		
MTI 1925	250827_MTI_elhullott_serteseket_asnak_ki_ciganyok_a_d ogtemetobol_sarbogard	cigány	Sárbogárd		
MTI 1925	250901_MTI_magyarorszag_i_nemet_nepmuvelesi_egyesul et_udvozlo_tavirata_a_miniszterelnoknek	német	Budapest		
MTI 1925	250902_MTIolaszliszkai_csodarabbi_hamis_bankjegyek	zsidó	Olaszliszka, Debrecen		
MTI 1925	250904_MTI_magyarorszag_i_nemet_nepmuvelesi_egyesul et_udvozlo_tavirata_a_kormanyzonak	német	Budapest		
MTI 1925	250905_MTI_soproni_nepviseleti_bemutato	horvát, német	Sopron		
BIZ 1925	250906_BIZ_slovenska_politika_cikke_a_magyar_kisebbs égi_politikarol	kisebbségekről ált.	Prága		
MTI 1925	250909_MTIolaszliszkai_csodarabbi_hamis_bankjegyek_ ovadek	zsidó	Olaszliszka, Debrecen		
MTI 1925	250910_MTI_dusseldorfer_nachrichten_cikke_grof_tisza_ es_a_roman_kerdes	román	Berlin		
MTI 1925	250910_MTIolaszliszkai_csodarabbi_hamis_bankjegyek_ szabadelhelyezes	zsidó	Olaszliszka, Debrecen		
MTI 1925	250911_MTI_engedely_a_nyiracsadi_izraelita_hitkozseg_r itulis_furdo_felepitesere_inditott_gyujtesre	zsidó	Nyírácsád		
MTI 1925	250912_MTI_magyarorszagon_elo_ormeny_menekultek_i ratok	örmény	Budapest		
MTI 1925	250914_MTI_apponyi_beszede_genfben_a_kisebbségi_ker desrol	kisebbségekről ált.	Genf		
MTI 1925	250915_MTI_genf_kisebbségi_konferencia	kisebbségekről ált.	Genf		
MTI 1925	250915_MTIolaszliszkai_csodarabbi_hamis_bankjegyek_ ovadek	zsidó	Olaszliszka, Debrecen		
MTI 1925	250916_MTI_magyar_bolgar_kereskedelmi_kapcsolatok	bolgár			
MTI 1925	250916_MTIolaszliszkai_csodarabbi_hamis_bankjegyek_ ovadek_hatszaz_millio_korona	zsidó	Olaszliszka, Debrecen		
MTI 1925	250918_MTI_engedely_az_izraelita_patronage_egyesulet_ orszagos_gyujteséhez	zsidó	Budapest		
MTI 1925	250918_MTI_magyarorszag_i_nemet_nepiskolak_ugye_a_n emetorszag_i_sajtoban	német	Berlin		
BIZ 1925	250919_BIZ_roman_cikk_magyar_csendorok_magyarorsz agi_romanokat_bantalmaznak	román	Bukarest		Universul cikke
BIZ 1925	250922_BIZ_roman_cikk_magyar_csendorok_garazdalkod asa	román	Bukarest		Dimineata cikke

BIZ 1925	250922_BIZ_roman_cikk_magyar_csendorok_garazdalkodasa_sebesultek	román	Temesvár		Temesvári hírlap cikke
MTI 1925	250922_MTI_szegedi_zsido_hitkozseg_eloljarosagi_gyulese	zsidó	Szeged		
MTI 1925	250924_MTI_berlini_cikk_magyarorszag_haborus_feelosagerol	kisebbségekről ált.	Berlin		
MTI 1925	250924_MTI_bolgar_vendegek_es_a_bolgar_kolonia_kepviseloi_a_kormanyzonal	bolgár	Budapest		
MTI 1925	250925_MTI_genf_nemzeti_kisebbségek_vedelme	kisebbségekről ált.	Genf		
MTI 1925	250925_MTI_magyarorszagi_tot_kisebbségek_elnyomasa	szlovák (tót)	Prága		
MTI 1925	250926_MTI_magyar_bolgar_kereskedelmi_kapcsolatok	bolgár			
MTI 1925	250926_MTI_nemet_hangverseny_budapesten	német	Budapest		
MTI 1925	250927_MTI_heti_kiadas_magyar_egyetemek	zsidó	Budapest	numerus clausus	MTI Heti Kiadás 75. szám
BIZ 1925	251009_BIZ_roman_cikk_a_magyar_csendorok_garazdalkodasarol	román	Bukarest		Dimineata cikke
MTI 1925	251016_MTI_genf_kisebbségi_konferencia	kisebbségekről ált.	Genf		
MTI 1925	251017_MTI_debreceeni_kozgyules_penzadomanya_a_zsidogimnaziumnak	zsidó	Debrecen		
MTI 1925	251017_MTI_genf_kisebbségi_konferencia	kisebbségekről ált.	Genf		
MTI 1925	251020_MTI_barcs_kozseg_kiserlete_a_ciganyok_letelepitesere	cigány	Barcs		
MTI 1925	251020_MTI_peyer_karoly_a_csonkamagyarorszagi_kisebbségek_jogai_ervenyesuljenek	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1925	251021_MTI_klebelsberg_kuno_berlini_eloadasa_a_magyar_kulturpolitika_a_haboru_utan	kisebbségekről ált.	Berlin		
MTI 1925	251024_MTI_klebelsberg_kuno_a_nemet_magyar_kulturpolitikarol	német	Berlin		
MTI 1925	251024_MTI_klebelsberg_kuno_nemet_iskolaztatasa_magyarorszagon	német	Berlin		
MTI 1925	251026_MTI_textilaru_csempeszese_a_satoraljaújhelyi_zsinagoganal	zsidó	Sátoraljaújhely		
MTI 1925	251029_MTI_teller_kalman_hirlapiro_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1925	251103_MTI_genf_numerus_clausus_ugye	zsidó	Genf	numerus clausus	
MTI 1925	251104_MTI_unnepi_istentisztelet_a_szechenyi_evfordulon_a_dohany_utcai_zsinagogaban_is	zsidó	Budapest	ünnepi istentisztelet a dohány utcai zsinagógában	
MTI 1925	251107_MTI_budai_izraelita_hitkozseg_megemlekezeseszechenyiről	zsidó	Budapest		
MTI 1925	251112_MTI_pitvaros_kozseg_totajku_lakossaga_hosi_halottaknak_szobrot_emel	szlovák (tót)	Pitvaros		
MTI 1925	251113_MTI_genf_napirenden_a_magyarorszagi_zsidokisebbség_kerdese	zsidó	Genf		
BIZ 1925	251114_BIZ_roman_lap_a_magyarorszagi_romanok_helyezeterol	román	Bukarest		
MTI 1925	251116_MTI_heti_kiadas_genf_napirenden_a_magyarorszagi_zsidokisebbség_kerdese	zsidó	Genf		
MTI 1925	251116_MTI_párizsi_cikk_a_nepszovetsegi_tanacs_elott_levevo_numerus_clausus_ugyrol	zsidó	Párizs	numerus clausus	
MTI 1925	251117_MTI_babarc_nemetajku_kozseg_levente_csapat	német	Babarc		
MTI 1925	251117_MTI_politzer_henrikne_temetese	zsidó	Budapest		
MTI 1925	251119_MTI_roman_cikk_a_magyarorszagi_romanokról	román	Bukarest		Romania cikke
MTI 1925	251119_MTI_siegescu_jozsef_magyarorszagi_romanok_kormanybiztosa_cafolja_a_magyarorszagi_romanok_elnyomasat	román	Budapest		

MTI 1925	251124_MTI_horvat_ajku_vizvar_kozseg_magyarosodasa	horvát	Vízvár		
MTI 1925	251125_MTI_walke_lajos_numerus_clausus	zsidó	Genf	numerus clausus	
MTI 1925	251128_MTI_magyarorszag_i_romansag_helyzete	román	Bukarest		
MTI 1925	251128_MTI_petofi_tot_forditojanak_halala	szlovák (tót)	Szolnok		
MTI 1925	251130_MTI_heti_kiadas_perlaky_gyorgy_a_mondvacsint alt_magyarorszag_i_nemzetisegi_kerdesrol	kisebbségekről ált.	Budapest		
MTI 1925	251130_MTI_huszonot_eves_budapesti_gorogkeleti_roma n_egyhaz_unnepe	román	Budapest		
MTI 1925	251201_MTI_limanowai_csata_emlkebizottsag_kulon_izra elita_megemlekezes	zsidó	Budapest		
MTI 1925	251207_MTI_heti_kiadas_magyarorszag_i_zsido_kisebbseg helyzete_genfben	zsidó	Genf		
MTI 1925	251210_MTI_nepszovetseg_tanacsa_klebelsberg_kuno_a_ numerus_claususrol	zsidó	Genf	numerus clausus	
MTI 1925	251210_MTI_nepszovetseg_tanacsa_magyarorszag_i_ume rus_clausus	zsidó	Genf	numerus clausus	
MTI 1925	251211_MTI_genf_numerus_clausus_targyalas_elhalaszt sa	zsidó	Genf	numerus clausus	
MTI 1925	251211_MTI_nepszovetseg_tanacsa_magyarorszag_i_ume rus_clausus_targyalasa	zsidó	Genf	numerus clausus	
BIZ 1925	251212_BIZ_genfi_jelentes_nepszovetseg_tanacsa_magya rorszag_i_numerus_clausus	zsidó	Genf	numerus clausus	
MTI 1925	251212_MTI_genfi_eloterjesztes_a_magyar_numerus_clau susrol	zsidó	Genf	numerus clausus	
MTI 1925	251214_MTI_heti_kiadas_nemzetek_szovetsege_numerus clausus	zsidó	Genf	numerus clausus	MTI Heti Kiadás 99. szám
MTI 1925	251214_MTI_soproni_nepszavazas_evforduloja_legjobb_n emetajku_tanulok_dijazasa	német	Sopron		
MTI 1925	251217_MTI_heti_kiadas_nemzetgyules_klebelsberg_a_n umerus_claususrol	zsidó	Budapest	numerus clausus	MTI Heti Kiadás 99. szám
MTI 1925	251222_MTI_klebelsberg_szavainak_magyarazata_a_neps zava_elferditese_utan	zsidó	Budapest		
MTI 1925	251222_MTI_magyar_statistikai_szemle_ismertetes	kisebbségekről ált.	Budapest		